

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Hospodářská fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2005

Bc. Terezu Čvančarovou

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Hospodářská fakulta

Studijní program: 6208 - Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

Integrace zdravotně postižených do společnosti

Integration of disabled people to community

DP – PE – KPE - 200507

Bc. TEREZA ČVANČAROVÁ

Vedoucí práce: Ing. Kateřina Maršíková Ph.D. , KPE

Konzultanti: Ing. Jaroslava Syrovátková, KPE

Lenka Zimmermannová, UNIVERSIUM, o. p. s.

Počet stran: 93

Počet příloh: 11

Datum odevzdání práce: 20. 5. 2005

PROHLÁŠENÍ

Byla jsem seznámena s tím, že na diplomovou mou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultanty.

Datum: 20. 5. 2005

Podpis:

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí diplomové práce Ing. Kateřině Maršíkové, Ph.D., KPE a zvláště pak svým konzultantkám Ing. Jaroslavě Syrovátkové, KPE a paní Lence Zimmermannové, vedoucí osobní asistence MCU o. p. s. a všem ostatním zaměstnancům společnosti za rady a podporu poskytnutou mi při řešení problematiky diplomové práce.

V neposlední řadě děkuji svému otci Mgr. Aloisi Čvančarovi a všem pracovníkům Technické univerzity v Liberci za pomoc při mém celém studiu na univerzitě.

Osnova	
Klíčová slova	11
Seznam zkratk a symbolů	12
1 Úvod	15
2 Sociální zabezpečení zdravotně postižených	16
2.1 Plný invalidní důchod	16
2.2 Částečný invalidní důchod	18
2.3 Podnikání zdravotně postižených občanů	19
2.4 Byty zvláštního určení	20
2.5 Odstraňování architektonických, komunikačních a dopravních bariér	21
2.6 Vzdělávání zdravotně postižených dětí	23
2.7 Chráněné dílny a chráněná pracoviště	23
2.8 Dávky sociální péče pro těžce zdravotně postižené občany	26
3 Integrace zdravotně postižených do společnosti	32
3.1 Přesný název projektu	32
3.2 Komu slouží Osobní asistence	32
3.3 Zařazení projektu k příslušné oblasti státní dotační politiky NNO po rok 2005	33
3.4 Základní idea projektu, včetně osob, kterým prospěje	34
3.5 Celkové údaje o rozpočtových nákladech	36
3.6 Informace o cílové skupině uživatelů	37
3.7 Rozhodující kritéria	38
3.8 Informace o poskytovaných službách	39
3.9 Období poskytování služby	44
3.10 Průběh služby metody práce	44
3.11 Informační služby	45
4 Zkušenosti s integrací v různých zemích	
4.1 Rakousko	47
4.2 Belgie	49

4.3	Anglie a Wales	53
4.4	Finsko	54
4.5	Francie	56
4.6	Německo	58
4.7	Řecko	60
4.8	Itálie	62
4.9	Nizozemí	63
4.10	Norsko	66
4.11	Portugalsko	67
4.12	Španělsko	69
4.13	Švédsko	70
5	Uplatňování integrace ve společnosti UNIVERSIUM o. p. s.	72
5.1	Charakteristika společnosti	72
5.2	Mezinárodní centrum UNIVERSIUM	75
5.3	Sebeurčující asistence	76
5.4	Pronájem prostor Kolosea	77
5.5	Chráněná dílna počítače	78
5.6	Chráněná dílna gastronomie	79
5.7	Chráněná dílna Mozaika	80
5.8	Bezbariérová doprava	81
5.9	Ozdravné a školicí centrum Ktová	83
5.10	OÁZA NADĚJE cukrárna a občerstvení ...	85
6	Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených do společnosti	87
6.1	Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených dětí z mateřských škol do společnosti	87
6.2	Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených dětí základních škol do společnosti	87
6.3	Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených studentů středních škol do společnosti	87

6.4	Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených studentů vysokých škol do společnosti	88
-----	---	----

Závěr	89
Seznam použité literatury	90
Seznam příloh	91

Resumé

Tématem diplomové práce je integrace zdravotně postižených do běžného života mezi tzv. „zdravou společností“. Objasňuje systém státních podpor určených zdravotně postiženým v České republice a seznamuje s možností financování vzdělávání a následné integrace zdravotně postižených, nejen v Evropské unie, ale i v České republice a zvláště pak i v jejích jednotlivých regionech..

V Libereckém kraji pomáhá zdravotně postiženým řada organizací, kteří se zabývají veřejně prospěšnou činností. Jednou z mnohých je Mezinárodní centrum UNIVERSIUM (MCU) v Liberci, které se po konzultaci se svými klienty zapojuje do řešení jejich individuálních problémů.

Součástí diplomové práce je také materiál sloužící pro větší informovanost zdravotně postiženým studentům, kteří chtějí studovat na vysokých školách a který se zaměřuje především na podmínky studia na Technické univerzitě v Liberci.

Summary

The topic of the Diploma Thesis is an Integration of disabled people between "Healthy Society". It clarifies the system of State Assistance intended for disabled people in Czech Republic. It shows the option of financing education and following integration of disabled not only in European Union but also in Czech Republic and especially in its particular regions.

At Liberec district there is a lot of organizations helping disabled people which are focused on activities of public benefits. One of them is International Center UNIVERSIUM seated in Liberec, which after the consultancy with their clients integrates into the solution of their individual needs.

The part of my Diploma Thesis is also material which gives more information to disabled students, which would like to study at Universities. The documentation is focused on conditions at Technical University in Liberec.

Klíčová slova

zdravotně postižený, obecně prospěšná společnost, invalidní důchod, mezinárodní centrum, osobní asistent, chráněná dílna, státní příspěvek, dávky sociální péče, příspěvky, odstraňování bariér

Key words

disabled, public benefits company, disability allowance, international centre, personal assistant, protected workshop, state allowance, social benefits, contributions, barrier removal

Seznam zkratek a symbolů

a. s.	akciová společnost
AČR	Armáda České republiky
AP	akademická poradna
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
Bc.	Bakalář
BMI	Asociace pro elektronickou komerci
BVP	bojová vojenská pěchota
CD	compact disc
CDV	Centrum dalšího vzdělávání
CK	cestovní kancelář
č.	číslo
Čech.	Čechách
ČID	částečný invalidní důchod
ČR	Česká republika
ČRHO	Česká rada humanitárních organizací
ČT	Česká televize
ČVÚT	České vysoké učení technické
D.	Dub
DD	domov důchodců
doc.	docent
DPH	daň z přidané hodnoty
DPS	dům s pečovatelskou službou
El	elektrický
FH	fakulta hospodářská
FP	fakulta pedagogická
FS	fakulta strojní
FT	fakulta textilní
gen.	generál
hod.	hodina
IČ	identifikační číslo
Ing.	inženýr/ka
INSPO	Internet a informační systémy pro osoby se specifickými potřebami
IQ	intelligent quotient
ISBN	Identifical Standard Book Number
JUDr.	doktor práv
KB	komerční banka
Kč	Koruna česká
Km	kilometr

kol.	kolektiv
KPE	katedra podnikové ekonomiky
Ks	kus
KS	krajský soud
LBC	Liberec
LDN	léčebna dlouhodobě nemocných
LK	Liberecký kraj
M	metr
MB	mega bit
MCU	Mezinárodní centrum Universum
Mgr.	magistr
MHD	městská hromadná doprava
MIČR	Ministerstvo informatiky České republiky
min.	minuta
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Microsoft
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MU	Masarykova univerzita
MUDr.	lékař
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
n. N.	nad Nisou
např.	například
nař.	nařízení
NNO	nestátní neziskové organizace
NRZP	Národní rada zdravotně postižených
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
o. s.	osobní společnost
OA	osobní asistence
OD	obchodní dům
odst.	odstavec
OOP	oddělení organizační a personální
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
PaeDr.	pedagog
PC	počítač
Ph.D.	doktor
PHDr.	doktor psychologie
PID	plný invalidní důchod
písm.	písmeno
PMS	Probační a mediační služba
POV	Pražská organizace vozíčkářů
pozn.	poznámka

prof.	profesor
přepr.	přepravených
PSČ	poštovní směrovací číslo
r.	rok
RHC	rehabilitace
RNDr.	doktor přírodních věd
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	sbírka
SPCTV	speciální pedagogika pro tělesně postižené
SŠ	střední škola
Tab.	tabulka
tel.	telefon
tj.	to je
tj.	to jest
tř.	třída
TU	Technická univerzita
TUL	Technická univerzita v Liberci
TV	televize
tzv.	tak zvané
UK	Univerzita Karlova
ul.	ulice
ÚP	Úřad práce
VPP	vedlejší pracovní poměr
VŠ	vysoká škola
vyd.	vydání
Vyhl.	vyhláška
WC	water kloset, toaleta
www	world wide web
z.	zákon
ZP	zákoník práce
ZP	zdravotní postižení
ZPS	změněná pracovní schopnost
ZŠ	základní škola
ZTP	zdravotně tělesně postižený
ZTP/P	zdravotně tělesně postižený s průvodcem
ZVŠ	zvláštní škola
%	procento
§	paragraf
@	zavináč

1 Úvod

**Motto: „Společnost se považuje za zdravou
právě podle toho, jak je schopna
se postarat o postižené,
staré a nemocné občany.“**

Po roce 1989 se „objevilo“ mnoho lidí se změněnou pracovní schopností, kteří se stejně, jako „zdraví“ občané začali domáhat svých práv na vzdělání, zaměstnání, bydlení, zkrátka na důstojný život. Ten je pro zdravotně postižené lidi ale mnohem složitější a finančně náročnější. Vzniklé problémy těchto občanů řeší řada organizací a nadací, které se snaží zdravotně postiženým radit a pomáhat, a to nejen finančně. Jednou z takových organizací je Mezinárodní centrum UNIVERSIUM (MCU) v Liberci, které se po konzultaci se svými klienty zapojuje do řešení jejich individuálních problémů.

V průběhu posledních let bylo v České republice vydáno mnoho zákonů a vyhlášek, pro stát i postižené občany sice potřebných, ale jejich množství a častá „nesmyslnost a nepřehlednost“ celou situaci spíše komplikují.

Vzhledem k omezenému rozsahu diplomové práce si práce neklade za cíl kompletně zmapovat sociální problematiku u zdravotně postižených. Zaměřuje se pouze jen na některé oblasti života zdravotně postižených, které považuje za podstatné.

2 Sociální zabezpečení postižených

Problematika sociálního zabezpečení postižených v České republice je značně komplikovanou záležitostí. Musí zahrnovat celou škálu různě postižených občanů.

2. 1 Plný invalidní důchod

Pojištěnec má nárok na plný invalidní důchod, jestliže se stal plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku plné invalidity podmínky nároku na starobní důchod, nebo se stal plně invalidním následkem pracovního úrazu.

Pojištěnec je plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu

- a) poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, nebo
- b) je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek..

Zdravotní postižení umožňující soustavnou výdělečnou činnost za zcela mimořádných podmínek jsou:

1. Úplná nevidomost obou očí (kategorie 5 dle klasifikace SZO – ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybnou světelnou projekcí).
2. Praktická nevidomost obou očí (kategorie 4 dle klasifikace SZO – zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí 1/60, 1/50 až světlocit nebo omezení zorného pole do 5 stupňů kolem centrální fixace, i když centrální ostrost není porušena).
3. Amputační ztráta obou dolních končetin v bérce a výše.
4. Amputační ztráta obou horních končetin v zápěstí a výše.
5. Amputační ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny.
6. Ochrnutí dvou končetin (hemiplegie, paraplegie, těžká hemiparéza a těžká paraparéza).
7. Zdravotní postižení způsobující imobilitu, pro kterou je osoba trvale odkázána na vozík pro invalidy.
8. Střední mentální retardace (IQ 35-49).

9. Těžké formy duševních onemocnění provázené častými atakami a opakovaným ústavním léčením, se závažným postprocesuálním defektem a s těžkým narušením osobnosti.
10. Těžce slabý zrak spolu s těžkou nedoslýchavostí, popřípadě úplnou nebo praktickou hluchotou.

Poznámka: Klasifikací SZO se rozumí Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize.

Tab 1: Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod

Věk	Doba pojištění
do 20 let	méně než 1 rok
20 -22	1 rok
20 – 24	2 roky
24 – 26	3 roky
26 -28	4 roky
nad 28	5 roků

Zdroj: HUTAŘ, J. *Sociálně právní minimum pro postižené*, Praha 2004

Pojištěnec má nárok na plný invalidní důchod, jestliže se stal

- a) plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku plné invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
- b) plně invalidním následkem pracovního úrazu..

Výše základní výměry plného invalidního důchodu činí 1 310 Kč měsíčně.

Výše procentní výměry plného invalidního důchodu činí za každý celý rok doby pojištění 1,5 % výpočtového základu měsíčně [7].

2. 2 Částečný invalidní důchod

Pojištěnec má nárok na částečný invalidní důchod, jestliže se stal částečně invalidním

- a) a získal potřebnou dobu pojištění,
- nebo
- b) následkem pracovního úrazu.

Pojištěnec je částečně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %. Způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoví prováděcí předpis. V současné době příloha č. 2 Vyhl. č. 157/1997 Sb.

Upozornění: Poživatelé částečných invalidních důchodů nejsou ze zákona důchodově pojištěni. Pokud je osoba pobírající částečný invalidní důchod dlouhodobě nezaměstnaná, pak hrozí nebezpečí ztráty nároku na plný invalidní důchod v případě zhoršení zdravotního stavu, nebo pozůstalostních důchodů v případě smrti.

Pojištěnec je částečně invalidní také tehdy, jestliže mu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav značně stěžuje obecné životní podmínky.

Výše částečného invalidního důchodu

Výše základní výměry částečného invalidního důchodu činí 1 310 Kč měsíčně.

Výše procentní výměry částečného invalidního důchodu činí za každý celý rok doby pojištění 0,75 % výpočtového základu měsíčně. Výše procentní výměry částečného invalidního důchodu činí nejméně 385 Kč měsíčně.

Zvýšení důchodu pro bezmocnost

Vyplácené důchody mohou být zvýšeny pro bezmocnost v případě, že důchodce potřebuje trvale pomoc jiné osoby. Zvýšení důchodu pro bezmocnost je určeno zejména k úhradě pečovatelské služby. Zvýšení důchodu pro bezmocnost upravuje zákon č. 100/1988 Sb.

Je-li důchodce trvale tak bezmocný, že potřebuje ošetření a obsluhu jinou osobou, zvyšuje se mu důchod z důchodového pojištění, popřípadě úhrn těchto důchodů

- a) při částečné bezmocnosti o 20 %,
- b) při převážné bezmocnosti o 40 %,
- c) při úplné bezmocnosti o 75 % částky, která se podle zákona o životním minimu považuje za potřebnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb osoby, která není nezaopatřeným dítětem [7].

2. 3 Podnikání zdravotně postižených občanů

Obecně lze konstatovat, že pro podnikání zdravotně postižených občanů platí stejná úprava jako pro podnikání občanů jiných. Upozornit je však třeba na skutečnost, že dle již zmíněné vyhlášky MPSV ČR č. 115/1992 Sb. může být příspěvek až do částky 100 000 Kč poskytnut těm občanům se změněnou pracovní schopností, kteří začnou samostatně podnikat a podmínky, že jsou vedeni na Úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání. Příspěvek je určen na vybavení nezbytnými prostředky pro výkon činnosti.

Samostatná výdělečná činnost je přínosem pro osoby se zdravotním postižením z řady důvodů.

1. Umožňuje využití zbytkového pracovního potenciálu občana v rozsahu a v době, kdy mu to umožňuje zdravotní stav – odpadá nutnost dodržovat pracovní dobu.
2. Pro poživatele částečných invalidních důchodů může být jedinou reálnou cestou jak zabránit ztrátě nároků z důchodového pojištění při zhoršení zdravotního stavu.

O živnostenském podnikání by tedy měli uvažovat dvě skupiny občanů

- 1) Poživatelé plných invalidních důchodů přiznaných podle ustanovení § 39 písmena a) zákona č. 155/1995 Sb.
- 2) Poživatelé jakéhokoliv typu částečného invalidního důchodu.

Základ daně se sníží o částky

- a) 38 040 Kč ročně za poplatníka,
- b) 23 520 Kč ročně na vyživované dítě žijící v domácnosti s poplatníkem. Přechodný pobyt dítěte mimo domácnost nemá vliv na uplatnění snížení. Jde-li o dítě, které je držitelem průkazu mimořádných výhod III. stupně (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce) – průkaz ZTP/P, zvyšuje se tato částka na dvojnásobek,
- c) 21 720 Kč ročně na manželku žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud nemá vlastní příjmy přesahující za zdaňovací období 38 040 Kč, je-li manželka držitelkou průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka na dvojnásobek.,
- d) 7 140 Kč ročně, pobírá-li poplatník částečný invalidní důchod z důchodového pojištění nebo došlo-li k souběhu nároku na starobní a částečný invalidní důchod,
- e) 14 280 Kč ročně pobírá-li poplatník plný invalidní důchod nebo jiný důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, u něhož jednou z podmínek přiznání je, že je plně invalidní, došlo-li k souběhu nároku na starobní a plný invalidní důchod nebo pokud žádost poplatníka o plný invalidní důchod byla zamítnuta z jiného důvodu než, že není plně invalidní,
- f) 50 040 Kč ročně je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P,
- g) 11 400 Kč ročně u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání do dovršení 28 let věku [7].

2.4 Byty zvláštního určení

Pojem byt zvláštního určení nebo byt v domě zvláštního určení upravuje z. č. 102/1992 Sb. Byty zvláštního určení jsou byty zvláště upravené pro ubytování zdravotně postižených osob. Podrobnosti stanoví obecně závazný právní předpis.

Smlouvu o nájmu bytu zvláštního určení může pronajímatel uzavřít jen na základě písemného doporučení toho, kdo takový byt svým nákladem zřídil, pokud si to vyhradil. Pokud byl byt zvláštního určení zřízen ze státních prostředků nebo stát na jeho zřízení přispěl, lze tuto smlouvu uzavřít jen na doporučení obecního úřadu obce s rozšířenou

působností, který si před vydáním doporučení vyžádá vyjádření krajského úřadu České republiky [7].

Byty v domech zvláštního určení jsou byty v domech s pečovatelskou službou a v domech s komplexním zařízením pro zdravotně postižené občany.

Smlouvu o nájmu bytu v domě zvláštního určení může pronajímatel uzavřít jen na základě písemného doporučení toho, kdo takový byt svým nákladem zřídil, nebo jeho právního nástupce. Pokud byl byt v domě zvláštního určení zřízen ze státních prostředků nebo stát na jeho zřízení přispěl, lze tuto smlouvu uzavřít jen na doporučení obecního úřadu obce s rozšířenou působností [7].

2.5 Odstraňování architektonických, dopravních a komunikačních bariér

Jedním z velkých problémů bránících uplatnění zdravotně postižených občanů jsou architektonické, dopravní a komunikační bariéry. V tomto směru došlo přinejmenším v oblasti legislativy k výraznému pokroku. Samotné vytvoření legislativních podmínek však nestačí. Právní předpisy je také nutné dodržovat. Nezastupitelnou úlohu při kontrolní činnosti mají občanské iniciativy i jednotliví občané. Z tohoto důvodu byla tato problematika zařazena do právního minima.

Architektonické bariéry

Základním předpisem upravujícím otázky odstraňování architektonických bariér je zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Jeho ustanovení provádí nejpodrobněji vyhláška č. 174/1994 Sb., kterou se stanoví obecné technické požadavky zabezpečující užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Velmi významné jsou však i další předpisy vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona a 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu. Společným rysem všech těchto předpisů je velmi výrazný integrační aspekt projevující se již v používané terminologii. Osobami s omezenou schopností pohybu a orientace nejsou míněny jen osoby se zdravotním postižením, ale i těhotné ženy, matky s kočárky, staří lidé, ale i osoby, jejichž pohybové schopnosti jsou omezeny pouze dočasně [7].

Dopravní bariéry

Dopravní bariéry jsou jednou z nejzávažnějších překážek bránících pohybu zdravotně postižených. Je proto velmi povzbudivé, že i v této oblasti dochází k zlepšování situace jak to dokazují některé předpisy [7].

Například Vyhláška č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, v části *Přístavba staveb, výstavba a stavební úpravy* má uvedeno:

Při přípravě staveb, výstavbě komunikací a jejich stavebních úpravách se postupuje podle zvláštních předpisů a závazných českých technických norem. Při stavebních úpravách stávajících komunikací je nutno podle místních podmínek zlepšovat kvalitu komunikace zvýšením bezpečnosti a plynulosti provozu na ní anebo alespoň přispívat k homogenitě celého tahu [7].

Komunikační bariéry

Komunikační bariéry velmi výrazným způsobem limitují možnosti společenského uplatnění zejména osob postižených úplnou nebo praktickou hluchotou, pro něž je znaková řeč hlavním vyjadřovacím prostředkem. Přestože znaková řeč byla těmito občany široce používána, teprve v roce 1998 nabyl platnosti zákon, který upravuje její používání. V rámci této úpravy byl novelizován zákon č. 100/1998 Sb., kde byl vložen nový § 86 a, upravující nárok na bezplatné tlumočnické služby pro držitele průkazu ZTP nebo ZTP/P v rozsahu nejvýše 24 hodin za kalendářní rok a dále změněn zákon č. 144/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení ve znění pozdějších předpisů tak, že v § 34 byl doplněn nový odst. 2, stanovující povinnost OÚ zabezpečit pečovatelskou službu pro neslyšící. Tato ustanovení zákona nabyla účinnosti dnem 1. 1. 1999. Zákon, který upravuje problematiku znakové řeči má č. 155/1998 Sb., o znakové řeči a o změně dalších zákonů.

Prováděcí předpis Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, který upraví rozsah bezplatných tlumočnických služeb pro studenty středních a vysokých škol dosud vydán nebyl.

2.6 Vzdělávání zdravotně postižených dětí

Vzdělávání zdravotně postižených dětí je jednou z neúčinnějších metod kompenzace důsledků postižení. Právě nedostatečná úroveň vzdělání je překážkou při hledání pracovního uplatnění na trhu práce i výrazným limitujícím faktorem pro samostatnou výdělečnou činnost. Proto by rodiče těchto dětí měli od počátku usilovat o to, aby se jejich dětem dostalo co možná nejlepšího vzdělání, pochopitelně s přihlédnutím k zdravotnímu stavu a schopnostem dítěte. Je obrovským přínosem vývoje po roce 1989, že této oblasti je věnována náležitá pozornost.

To se projevuje zejména ve vztahu k dětem s mentálním postižením a s důrazem na integrované vzdělání. K zabezpečení těchto trendů vydalo MŠMT řadu předpisů od novel zákonů po metodické pokyny, které jsou v dané oblasti nejinstruktivnější. Proto uvádím ten, který považuji za nejvýznamnější a to 19 843/97-22 Metodický pokyn k zápisům do školy dětí s mentálním postižením [7].

2.7 Chráněné dílny a chráněná pracoviště

Zaměstnavatelům se na zřizování a provoz chráněných pracovních míst a chráněných pracovních dílen poskytují příspěvky, jestliže je zřizují po dohodě s územním úřadem práce pro osoby zdravotně postižené a zavazují se provozovat je po dobu nejméně dvou let. Příspěvky se poskytují za podmínky, že zaměstnavatel nemá nedoplatky na daních, na pojistném na sociálním a zdravotním pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, s výjimkou případů, kdy bylo povoleno splácení a ve splátkách není prodlení (viz příloha č. 1).

Příspěvek na zřízení chráněného pracovního místa

pro osobu se zdravotním postižením může činit maximálně osminásobek, pro osobu s těžším zdravotním postižením maximálně dvanáctinásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předchozího kalendářního roku. Obdobně se postupuje i v případě, že se osoba zdravotně postižená rozhodne vykonávat samostatnou výdělečnou činnost.

Pokud zaměstnavatel vytvoří na základě jedné dohody s úřadem práce deset a více pracovních míst, může být příspěvek vždy o dva násobky vyšší.

Příspěvek na provoz chráněného pracovního místa

u zaměstnavatele nebo osoby samostatně výdělečně činné může činit maximálně trojnásobek výše uvedené průměrné mzdy.

Příspěvek na zřízení chráněné pracovní dílny

lze poskytnout na pracoviště zřízené na základě dohody s úřadem práce a přizpůsobené pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením, kde je v ročním průměrném přepočteném počtu zaměstnanců zaměstnáno nejméně 60 % těchto zaměstnanců.

Příspěvek může činit na každé pracovní místo pro osobu zdravotně postiženou maximálně osminásobek, na osobu s těžším zdravotním postižením maximálně dvanásobek výše uvedené průměrné mzdy. V případě vytvoření deseti a více pracovních míst v chráněné dílně na základě jedné dohody může být příspěvek vždy o dva násobky vyšší.

Příspěvek na provoz chráněné pracovní dílny

může činit na jednoho zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením, maximálně čtyřnásobek, u osob s těžším zdravotním postižením maximálně šestinásobek výše uvedené průměrné mzdy.

Žádost o příspěvky

se podává písemně na předepsaném formuláři, přílohou je originál a kopie platného dokladu o oprávnění k podnikání, rozbor nákladů na provoz chráněné dílny nebo místa, originál a kopie dokladu o zřízení peněžního účtu, originál a kopie nájemní smlouvy nebo doklad o vlastnictví provozovny, jmenný seznam zaměstnanců chráněné dílny nebo pracoviště ke dni podání žádosti, potvrzení o bezdlužnosti na daních, pojistném, pojistném na sociálním zabezpečení a na zdravotním pojištění (ne starší 3 měsíců), ostatní doklady dle požadavku úřadu práce.

Způsob a výše příspěvku se stanovuje v dohodě (viz § 10 Vyhl. MPSV č. 518/2004 Sb.).

Na základě uzavřené dohody je příjemce příspěvku povinen ve stanoveném termínu předložit výsledný rozbor nákladů na provoz chráněné dílny nebo pracoviště za uplynulé období, včetně dokladů prokazujících vynaložené náklady.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Zaměstnavateli zaměstnávajícímu více než 50 % osob se zdravotním postižením, z celkového počtu svých zaměstnanců, se poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání těchto osob územním úřadem práce, v jehož obvodu má sídlo zaměstnavatel, který je právnickou osobou, nebo v jehož obvodu má bydliště zaměstnavatel, který je fyzickou osobou.

Výše příspěvku činí měsíčně

1. 0,66 násobku průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předchozího kalendářního roku za každou zaměstnanou osobu s těžším zdravotním postižením,
2. 0,33 násobku průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předchozího kalendářního roku za každou jinou zaměstnanou osobu se zdravotním postižením.

Příspěvek se poskytuje čtvrtletně zpětně na základě žádosti zaměstnavatele. Žádost musí být předložena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí kalendářního čtvrtletí.

Součástí žádosti je

1. doložení celkového průměrného přepočteného počtu všech zaměstnanců, zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením a zaměstnanců, kteří jsou osobami s těžším zdravotním postižením,
2. potvrzení o tom, že zaměstnavatel nemá:
 - v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky,
 - nedoplatek na pojistném a na penále na veřejném zdravotním pojištění,
 - nedoplatek a penále na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, s výjimkou případů, kdy bylo povoleno splácení ve splátkách a není

v prodlení se splácením splátek,

3. doklad o zřízení účtu u peněžního ústavu při prvním podání žádosti, eventuelně při čísla účtu nebo peněžního ústavu.

Pokud jsou splněny podmínky pro poskytnutí příspěvku je tento splatný do 30 kalendářních dnů ode dne doručení žádosti příslušnému úřadu práce. Pokud nejsou splněny podmínky pro poskytnutí příspěvku, nebo zaměstnavatel uplatní nárok na příspěvek po lhůtě, vydá úřad práce rozhodnutí o tom, že příspěvek nebude poskytnut.

Poskytnutý příspěvek nebo jeho poměrnou část je zaměstnavatel povinen ve stanovené lhůtě odvést do státního rozpočtu, jestliže mu byl na základě nesprávných údajů vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši. [21]

2.8 Dávky sociální péče pro těžce zdravotně postižené občany

Jednorázová a nároková dávka

Příspěvek na úpravu bytu

určený občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí a občanům úplně nebo prakticky nevidomým k odstranění bariér v rámci jejich bytu. Příspěvek lze poskytnout ve výši 70 % prokázaných nákladů na úpravu, nejvýše však ve výši **50 000 Kč**. Poskytuje ho obecní úřad s rozšířenou působností.

Příspěvek na individuální dopravu

určený občanům s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, úplně nebo prakticky nevidomým a rodičům nezaopatřených dětí léčených pro onemocnění zhoubným nádorem nebo hemoblastózou, kteří nevlastní motorové vozidlo nebo nejsou dopravováni vozidlem, na které je přiznán příspěvek na provoz motorového vozidla. Výše příspěvku činí **6 000 Kč ročně**. Poskytuje ho obecní úřad.

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla

určený občanům s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí a rodičům nezaopatřených dětí, které mají těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, které jsou úplně nebo prakticky nevidomé nebo těžce mentálně postižené. Výše příspěvku činí až **100 000 Kč**. Poskytuje ho obecní úřad s rozšířenou působností.

Příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla

určený občanům s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí a rodičům nezaopatřených dětí, které mají těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, které jsou úplně nebo prakticky nevidomé nebo těžce mentálně postižené. Výše příspěvku činí až **60 000 Kč**. Poskytuje ho obecní úřad s rozšířenou působností.

Příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla

určený občanům s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, kteří sami řídí motorové vozidlo a s ohledem na své postižení úpravu vozidla potřebují. Příspěvek se poskytuje v plné výši ceny úpravy, pokud tomu nebrání výše souběhu tří příspěvků, poskytnutých v průběhu 10 po sobě jdoucích kalendářních roků, která činí **200 000 Kč**. Poskytuje ho obecní úřad s rozšířenou působností.

Příspěvek na provoz motorového vozidla

určený provozovatelům (držitelům) motorového vozidla, jejichž zdravotní stav odůvodňuje přiznání mimořádných výhod II. a III. stupně, kteří používají toto motorové vozidlo ke své pravidelné dopravě, provozovatelům, kteří používají motorové vozidlo k pravidelné dopravě svých blízkých osob, jejichž zdravotní stav rovněž odůvodňuje přiznání mimořádných výhod II. a III. stupně a rodičům nezaopatřených dětí léčených pro onemocnění zhoubným nádorem nebo hemoblastózou. Výše příspěvku činí u jednostopých vozidel 3 920 Kč, resp. 2 170 Kč (ZTP/P a ZTP) a u dvoustopých vozidel 9 124 Kč, resp. 5 624 Kč (ZTP/P a ZTP). Poskytuje ho obecní úřad s rozšířenou působností.

Měsíční nároková dávka

Příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu

určený občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí, kteří obývají byt s charakterem bytu zvláštního určení. Výše příspěvku činí **až 400 Kč měsíčně**. O přiznání příspěvku rozhoduje pověřený obecní úřad.

Měsíční nenároková dávka

Příspěvek na zvýšené životní náklady

určený občanům trvale používajícím **ortopedické, kompenzační nebo jiné pomůcky**, pokud jim vznikají v souvislosti s používáním těchto pomůcek zvýšené výdaje. Výše příspěvku činí **až 200 Kč měsíčně**. O přiznání příspěvku rozhoduje pověřený obecní úřad.

Příspěvek na zvýšené životní náklady

určený úplně nebo prakticky **nevidomým občanům**, kteří jsou soustavně pracovně činní nebo se připravují na pracovní uplatnění soustavným výcvikem nebo studiem. Výše příspěvku činí **měsíčně 200 Kč**. O přiznání příspěvku rozhoduje pověřený obecní úřad.

Příspěvek na provoz telefonní účastnické stanice

určený sociálně potřebným těžce zdravotně postiženým občanům. Výši příspěvku lze stanovit až do výše plné úhrady základní měsíční sazby za používání telefonní stanice. O přiznání příspěvku rozhoduje pověřený obecní úřad.

Příspěvek na úhradu za užívání garáž

určený občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí, kteří obývají byt s charakterem bytu zvláštního určení. O přiznání příspěvku rozhoduje pověřený obecní úřad.

Příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům

určený **na krmivo pro vodícího psa** ve vlastnictví tohoto občana. Výše příspěvku činí **800 Kč měsíčně**. O přiznání příspěvku rozhoduje pověřený obecní úřad.

Mimořádné výhody pro občany se zdravotním postižením

Mimořádné výhody pro občany těžce zdravotně postižené

určené občanům, kteří mají podstatně omezenou pohybovou nebo orientační schopnost. Jsou stanoveny ve třech stupních - TP, ZTP a ZTP/P. Mimořádné výhody se prokazují průkazem mimořádných výhod. O jejich přiznání rozhoduje obecní úřad s rozšířenou působností.

Bezúročné půjčky

těžce zdravotně postiženým občanům v nepříznivé životní situaci, kterou mohou pomocí půjčky překonat, a nemohou půjčku získat jiným způsobem. Maximální výše půjčky činí 20 000 Kč. V případě, že těžce zdravotně postižený občan splňuje podmínky pro poskytnutí příspěvku na zakoupení motorového vozidla, lze poskytnout bezúročnou půjčku až do výše 40 000 Kč. Jde o jednorázový nenárokový institut sociální péče v kompetenci příslušné obce s rozšířenou působností, poskytovaný z finančních prostředků obce.

Jednorázové a nenárokové dávky

Příspěvek na výdaje spojené s dopravou hromadnými dopravními prostředky

určený sociálně potřebným účastníkům rekreace a lázeňské péče, a to až do výše skutečných nákladů. Jde o jednorázovou a nenárokovou dávku. O jeho přiznání rozhoduje pověřený obecní úřad.

Jednorázové příspěvky na opatření zvláštních pomůcek

určené těžce zdravotně postiženým občanům k odstranění, zmírnění nebo překonání následků jejich postižení. Maximální výše příspěvku je stanovena procentní částkou z ceny pomůcky. O jeho přiznání rozhoduje obecní úřad s rozšířenou působností.

Příspěvek na úhradu výdajů spojených s výcvikem a odevzdáním vodícího psa

úplně nebo prakticky nevidomým občanům. Příspěvek lze poskytnout až do výše obvyklých nákladů, tj. v současné době až **do výše 210 000 Kč**. O jeho přiznání rozhoduje obecní úřad s rozšířenou působností.

Příspěvek na zřízení telefonní účastnické stanice

určený sociálně potřebným občanům, kterým byly poskytnuty mimořádné výhody III. stupně, a to až **do výše 1 000 Kč**. O jeho přiznání rozhoduje obecní úřad.

Příspěvek na změnu připojení telefonní účastnické stanice

určený sociálně potřebným občanům, kterým byly poskytnuty mimořádné výhody III. stupně, v případě přeměny skupinového připojení na stanici se samostatným nebo podvojným připojením, a to až **do výše 1 000 Kč**. O jeho přiznání rozhoduje obecní úřad.

Jednorázové peněžité dávky

určené občanům, kteří jsou umístěni v ústavu sociální péče, psychiatrické léčebně nebo léčebně pro dlouhodobě nemocné, **na úhradu závazků krátkodobé povahy**. O jejich přiznání rozhoduje obecní úřad.

Příspěvek při odchodu ze zařízení

určený svěřencům ústavů pro tělesně postiženou mládež, pro mládež tělesně postiženou s přidruženým mentálním postižením, pro tělesně postiženou mládež s více vadami a pro občany se změněnou pracovní schopností, kteří absolvovali přípravu na pracovní uplatnění. Výše příspěvku činí **7 000 Kč**, ve výjimečných případech až **15 000 Kč**. O jeho přiznání rozhoduje obecní úřad.

Jednorázové peněžité a věcné dávky

určené občanům, kteří jsou sociálně potřební, **na úhradu mimořádných nutných výdajů**, které nemohou uhradit ze svých běžných příjmů. O jejich přiznání rozhoduje obecní úřad.

Věcné dávky

určené občanům, kteří jsou sociálně potřební, k uspokojování jejich běžných životních potřeb, které si občané pro svůj **zdravotní stav, věk nebo osamělost** nemohou zabezpečit sami. O jejich přiznání rozhoduje obecní úřad.

Příspěvek na společné stravování

ve výši **12 Kč na jeden oběd**, resp. v mimořádných případech zvýšený až o 15 %. O jeho přiznání rozhoduje obecní úřad.

Příspěvek na rekreaci a lázeňskou péči

určený nepracujícím důchodcům, kteří hradí poukazy na rekreaci a lázeňskou péči z vlastních prostředků. Výše příspěvku je vázána na výši důchodu. O jeho přiznání rozhoduje pověřený obecní úřad.

[40]

3 Integrace postižených do běžného života prostřednictvím projektu Osobní asistence

INTEGRACE podle slovníku cizích slov znamená: *odborně*: scelení, ucelení, sjednocení *ekonomicky*: sjednocování hospodářských jednotek (i mezinárodních) fungujících na jednotných principech *evropské integrace*: *lingvisticky*: splývání jazyků v *biologii*: spojení, propojení jednotlivých částí organismu v *psychologii*: sjednocení částí psychiky do dynamického a významuplného celku *matematicky*: určení integrálu, funkce.¹

Pro potřebu diplomové práce má slovo integrace význam sjednocení.

Integrace postižených do běžného života prostřednictvím projektů MCU je možná díky osobní asistenci, již se MCU velmi výrazně zabývá a zasazuje se o její rozšíření na celé území ČR. Dále jsem uvedla, dle mého názoru, nejdůležitější informace, týkající se jednotlivých projektů.

3.1 Projekt Osobní asistence

Název projektu

Osobní asistence pro chráněnou počítačovou dílnu včetně pomoci v domácnosti zaměstnanců pouze při základních životních úkonech, nepřetržitá pomoc v nouzi v celé ČR, v kritických životních situacích u těžce postižených občanů v ČR, osobní asistence při speciální bezbariérové dopravě v celé ČR.

Začátek realizace projektu: od 1. 6. 2003 se zaměstnanci a dobrovolníky

od 1. 4. 2003 začal zkušební provoz pouze s dobrovolníky

Místo realizace projektu: celostátní působnost po celé ČR.

¹ PETRÁČKOVÁ, V., KRAUS, J., a kol. *Akademický slovník cizích slov*, Academia, Praha 1995, 1 díl (A-K) s. 338

3.2 Komu slouží Osobní asistence

1. Propuštěným těžce postiženým osobám - (převážně ležících) po úraze, klientům po neurologických onemocněních z rehabilitačních oddělení celé ČR či LDN, v nepříznivých sociálních situacích u imobilních osob, či handicapovaným v kritických životních situacích na nepřetržitou pomoc v nouzi v domácím prostředí (čekatelé na zařazení do ústavů, Domovů důchodců, RHC zařízení atd.).

2. Poúrazovým propuštěným pacientům ze Spinálních jednotek v ČR – převážně Spinálních jednotek Krajské nemocnice v Liberci (Liberecký kraj) a Luže Košumberk (Hradecký kraj), kteří jsou propuštěni do domácího léčení. Poté jsou pacienti předáváni v místě bydliště jiným organizacím.

3. Osobní asistence u velmi těžce postižených klientů závislých na druhé osobě v terénu, v domácnostech, při vzdělávání v MŠ, ZŠ, ZVŠ, Spec. školách atd. celého Libereckého kraje, v zaměstnání včetně těžce postižených zaměstnanců Mezinárodního centra UNIVERSIUM o. p. s., dle jejich akutních potřeb.

4. „Osobní asistence – převážně dobrovolníků“ k vozičkářům z celé ČR

- na 10denní a týdenní ozdravné pobyty v ČR i zahraničí,
- na jednodenní akce (semináře, zkoušky, benefiční koncerty atd., včetně zahraničích),
- sportovní aktivity v celé ČR pro vozičkáře, ale i v zahraničí,
- pomoc asistentů při vzdělávání klientů (sebeobsluha),
- na bezbariérové dopravě Mezinárodního centra UNIVERSIUM.

3.3 Zařazení projektu k příslušné oblasti státní dotační politiky NNO pro rok 2005

- a) poskytování sociálních služeb,
- b) ochrana a podpora zdraví, včetně péče o zdravotně postižené a seniory,
- c) vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů,
- d) rozvoj dobrovolnické služby,
- e) příprava a pomoc řešení mimořádných událostí a krizových situací a rozvojová pomoc

3.4 Základní idea a stručný obsah projektu, včetně počtu osob, jimž projekt prospěje

Projekt vychází z akutní potřeby poskytování různých služeb pro těžce zdravotně postižené občany. Dosud neexistuje zákon o osobní asistenci a mnozí vozičkáři a těžce postižené osoby jsou proto odkázáni sami na sebe. Proto o. p. s. UNIVERSIUM zpracovala pilotní projekt o potřebách postižených klientů v LK a vytvořila v roce 2003 osobní asistenci, která by tuto problematiku řešila.

Projekt vycházel z projektu Pražské organizace vozičkářů, kteří mají 100 klientů a jejich potřebami se úspěšně zabývají již 12 let. V této organizaci působí nepřetržitá nonstop asistenční služba a těžce postižený klient je díky tomu důstojně zajištěn i ve večerních a nočních hodinách a o víkendech a svátcích na nezbytně nutnou dobu. Podobným způsobem funguje osobní asistence i v některých dalších městech. Jako například v Olomouc, Brně atd.

Díky „Osobní asistenci“ obecně prospěšné společnosti jsou Liberec, Liberecký kraj, Královéhradecký a Středočeský kraj dalšími modelovými městy a kraji, kde **tento nepřetržitý provoz našel své podstatné uplatnění a je důležitou chybějící péčí u těchto velmi vážně postižených osob**, které jsou závislé na pomoci druhých a chtějí žít důstojně v domácí péči.

Cíl projektu

Cílem projektu je integrace těžce postižených osob do tzv. zdravé společnosti. Tento projekt v současné době úspěšně funguje jen díky dobrovolnosti asistentů (40 – 45 %), kteří tuto práci vykonávají zcela zdarma a v době svého osobního volna. Bez těchto dobrovolníků nelze tento projekt realizovat, jelikož by byl finančně velmi nákladný. Je nutné vytvářet podmínky pro komplexní integraci zdravotně postižených dětí, mládeže, dospělých a seniorů do společnosti včetně uplatnění do pracovního procesu dle jejich možností a zdravotního postižení.

Začlenit je do

- vzdělávacího procesu,
- pracovního procesu či chráněných dílen,

- zajistit jejich sportovní a volnočasové aktivity.

Viz příloha č. 5 příloha č. 2.

Podle zdravotních stavů a možností klientů jim zajistit

- ozdravné a rehabilitační pobyty,
- informovat a nárokovat jejich sociální nárokové a nenárokové dávky na obce a magistráty včetně napsání žádostí,
- kompenzační pomůcky,
- písemné žádosti klientů na nadace a další organizace,
- zprostředkování zaměstnání handicapovaných
- zajistit jim dle jejich potřeb bezbariérovou dopravu.

Umožnit zvyšování vzdělání všech věkových kategorií prostřednictvím Akademie J. A. Komenského v

- akreditovaných programech,
- neakreditovaných programech,
- motivačních kurzech.

.

Zajistit klienty

- MŠ, ZŠ a speciálních škol,
- těžce handicapované klienty v terénu i zaměstnání,
- těžce postižené ležící pacienty v domácím prostředí.

K zajištění služeb využívat osobní asistenty a dobrovolníky o víkendech a svátcích včetně specializované péče Home Care, RHC a ergoterapie a logopedie,

V současné době využívá osobní asistence s nepřetržitým provozem 74 klientů, z toho 47 stálých (denně) a 12 klientů využívajících osobní asistenci v krizových situacích. O víkendech, svátcích a ve večerních hodinách využívá tuto službu 15 těžce postižených klientů.

Obecně prospěšná společnost UNIVERSIUM zajišťuje průměrně ročně speciální bezbariérovou dopravu pro 2 100 těžce postižených osob. Osobní asistenti pomáhají při přesunu klientů z auta, do auta, do škol, úřadů, zaměstnání, k lékaři, na sportovní akce, semináře, vzdělávání, ale i k překonání překážek do úřadů i škol atd. Doplnková bezbariérová doprava (viz samostatný projekt) převáží i vozíčkáře do lázní a na rehabilitační pobyty na poukaz pro sanity v celé ČR. Díky osobní asistenci se od srpna 2003 mohlo zařadit do pracovního procesu 8 těžce postižených vozíčkářů.

Počet přepočtených placených zaměstnanců zajišťujících realizaci projektu

Celkový počet zaměstnanců podílejících se na realizaci projektu: 21

Přepočtený počet zaměstnanců podílejících se na realizaci projektu: 14

Počet dobrovolníků podílejících se na realizaci projektu: 33

**3.5 Základní údaje o rozpočtovaných a skutečných nákladech projektu
v roce 2004**

Tab. 2: Rozpočet projektu OA na rok 2004 v Kč

Název	Celkem	Nadace BARIÉRA	Jiné zdroje			
			Sponzoři Nadace VDV, Preciosa, Euronisa, Syner,	Ušetřené zdroje v dobrovol- nících (5.956,7 hodin x 45,50 Kč)	Ostatní příjmy MVČR, MZČR, MŠMT, LK, MML, ÚP (VPP) příjmy od klientů	Chybí pokryto v dobrovo lnících
Celkové náklady na projekt OA	2.246.030	100.000	235.000	271.030	1.640.000	0
I.Z toho osobní náklady (mzdy, SZP)	1.995.000					

II. Materiálové náklady (kancelářské potřeby, režijní materiál, atd.)	57.000					
Náklady na technické vybavení v OA – Do Info centra darovány 1 PC + tiskárna	0					
III. Nemateriálové náklady (služby např. telefony, údržba, úklid, pojištění)	92.000					
IV. Jiné náklady	102.000					
Náklady na nájemné (žádné, není potřeba ani kancelář)	0					
Cestovné k těžce postiženým klientům se hradí osobním asistentům i dobrovolníkům dle výkazů a doloženého jízdného. Částečně si handicapovaní klienti hradí benzín u výjezdů sami. Dále se platí cestovné vozíčkářům – zaměstnancům z Info centra , kteří jezdí na šetření ke klientům do terénu a na školení, prezentace, vzdělávání, speciálně upraveným autem Kangoo	97.000					
Poštovné (částečně si hradí klienti sami)	5.000					
CELKEM	2.246.030	100.000	235.000	271.030	1.640.000	0
Podíl nákladů v procentech	100%	4,45 %	10,46 %	12,06 %	73,03 %	0 %

Zdroj: Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s.: Zpráva o činnosti Osobní asistence za rok 2004

3.6 Informace o cílové skupině uživatelů

Typ nepříznivé sociální situace, na kterou služby reagují:

a – **Snížení soběstačnosti v základních životních dovednostech**

zejména snížená schopnost zajistit osobní péči, používání veřejných míst a služeb včetně získání a udržení práce a vzdělávání, kontakt s komunitou a rodinou, uplatňování práv a nároků.

Tab. 3: Cílová skupina uživatelů

Uživatelé	Uživatelé
osoby s tělesným postižením	osoby s kombinovaným postižením
osoby s mentálním postižením	osoby s jiným zdravotním postižením
osoby se sluchovým postižením	Senioři
osoby se zrakovým postižením	rodiny s dětmi
osoby s duševním onemocněním	osoby v krizi

Zdroj: Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s.: Zpráva o činnosti Osobní asistence za rok 2003

Tab. 4: Věková struktura uživatelů

Kategorie	Věk
mladší děti	7 -10 let
starší děti	11 -15 let
Dorost	16 – 18 let
mladí dospělí	19 – 26 let
Dospělí	27 – 64 let
mladší senioři	65 – 80 let
starší senioři	nad 80 let

Zdroj: Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s.: Výroční zpráva o hospodaření OA
za rok 2003

3.7 Rozhodující kritéria

Osobní asistenci využívají těžce postižení klienti, kteří potřebují na nezbytně nutnou dobu doprovod do práce a zpět, do školy a zpět. Dále postižení v pracovním procesu, kteří se bez pomoci druhé osoby neobejdou v určitých situacích. Dále osoby, které se nacházejí v nedůstojných podmínkách (např. základní hygiena) a nastává u nich tzv. krizový stav. Osobní asistenci se také se zabývají respitní péčí, ale v minimální míře. Mezi klienty patří i tací, kteří potřebují doprovod k lékaři bariérovou dopravou či bezbariérovým tranzitem včetně asistenta – průvodce, který je přidělen pouze na bezbariérovou dopravu na plný pracovní úvazek.

Kriteria k přijetí, které by měla splňovat postižená osoba, jsou jednoznačná. Jsou to vždy postižené osoby bez rozdílu věku a postižení od 7 let až po nejstarší seniory. Vždy musí mít klient uzavřenou Dohodu o poskytování služeb, obě strany musí souhlasit se všemi podmínkami uvedenými v této dohodě a dodatcích. Vždy mají přednost pracující a studenti.

Kriteria pro odmítnutí jsou kapacitní, finanční, časová a fyzická, ale i zdravotní.

Pokud by budoucí klient bydlel v místě, kde nejedí žádná doprava a každodenně by potřeboval poskytovat péči i po 21,30.hod. musí přispívat na úhradu nákladů vzniklých použitím výjezdové pohotovosti.. Noční výjezdová služba jezdí k akutním případům jako jsou například pád z vozíku, akutní přesun do postele, atd.

Pro klienty s těžší váhou by měli být k dispozici všechny dostupné pomůcky k usnadnění přesunů a koupání atd. (zvedák, různé pomůcky k přesunu vozičkáře atd.) z důvodů bezpečnosti práce.

Osobní asistenti mohou vykonávat veškeré ošetrovatelské úkony. Zdravotní úkony se zajišťují prostřednictvím terénní péče HomeCare (odběr krve, injekce, kapačky, inzulin atd.). Osobní asistenti mohou po seznámení se zdravotním stavem klienta a zaučením proplachovat epicistostomii, nakrmit sondou či dodat sondou tekutiny, polohovat, cvičit atd.

3.8 Informace o poskytovaných sociálních službách

Cíle služeb, které jsou poskytovány

Cílem projektu je zabezpečení osobní asistence těžce zdravotně postiženým spoluobčanům, převážně vozičkářům tak, aby měli zajištěny základní životní funkce a potřeby a žili v důstojných podmínkách. Zároveň aby mohli být integrováni do tzv. zdravé společnosti, studia a zaměstnání.

Sebeurčující osobní asistence, školní asistence či řízená osobní asistence není určena každému člověku s postižením, ale je to jedna z forem péče, která se může a má doplňovat s dalšími formami. **Většina těžce postižených klientů je schopna být integrována do pracovního procesu. Bez osobního asistenta však klient nemá šanci začlenit se do**

společnosti a je nucen zvážit pobyt v ústavu či v domově důchodců atd. Cílovou skupinou jsou převážně osoby upoutané na invalidní vozík či zcela ležící klienti čerstvě po úraze.

Klienti MCU

Služeb osobních asistentů využívají nevidomé osoby včetně dítěte v MŠ a těžce mentálně postižená a ochrnutá dvojčata, která musí mít doprovod do školy a ve škole je nutná pomoc jak při vyučování, tak při základních hygienických úkonech.

Služeb osobní asistence využívá v současné době s nepřetržitým provozem 74 klientů, z toho 47 stálých - denně a 12 klientů nestálých využívajících osobní asistenci v krizových situacích - nárazově, to znamená, že potřebují péči jenom tehdy, pokud rodina není přítomna, či potřebuje fyzickou pomoc při jednání na úřadě, při přepravě městskou dopravou, v bariérových budovách, sportovních aktivitách postižené osoby atd.

Pouze o víkendech, svátcích a na večery máme 15 těžce postižených. Z počtu 47 stálých postižených osob využívající osobní asistenci k základním životním úkonům pracuje 14 klientů, 23 klientů navštěvuje MŠ, ZŠ, ZVŠ a speciální školy. 10 klientů nepracuje, jelikož jejich zdravotní stav jim to neumožňuje, či zaměstnání v jejich místě bydliště je nedostupné

Dalšími klienty jsou

- všichni těžce postižení pracovníci počítačové dílny a další vozíčkáři zaměstnaní organizací MCU,
- dále jsou klienty postižené osoby, které se díky špatnému zdravotnímu stavu dostali do krizových situací a rodiny nemohou pomoci, či nemají žádnou rodinu,
- klienti, kteří využívají respitní péče v krizových situacích, maximálně na 14 dní, neboť tato péče je náročná časově i finančně.

Spolupracující organizace:

- Spinální jednotky v ČR,
- rehabilitační ústavy v ČR,
- LDN Libereckého kraje,

- Centrum zdravotně postižených pro LK,
- Pedagogicko – psychologické poradny,
- Speciálně pedagogické centrum pro tělesně postižené děti v celé ČR,
- Speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené
- Speciálně pedagogické centrum pro sluchové vady,
- Pečovatelská služba v celé ČR,
- ELVA HELP o. s. – Canisterapie ze Středočeského a Libereckého kraje,
- integrovaným záchranný systém Českého červeného kříže,
- fara Ruprechtice, Rochlice, Vratislavice n/Nisou
- Probační a mediační služba Liberec,
- Střední zdravotní škola a Vyšší zdravotní škola Liberec a Turnov,
- Střední škola Sociálně právní,
- Vysoká Pedagogická škola TU Liberec Lékařská fakulta UK,
- Rodinná poradna,
- Diakonie Beránek a REVA,
- obce,
- města a magistráty,
- domovy důchodců,
- ústavy pro tělesně postižené,
- dobrovolníci z našeho okolí a celé ČR.
- atd.

Celý projekt je i vybudován a realizován minimálně z 40 % dobrovolnými asistenty, jinak by byl projekt tak finančně náročný, že by se nemohl uskutečnit (nyní žádá UNIVERSIUM Ministerstvo vnitra o získání akreditace na dobrovolníky).

**Tab. 5: Srovnání nákladů hrazených postiženými v jednotlivých organizacích
(v Kč za 1 hodinu)**

Úkon	Pečovatelská služba výše úhrady	Osobní asistence výše úhrady	HomeCare výše úhrady (hrazeny pouze zdravotní úkony)
Pomoc při oblékání, přesunu na vozík, WC	25,00 (více úkonů souvisejících do 1 hod.)	15,00	neposkytuje se
Pomoc při jídle	17,00 5,00 za 20 minut	15,00	neposkytuje se
Pedikúra, masáže, perličkové koupele	80,00 za úkon	0,-	neposkytuje se
Úprava vlasů v domácnosti	50,00 za úkon	zdarma	neposkytuje se
Průvodce pro nevidomé k lékaři	40,00	15,00	neposkytuje se
Celková koupel	0,-	pouze na lůžku	neposkytuje se
Ranní a večerní hygiena	0,-	15,00	neposkytuje se
Jednoduché ošetřovatelské úkony	5,00 za úkon denně 15,00 / 3-5 x denně	15,00	pouze zdravotní (odběr krve, RHC, infúze, injekce, převazy, onkologičtí pacienti)
Dovoz oběda	15,00 za úkon	12,00 za dovoz	neposkytuje se
Nákupy a pochůzky	30,00 za úkon	pouze dobrovolníci- zdarma	neposkytuje se
Práce v domácnosti	25,00 za běžný úklid 60,00 za větší úklid	pouze dobrovolníci- zdarma	neposkytuje se
Praní, žehlení	30,00 za kg	neposkytuje se	neposkytuje se

	osobního prádla 15,00 za kg žehlení		
Tlumočnická služba pro neslyšící	80,00	zdarma	neposkytuje se
Úkony spojené s velkým úklidem	100,00	pouze dobrovolníci- zdarma	neposkytuje se
Donáška vody, topení v kamnech	neposkytuje se	pouze dobrovolníci- zdarma	neposkytuje se
Výchovná práce s dětmi	neposkytuje se	15,00	neposkytuje se
Mytí oken	neposkytuje se	pouze dobrovolníci- zdarma	neposkytuje se
Noční služba od 22 do 6 hodin	neposkytuje se	15,00	neposkytuje se

Zdroj: vlastní

Ukázka znakové řeči viz příloha č. 9.

Tab. 6: Základní prvky sociálních služeb

Ubytování	Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
Pomoc při sebeobsluze	Pomoc při prosazování práv a zájmů
Stravování	Výchovné, vzdělávací a aktivační služby
Pomoc při zajištění chodu domácnosti	Poskytnutí informace

Zdroj: Mezinárodní centrum UNIVERSIUM: Výroční zpráva o hospodaření Osobní asistence za rok 2003

3.9 Období poskytování služby

Celoročně

Tab. 7: Nepřetržitý provoz včetně víkendů a svátků

Denní služba	Noční výjezdová pohotovost	Noční služba
od 6,00 hod. do 21,00 hod.	od 21,30 hod. do 6,00 hod.	od 21,00 hod do 6,00 hod.

Zdroj: Mezinárodní centrum UNIVERSIUM

3.10 Průběh služby - metody práce

Druhy asistenční služby:

- sebeurčující osobní asistence,
- řízená osobní asistence,
- školní osobní asistence.
- asistent – pedagog.

Jednotlivé druhy asistenční služby se řídí různými metodikami:

- Poskytování sebeurčující osobní asistence se řídí podle veřejné metodiky Ing. Jany Hrdé z Pražské organizace vozíčkářů.
- Osobní asistence se řídí dle metodiky MPSV.
- Školní asistence se řídí dle metodiky Ministerstva školství (Integrace v Evropě – Zabezpečování péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami).

Jednání se zájemcem o služby

Klienti, jejich rodinní příslušníci nebo další organizace (např. Speciálně pedagogická centra v ČR apod.) se mohou obracet na MCU – osobní asistenci telefonicky, osobně, či e-mailem. Pracovníci MCU spolu s osobními asistenty navštíví žadatele, aby provedli přímo v terénu šetření podmínky, za jakých budou eventuálně osobní asistenti v budoucnu pracovat.

S budoucím klientem se vždy vypracují všechny administrativní podklady a proberou se různé možnosti péče o něj včetně péče dobrovolnické. Klient a jeho rodina jsou seznámeni se všemi platebními podmínkami.

Forma dohody

Dohoda je uzavírána vždy písemně pod názvem „Dohoda o poskytování osobní asistence“ a obsahuje podrobná ujednání včetně výše poplatku za odvedenou službu. Od 1. 10. 2004 tj. za 1hod.10,00 Kč a na základě podepsaného dodatku smlouvy za 1 hod.15,00 Kč.

Důvody pro ukončení poskytování služeb ze strany zařízení

Ukončení by nastalo pouze v případě nedostatku finančních prostředků a tím následného zrušené osobní asistence.

Důvody pro ukončení poskytování služeb ze strany uživatele

Pro ukončení poskytování služeb ze strany uživatele může být více důvodů:

- při úmrtí klienta,
- při nesouhlasu uživatele či jeho rodiny s podmínkami osobní asistence,
- při zhoršení zdravotního stavu postiženého klienta,
- při nástupu postižené osoby do Léčebny dlouhodobě nemocných, do Domova důchodců či jiného státního zařízení.

3. 11 Informační zdroje

Budoucí klienti MCU mohou získat informace o osobní asistenci prostřednictvím:

- televize - místní kabelová televize RTM, Genus, ČT1 - Klíč, TV Nova, TV Prima,
- tisku – farních novin, časopis Vozíčkář, noviny Můžeš,
- předtištěných brožur a letáků MCU,
- sociálních pracovníků LDN, nemocnice atd.
- asistentů soběstačnosti a sociálních pracovníků Spinálních jednotek nemocnic v celé ČR,
- obvodních lékařů,
- měst, magistrátů a obcí,

- ostatních neziskových organizací,
- pečovatelských služeb,
- různých nadací a neziskových organizací,
- internetu – vlastní webové stránky,
- informačních tabulí – v centru Liberce jich je umístěno 5
- celorepublikového projektu porady pro handicapované Duhový krup pomoci,
- atd.

4 Zkušenosti s integrací v různých zemích

Ve 13 zemích Evropy je zajišťována péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami různým způsobem.

V následujících oddílech bude popsán současný stav speciálního vzdělávání v zemích, které se účastnily projektu. Popsány jsou obecné zásady integrace v dané zemi, včetně důležitých informací z legislativy.

4.1 Rakousko

Podle rakouských právních norem je úkolem určených škol poskytovat žákům se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávání, pokud možno, v rozsahu shodném s kurikulem základních a středních škol hlavního vzdělávacího proudu. Naplnění požadavku takového individuálního a diferencovaného vzdělávání vyžaduje zřízení různých typů speciálních škol v rámci povinného vzdělávacího systému a v případě nutnosti i odlišný typ kurikula.

Typy speciálních škol odpovídají jednotlivým kategoriím postižení. Struktura speciálních škol a škol hlavního vzdělávacího proudu vykazuje některé rozdílnosti. Počet žáků ve třídě speciální školy je stanoven na 8 -15 oproti třídám škol hlavního vzdělávacího proudu, kde je povolen maximální počet 30 žáků. Učitelé ve speciálních školách absolvovali specializované vzdělávání a mají potřebnou kvalifikaci.

Vzdělávání ve speciálních školách se řídí autonomním kurikulem, které lze modifikovat podle požadavků speciálních vzdělávacích potřeb žáků. Od roku 1981 byly v Rakousku realizovány pilotní studie, jejichž cílem bylo prověřit různé formy integrace a získat zkušenosti, které by vedly k uzákonění integrace do systému vzdělávání hlavního vzdělávacího proudu.

V roce 1993 přijal parlament příslušný zákon, který umožnil integraci žáků na základních školách.

Spolu s legislativou umožňující integraci na základních školách nabídly nižší stupně středních škol realizaci pilotních projektů, v nichž by se ověřovala integrace a získaly zkušenosti s její realizací na tomto typu škol. Cílem těchto projektů bylo uzákonit integraci na středních školách do konce roku 1997, což by umožnilo plynulou návaznost integrovaného vzdělávání na tomto typu škol žákům, kteří byli integrováni do základních škol hlavního vzdělávacího proudu v roce 1993.

V roce 1996 přijal parlament zákon, který umožňoval pokračovat v integraci na nižším stupni středních škol. Termín stanovený na rok 1997 však vyvolal některé problémy. Doba experimentu se ukázala jako příliš krátká a počet škol nabízejících realizaci pilotních projektů byl příliš malý.

Spolupráce mezi pedagogy integrujících středních škol a podpůrnými učiteli je komplikovanější než v případě základních škol. Jednotlivé předměty vyučují různí učitelé, takže podpůrný učitel musí plánovat výuku s několika pedagogy hlavního vzdělávacího proudu. Před rokem 1993 byli žáci se speciálními vzdělávacími potřebami zařazováni do speciálních škol povinně. Od roku 1993, kdy vešel zákon v platnost, jsou rodiče žáků oprávněni rozhodnout, zda bude jejich dítě navštěvovat základní školu běžného vzdělávacího proudu (integrace), nebo speciální školu. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou docházet do vyučování na běžné, nebo na speciální škole.

Přestože zásady politiky integrace vycházejí ze zákonných podkladů platných pro celé Rakousko, její realizace se v jednotlivých územně správních celcích liší. Zákon ukládá, aby byl rodičům umožněn výběr vzdělávání jejich dětí v hlavním vzdělávacím proudu, nebo ve speciálních školách na základě stejně přitažlivě formulované nabídky. Plnění požadavku ekvivalentní přitažlivosti však závisí na místní situaci, hluboce zakořeněné infrastruktuře i postojích, jaké kompetentní činitelé k integraci zaujímají [11].

4.2 Belgie

Vlámská komunita

Flandry mají dlouhou historii odděleného systému speciálního vzdělávání. Oddělená legislativa hlavního vzdělávacího proudu a speciálního vzdělávání existuje od roku 1970. Právní princip integrace byl však zahrnut do zákona o speciálním a integrovaném vzdělávání z roku 1970. Poslední zákon o základním vzdělávání z roku 1997 začleňuje základní vzdělávání hlavního vzdělávacího proudu i speciální základní vzdělávání do společného právního rámce, přičemž respektuje specifické zvláštnosti speciálního vzdělávání.

Základní školy hlavního vzdělávacího proudu by měly žákům poskytovat nenarušovaný vyučovací proces a zodpovídají za vzdělávání všech žáků dané věkové skupiny, jimž průběžně věnují v co nejširší míře pozornost a péči. Speciální základní vzdělávání je popisováno jako vzdělávání, které nabízí přizpůsobenou formu vzdělávání, péče a terapie těm žákům, jejichž osobní rozvoj nelze trvale, či dočasně zajistit vzděláváním v hlavním vzdělávacím proudu. Zákon popisuje i integrované základní vzdělávání. Integrované základní vzdělávání je článek pojící na základě vzájemné spolupráce základní vzdělávání hlavního vzdělávacího proudu se speciálním základním vzděláváním. Záměrem je prostřednictvím pomoci speciální školy, která pro tyto účely získává zvláštní prostředky, umožnit žákům se zdravotním postižením (a nebo poruchami učení nebo vzdělávání) zúčastňovat se dočasně nebo trvale výuky a dalších aktivit ve škole hlavního vzdělávacího proudu. Dále dává zákon školám prostor pro to, aby mohly pracovat společně např. vzájemným přebíráním výuky určitých předmětů učiteli z jiné školy.

U středního vzdělávání platí pro hlavní proud a speciální vzdělávání stále oddělená legislativa. Cílem ministerstva školství je době vytvořit společnou legislativu. I když mezi odbornými kruhy a školami ve Flandrech probíhá na téma integrace, inkluze a spolupráce škol hlavního vzdělávacího proudu a speciálních škol jasná diskuze, existuje zde i nadále celá řada speciálních škol, jejichž činnost probíhá nezávisle na školách hlavního vzdělávacího proudu.

Integrovaná výuka byla experimentálně zahájena v roce 1980. Od roku 1983 začala oficiálně organizovaná výuka žáků s tělesným, zrakovým či sluchovým postižením, kteří vykazovali dobré předpoklady, že se mohou úspěšně vzdělávat ve škole hlavního vzdělávacího proudu, bude-li jim zajištěna doplňující vzdělávací (a nebo zdravotní či rehabilitační pomoc). Od roku 1994 zaznamenala politika integrace následující inovace:

- možnost integrace se rozšířila na všechny typy speciálního vzdělávání,
- byly umožněny rozličné formy integrovaného vzdělávání, a to jak v plné míře, tak částečně,
- možnost integrace se rozšířila i na vyšší stupně vzdělávání,
- byl přijat „princip ekvivalentního přístupu“: žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou ukončit výuku absolvováním diferencovaného programu; změny ve struktuře předmětů schvaluje školní inspektor,
- rozdílnost povahy a rozsahu doplňkové pomoci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vycházejí z povahy a závažnosti zdravotního postižení tohoto žáka.

V roce 1996 byly zveřejněny poznatky z výzkumu, který se týkal integrovaného vzdělávání. Jedním z důležitých zjištění byl fakt, že speciální pedagog tráví mnoho času tím, že pomáhá žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v jednotlivých předmětech a daleko méně pomoci věnuje integrujícímu učiteli, jak zvládat problémy spojené s výukou těchto žáků. Zpráva dále ukázala, že se věnuje příliš málo pozornosti socio-emocionálním aspektům integrace. V dalších zjištěních byla zdůrazněna nutnost diferencovaného systému financování, který by vycházel ze specifických potřeb žáků, potřeba vyššího počtu konzultačních a podpůrných forem péče a požadavek dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Od začátku školního roku 1993/1994 byl Vlámským ministerstvem školství zaveden program zintenzivnění péče na mateřských a základních školách hlavního vzdělávacího proudu. Toto zintenzivnění spočívá v tom, že školy začaly věnovat větší pozornost rozdílnosti, které souvisejí s odlišnostmi ve studijních možnostech i aspiracích žáků s ohledem na jejich schopnosti, zázemí, věk a pohlaví. Cílem opatření je zajistit lepší přístup k řešení problémů v učení a snížení počtu žáků opakujících ročník.

K prioritám projektu patří:

- zavedení a optimalizace monitorovacího systému žáků,
- optimalizace vyučovacích metod,
- optimalizace spolupráce v rámci školy,
- optimalizace spolupráce s rodiči,
- spolupráce s poradenskými pracovišti,
- spolupráce se speciální školou (dobrovolná, s možností přesouvání úvazku speciálního pedagoga a učitele školy hlavního vzdělávacího proudu s cílem zabezpečení týdenní speciální péče),
- angažovanost pedagogických pracovníků při vyžadování asistence a dalšího vzdělávání.

Konečným cílem je zlepšení kompetence třídních učitelů v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Projekt je financován na základě podmíněného přidělení finančních prostředků, kdy školy obdrží navýšené finanční prostředky na základě předložení jasně formulovaného projektu zaměřeného na danou cílovou skupinu. Mimo tento projekt bylo vyhlášeno dalších pět experimentálních projektů, které se týkají spolupráce jedné speciální školy s nejméně čtyřmi školami hlavního vzdělávacího proudu. Kromě zmíněných oficiálních iniciativ existují ještě další iniciativy realizované speciálními školami a školami hlavního vzdělávacího proudu, které se zaměřují na různé typy spolupráce.

Francouzská komunita

Většina informací prezentovaných v předchozím oddíle (o Flandrech) pochopitelně platí i o frankofonní části Belgie. Speciální vzdělávání je zajišťováno osmi typy speciálních škol, které působí v odděleném vzdělávacím systému. Speciální školy poskytují vzdělávání těm žákům, kterým toto vzdělávání nemůže poskytnout škola hlavního vzdělávacího proudu. Od roku 1986, kdy byl v Belgii přijat zákon o integraci, existují dva modely integrace, které tento zákon vymezuje. První model se týká speciálních škol pro žáky s tělesným postižením, speciálních škol pro žáky nevidomé a neslyšící. Těmto žákům musí být umožněno účastnit se výuky ve školách hlavního vzdělávacího proudu a obdržet z této

školy i vysvědčení. Žáci jsou zapsáni ve škole hlavního vzdělávacího proudu, aniž by byli stigmatizováni jako žáci speciální školy. Mohou však ke své dopravě do této školy využívat školního autobusu určeného pro potřeby speciální školy. Žáci se účastní výuky v plném rozsahu. Každému takto integrovanému žákovi přísluší výuka prováděná speciálním pedagogem z příslušné speciální školy v rozsahu čtyř vyučovacích hodin týdně. Podnět k integrování určitého žáka může dát speciální škola na základě návrhu odborného týmu, poradenské pracoviště, které dítě po dobu studia vede (Psychologicko-léčebně-sociální centrum pro speciální školy, tzv. PMSS – v Belgii existuje kromě PMSS ještě centrum PMS, které je určeno k podpoře škol hlavního vzdělávacího proudu), rodiče žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo sám žák, je-li starší 18 let.

Druhý model integrace se týká všech ostatních typů speciálních škol. V tomto zůstává dítě žákem speciální školy, který je vzděláván ve škole hlavního vzdělávacího proudu za pomoci (psychologické, vzdělávací a nebo terapeutické) příslušné speciální školy. Integrace může být částečná, kdy žák tráví jednu část výuky ve škole hlavního vzdělávacího proudu a druhou ve speciální škole.

Dalším možným typem integrace je úplná integrace (která probíhá za podpory speciální školy), integrace dočasná, individuální nebo kolektivní (skupina žáků, kteří jsou integrováni).

Povinností školy, která integruje žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, je přizpůsobit výuku potřebám a schopnostem žáka. Integrovaná výuka může být organizována na úrovni předškolního, základního a středního vzdělávání, nebo mezi dvěma typy speciálních škol. Na rozhodnutí o zařazení žáků do integrovaného vzdělávání se podílí tým složený z pracovníků integrující školy, pracovníků poradenského pracoviště PMSS, rodičů žáka a ředitele integrující školy. Protokol obsahuje písemné rozhodnutí a souhlas všech partnerů (včetně speciální i integrující školy), kompletně zpracovaný projekt integrace s variantními možnostmi a prostředky jeho realizace a způsob, jakým bude probíhat komunikace mezi speciální a integrující školou. Tato zpráva je potom zaslána inspektorátu, který za posuzování žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

zodpovídá. Každému z partnerů je dána možnost od integrace ustoupit poté, co je o této skutečnosti informován inspektorát [11].

4.3 Anglie a Wales

Současný stav zabezpečování speciálně vzdělávací péče je zakotven v zákonech o vzdělávání z roku 1981, 1993 a 1996. Podle dikce těchto zákonů se předpokládá, že žák bude navštěvovat školu hlavního vzdělávacího proudu v tom případě, je-li tato škola schopna při efektivním využívání finančních prostředků poskytnout žákovi příslušnou speciálně pedagogickou péči a současně zajistit odpovídající péči ostatním žákům a bude-li tím současně vyhověno přání rodičů. Postup je zpravidla takový, že zařazení žáka do speciální školy přichází v úvahu až poté, co je zjištěno, že jeho zařazení do školy hlavního vzdělávacího proudu bylo shledáno jako nevyhovující.

Školské orgány na místní úrovni jsou oprávněny zařazovat žáky do integrace, ale metody realizace tohoto opatření se liší podle místních poměrů. Poměrně pevné přesvědčení o tom, že bude integrace prováděna, bylo ovlivněno zákonem o vzdělávací reformě z roku 1988 a těmito dalšími skutečnostmi:

- Národní kurikulum bylo vypracováno tak, aby vyhovovalo všem žákům bez ohledu na jejich vzdělávací problémy.
- Byly provedeny změny ve způsobu financování ve školství. Většina rozpočtových prostředků místních školských orgánů je převedena na školy, které je mohou podle zákonem stanovených podmínek použít pro své potřeby.
- Vliv oblastních nebo místních orgánů na politiku školy se zmenšuje, neboť školám byl dán vyšší stupeň samostatnosti.
- Výsledky dosahované při plnění národního kurikula a zkoušek jsou zveřejňovány formou přehledů.
- Právo rodičů zvolit si školu pro své dítě bylo rozšířeno i na rodiče žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Je patrný rostoucí zájem o rozvoj škol a jejich efektivitu.

- Jsou realizovány Zásady praktického zjišťování a posuzování speciálních vzdělávacích potřeb.

Tyto skutečnosti mohou integraci prospět, nebo ji zpomalit, podle toho, jak jsou interpretovány. Rodiče si např. mohou zvolit, zda bude jejich dítě navštěvovat školu hlavního vzdělávacího proudu, nebo školu speciální, hledisko výběru přijímaných žáků může být dáno tím, jak by se mohly vzdělávací výsledky promítnout do celkových výsledků uváděných ve veřejných přehledech. Situaci může rovněž ovlivnit výše finančních prostředků, které škola vynakládá nad rámec účelově přidělených prostředků na speciální vzdělávání apod.

Studie, které se zabývají problematikou integrace, se zaměřují většinou na jednotlivé žáky nebo určité školy a na to, jakým způsobem a jakého stupně funkční integrace je dosahováno v rámci odlišných podmínek daných rozdílným místním prostředím [11].

4.4 Finsko

Široká veřejná diskuze na téma hodnot a politiky týkající se osob se zdravotním postižením i oblasti speciálního vzdělávání, která probíhala v poslední době ve Finsku, ovlivnila i národní reformu občanských práv. Tato reforma rovněž zaručuje stejná práva žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti politické, ekonomické, sociální i v oblasti práva na vzdělávání. Vládou musí být zaručeno, že každý má právo na vzdělání zajišťované všeobecně vzdělávací, případně další školou, které odpovídá jeho schopnostem a speciálním vzdělávacím potřebám a právo rozvíjet se bez ohledu na své finanční schopnosti.

Zákon o Všeobecně vzdělávací škole závazně ukládá obcím (municipalitám) poskytovat v rámci své územní působnosti všem žákům ve věku povinné školní docházky ucelenou výuku, nebo, v případě, kdy toto nelze zajistit, učinit taková opatření, která umožní všem žákům takovou výuku, která odpovídá výuce zajišťované všeobecně vzdělávací školou hlavního vzdělávacího proudu. Tohoto závazku může být obec zproštěna tím, že výuku

zajistí ve spolupráci s jinou obcí (městem), nebo angažuje jinou vzdělávací instituci, jakou může být např. státem zřizovaná speciální škola.

Reforma státní správy ve školství v 90. letech, kdy došlo k decentralizaci rozhodování a rozhodovací proces přešel na obce, přinesla pokles počtu speciálních škol a zároveň byla příčinou zřizování speciálních tříd ve školách hlavního vzdělávacího proudu.

Podle zákona o Všeobecně vzdělávací škole (1993) je speciální vzdělávání poskytováno žákům, kteří vzhledem ke svému tělesnému či duševnímu postižení nebo vzhledem ke svým poruchám v přizpůsobení se nebo v důsledku své emocionální poruchy nejsou schopni uspět ve třídě hlavního vzdělávacího proudu. Zákon nerozděluje žáky podle typu postižení. Povinností obce a příslušné školy je integrovat žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do vzdělávacího systému hlavního vzdělávacího proudu. Na přípravě výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami musí spolupracovat další vzdělávací, sociální a zdravotnické orgány.

Prvním způsobem, jak je integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami prováděna, je zařazení žáka do běžné třídy školy hlavního vzdělávacího proudu, kde lze v případě nutnosti zajistit jeho speciální vzdělávání v malých vyučovacích skupinách. Druhý způsob, tj. zajištění speciálního vzdělávání ve specializované skupině, speciální třídě či speciální škole, lze realizovat pouze v tom případě, kdy není první alternativa vhodná.

Žáci s zdravotním postižením mají právo dva roky navštěvovat předškolní zařízení zřizované buď orgány školství, nebo orgány sociálních věcí. Odpovědnost za organizaci a realizaci tohoto vzdělávání nese školský orgán. Pro žáky, kteří ukončili povinnou školní docházku, může obec rovněž zorganizovat doplňující vzdělávání po dobu jednoho školního roku.

Finská vláda schválila Plán rozvoje na léta 1995 – 2000. Hlavními principy tohoto rozvoje v oblasti vzdělávání byla vysoká kvalita, rovné příležitosti a celoživotní vzdělávání. Národní rada pro vzdělávání a finské ministerstvo školství realizovala výzkumný a rozvojový projekt na léta 1997 – 2001, který byl zaměřený na zkvalitňování flexibility

obsahu i struktury všeobecně vzdělávací školy. Část projektu, která byla zaměřena na speciální vzdělávání, vycházela ze zjištění, která přinesla evaluace stavu speciálního vzdělávání. Účelem bylo zlepšit funkčnost systému, jakým je integrace organizována a prováděna v praxi, a to na regionální i místní úrovni, ale i na úrovni školy a žáka a shromáždit informace dokumentující úspěšné a vhodné případy provádění integraci v praxi.

Dalším cílem projektu bylo zlepšit situaci v oblasti zjišťování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a zkvalitnit jejich přístup k odpovídající výuce a pomoci.

Mezi další projekty, které byly zahájeny v roce 1996 patří:

- vypracování modelů integrace a modelů plánování práce se žáky na škole zřizované obcí, organizování a realizace integrované výuky ve spolupráci s různými zájmovými skupinami,
- zpracování případových studií, týkajících se úspěšně realizované integrované výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejího finančního dopadu,
- statistické zpracování informací týkajících se zajištění, finančních zdrojů nákladů na speciální vzdělávání, které umožní získat průběžný pohled na celonárodní situaci na tomto poli a přinese srovnatelné údaje o dosahovaných výsledcích, včetně informací o regionálních a místních odlišnostech,
- zpracování osobního kurikula pro každého žáka, který byl přefazován do systému speciálního vzdělávání [11].

4.5 Francie

Ve Francii je povinná školní docházka od 6 do 16 let. Systém vzdělávání se dělí do tří úrovní: základní škola, která zahrnuje dvě podúrovně, mateřskou školu a nižší stupeň základní školy (8let), nižší střední škola, která se nazývá „collège“ (4 roky) a šestisemestrová collège, která se nazývá „lycée“ (3 roky). V průběhu posledního roku lycea je žákům umožněno složit zkoušku (A Level Certificate), nebo bakaloriát („Baccalauréat“) všeobecného, technického nebo profesního směru.

Základní škola se dělí na tři cykly. Mateřskou školu navštěvují děti od 3 do 6 let. Tuto výuku navštěvuje téměř 100 % dětí. Během prvních dvou let děti získávají základní vzdělávací dovednosti. Poslední rok mateřské školy je součástí základního učebního cyklu, který v sobě zahrnuje i první dva roky nižšího stupně základní školy. V posledních třech letech nižšího stupně základní školy dítě získává, rozvíjí si a upevňuje vzdělávací dovednosti.

Výuka na střední škole probíhá v collège nebo v lyceu. Nižší stupeň střední školy je rozdělen do tří cyklů: adaptace (první rok), ústřední cyklus (dva roky) a orientační cyklus (jeden rok). Po absolvování collège jsou žáci směřováni ke studiu se všeobecným, technickým nebo profesním zaměřením. Více než 92 % všech dětí po dosažení 17 let věku ve studiu pokračuje. Asi 20 % žáků absoluuje primární cyklus v soukromých školách (20 % na soukromých středních školách). Stát však uzavřel s většinou soukromých škol smlouvy a tyto školy se staly součástí státní veřejné vzdělávací služby.

Od poloviny 70. let prošel vzdělávací systém řadou změn, které lze rozdělit do tří širších skupin. Především se uvnitř právně usměrňovaného francouzského vzdělávacího systému vytvořilo široké spektrum diverzifikovaných učebních metod užívaných v systému hlavního vzdělávacího proudu. Tato rozmanitost je při řešení otázek vzdělávání heterogenní populace nepostradatelná. Na druhém místě to bylo převedení centralizovaných pravomocí francouzského ministerstva školství, kde kterému došlo po schválení zákonů o decentralizaci územního uspořádání, jimiž byly kompetence ústředních státních orgánů převedeny na místní orgány (regiony, departmány, kraje).

Tuto územní decentralizaci provázal i proces dekoncentrace administrativy, kterým se převedly kompetence z ústředních orgánů (ministerstev) na regionální a místní orgány „Národních vzdělávacích služeb“ (Rectorates) a Akademickou radu inspektorů. Tyto dva konvergující procesy umožnily lépe přizpůsobit systém místním či regionálním podmínkám.

Poslední oblast tvoří přijetí zákona z 10. července 1989, kterým se mění samotná definice práva všech dětí na vzdělání, neboť se neomezuje pouze na povinnou školní docházku.

Každé dítě, které dosáhlo věku 3 let, má právo navštěvovat mateřskou školu. Dále musí být mladému člověku nabídnuto takové vzdělávání, které mu – pokud o to projeví zájem – umožní získat kvalifikaci. Tato koncepce je zcela nediskriminující, neboť platí pro všechny děti i mládež bez ohledu na to, zda mají speciální vzdělávací potřeby, či nikoli.

Memorandem z 18. listopadu 1991, k jehož podpisu se připojilo i ministerstvo zdravotnictví a ministerstvo sociálních věcí, je stanoven předpoklad, že škola, která se nachází nejbližší místu bydliště žáka s postižením, bude tohoto žáka integrovat. Obdobně je považováno za prioritu i vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí v mateřské škole, s nímž se počítá po dosažení dvou let věku dítěte. Speciální vzdělávání nepodléhá samostatné jurisdikci ministerstva školství. Na provádění jeho supervize se do značné míry podílí i ministerstvo zdravotnictví a ministerstvo sociálních věcí. Speciální vzdělávání je založeno na husté síti specializovaných tříd, speciálních škol a zařízení a na tomto místě je nutné zdůraznit i tu skutečnost, že je realizován i navrhovaný postup prevence poruch učení. Současným trendem je žáka se speciálními vzdělávacími potřebami pokud možno nezařazovat do specializovaného zařízení a k tomuto opatření přistoupit až v případě, je-li to nevyhnutelné.

Systémovou strategii integrace by rovněž měla zlepšit i větší flexibilita vyplývající z decentralizace rozhodovacího procesu. Rozhodování na místní úrovni usnadňuje spolupráci mezi místními orgány a poskytovateli příslušných služeb. Navzdory jasně definovanému rozvoji politiky integrace se její praktické naplňování potýká s řadou problémů a obtíží, které zůstávají nedořešeny. Aby bylo možné zajistit plnohodnotné vzdělání nejohroženější skupiny žáků, je nutné tyto problémy překonat.[11]

4.6 Německo

Legislativa a správa vzdělávacího systému je v Německu předně v kompetenci jednotlivých spolkových zemí. Právo dítěte se zdravotním postižením na výuku a vzdělávání je zakotveno v Zemské ústavě a zajišťování péče podrobněji stanovuje školská legislativa příslušné spolkové země. V každé spolkové zemi existuje ministerstvo

školy, kultury a vědy. Toto ministerstvo je nejvyšším orgánem zodpovědným za vzdělávání, vědu a kulturu. Orgánem, který zajišťuje spolupráci mezi jednotlivými zemskými vládami, je Stálá konference ministerstev vzdělávání a kultury spolkových zemí Spolkové republiky Německo (tato konference se nazývá „KMK“).

Rezoluce schválené touto konferencí mají status doporučení. Politickou odpovědnost za převedení těchto doporučení do podoby zákona nesou jednotliví ministři školství. Rozvoj systému speciálního vzdělávání a jeho organizace v jednotlivých spolkových zemích probíhal na základě sladění několika závazných rozhodnutí, které přijala KMK.

V posledních 20 letech se politika integrace žáků se zdravotním postižením z hlediska zabezpečování jejich podpory při vzdělávání v integrovaných podmínkách zlepšila. Pro zajišťování vzdělávacích cílů žáků se zdravotním postižením, které garantuje povinné vzdělávání, existuje v Německu systém diferencovaných speciálních škol. Na základě souhlasu je v současné době za cíl vzdělávání žáků se zdravotním postižením považována integrace těchto žáků do profesionálního a společenského života. O tom, jak má být tohoto cíle dosaženo, se však začalo diskutovat. V roce 1998 přijala KMK rozhodnutí, že speciální vzdělávací systém by měl být pružnější. Změnila se i terminologie. „Potřeba speciálního vzdělávání“ (na speciální škole) se změnila na „speciální vzdělávací potřeby“.

Nové chápání postižení a speciálních vzdělávacích potřeb ovlivnilo příznivě i rozvoj integrace, diagnostických technik, zefektivnilo ranou intervenci a prevenci, zlepšilo podmínky ve školách hlavního vzdělávacího proudu, vedlo k zavádění otevřenějších přístupů ve výuce a výchově a k většímu respektování toho, jaký přínos pro žáky vzdělávání představuje.

V roce 1994 přijala KMK doporučení, v němž je konstatováno, že vzdělávání žáků se zdravotním postižením se stává stále více otázkou spolupráce mezi všemi školami a speciální vzdělávání by mělo být chápáno jako nezbytný zdroj sloužící všeobecnému vzdělávání. Cílem těchto doporučení je vytvořit na základě vybudování podmínek k dosažení vyšší úrovně speciálně pedagogické pomoci jak ve speciálních školách, tak ve školách hlavního vzdělávacího proudu, rovné příležitosti pro osoby se zdravotním

postižením. Celkový rozvoj vzdělávání i rozmanitost praktických zkušeností s integrací vedly k viditelným změnám. V současné době byla téměř ve všech spolkových zemích legislativa upravena v souladu s doporučením KMK.

V některých spolkových zemích byla zřízena poradenská centra, jejichž úkolem je podpora legislativních opatření a jejich zavádění do praxe. V současné době lze charakterizovat situaci v Německu tak, že nastal čas, kdy je zapotřebí pozitivní zkušenosti s integrací formulovat v zákonech a zavádět je při respektování reálných možností v širším rozsahu do praxe.

První evaluace a závěrečné zprávy z výzkumů možností provádění integrace na běžných školách přinesly většinou pozitivní výsledky. Podle nich dosahovaly děti se zdravotním postižením stejných, či dokonce lepších výsledků, než žáci ve speciálních školách. Vzájemný přínos žáků se zdravotním postižením i žáků nepostižených lze spatřovat především v oblasti sociálního chování, odpovědnosti, nezávislosti a sebevědomí.

Speciální škola není v současném pohledu považována za jediné místo, kde lze speciální vzdělávací potřeby žáka odpovídajícím způsobem uspokojovat. Nadto lze předpokládat, že v některých spolkových zemích dojde ke změně zákona o vzdělávání ve prospěch širšího uplatňování inkluze: situace je obecně vnímána tak, že děti by měly vyrůstat od počátku své školní kariéry společně, a to včetně žáků s poruchami komunikace, chování či učení apod. [11].

4.7 Řecko

Oblast speciálního vzdělávání je v Řecku integrální a organickou součástí vzdělávání. Současná legislativa podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do systému vzdělávání hlavního vzdělávacího proudu. Zajišťuje zřizování speciálních tříd ve školách hlavního vzdělávacího proudu a jejich personální zabezpečení specializovanými pedagogy, kteří vyučují žáky s poruchami učení a žáky s problémy v chování podle individuálních vzdělávacích programů.

V současné době připravuje Ministerstvo školství a věci církevních návrh zákona, který by definoval legislativní rámec speciálního vzdělávání a zajišťoval možnost integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžného vzdělávání všeobecného, obchodního či technického směru. V návrhu zákona se počítá s opatřeními a poskytováním služeb na všech úrovních vzdělávání. Mezi tato opatření patří rozvoj a realizace speciálních programů a vyučovacích metod, zlepšení dostupnosti speciálních materiálů, pomůcek a dalšího vybavení. Mezi poskytované služby bude patřit diagnostika, pedagogická a psychologická pomoc, fyzioterapie, ergoterapie, logopedie, konzultační sociální práce, doprava, cestování a další služby, které zajišťují rovnost podmínek osobám se speciálními vzdělávacími potřebami.

Název speciálních tříd se změnil na třídy integrační a jejich hlavním posláním je prostřednictvím přípravy a realizace individuálních vzdělávacích programů, které obsahují krátkodobé i dlouhodobé cíle, pomoci plně integrovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do tříd hlavního vzdělávacího proudu.

Pedagogický institut připravuje pilotní projekty zaměřené na školní integraci, jejichž cílem je široký rozvoj integrace. Direktorát pro speciální vzdělávání navrhl nová opatření, která jsou obsažena v novém zákoně o speciálním vzdělávání. Navrhovány jsou mimo jiné tyto kroky:

1. integrovat děti se speciálními vzdělávacími potřebami do mateřských škol od tří let a zajistit takové vybavení těchto zařízení, které těmto dětem umožní věnovat se po vyučování sportu a dává jim možnost rozvoje individuálních dovedností,
2. organizovat workshopy zaměřené na předprofesní přípravu, aby děti se speciálními vzdělávacími potřebami mohly rozvíjet a kultivovat dovednosti a teoretické znalosti získané v rámci speciálního vzdělávání a zřizovat pro ně střední odborná učiliště s technickým zaměřením,
3. zkvalitnit odbornou pomoc v každém regionu: diagnostická a posudková centra budou poskytovat dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich rodinám další pomoc a budou napomáhat i třídním učitelům těchto žáků,

4. rozvíjet oblast výchovy a vzdělávání žáků s autizmem, s vícečetným postižením, žáků v nemocnicích a svěřenců výchovných ústavů,
5. zlepšit individuální výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na školách hlavního vzdělávacího proudu [11].

4.8 Itálie

Současná politika týkající se speciálního vzdělávání je vyjádřena uplatňováním plné integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato politika se praktikuje již téměř po 20 let od okamžiku, kdy byla v letech 1976 a 1977 uzákoněna dvě legislativní opatření. Od té doby je záměr zařazovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do škol hlavního vzdělávacího proudu charakterizován progresivním vývojem. Záměr našel svou zákonnou oporu v roce 1992 (v zákoně č. 104 z 5. 2. 1992). Tento zákon představuje nejucelenější krok, který pro prosazování práv žáků se zdravotním postižením učinila italská vláda. Zákon vyžaduje, aby se u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami pro účely definování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a rozvoje zjišťovaly jejich schopnosti.

Ministerstvo školství:

- umožňuje v zájmu naplňování vzdělávacího programu ve třídě flexibilně organizovat vzdělávací aktivity,
- garantuje návaznost jednotlivých stupňů vzdělávání. To vyžaduje úzkou spolupráci učitelů různých vzdělávacích stupňů.

Integrovaní žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do tříd (nebo jiných organizačních jednotek) vyžaduje redukci počtu žáků ve třídě. Pro zařazení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do třídy hlavního vzdělávacího proudu se za důležitější považuje spíše než věk, úroveň jeho rozumových schopností. Pro žáky lze používat kurikula přizpůsobená jejich individuálním schopnostem.

Poradním sborem, který spolupracuje s vedoucím krajského školského orgánu i se školami, je skupina odborníků, kteří se specializují na problematiku integrace. Při plánování a návrhu realizace individuálních vzdělávacích programů a dalších aktivit, které se týkají integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, spolupracují členové poradního sboru s místními orgány a s orgány zdravotní péče [11].

4.9 Nizozemí

Oblast speciálního vzdělávání upravovaly právní předpisy obsažené v Zákoně o základní škole z roku 1920. V roce 1967 byl vydán Výnos o speciálním vzdělávání, který specifikoval předpisy týkající se speciálních škol. V roce 1985 byl tento výnos nahrazen Prozatímním zákonem o speciálním základním a středním vzdělávání. Tento zákon přetrval 20 let, ale dá se předpokládat, že vzhledem k diskuzím, které v posledních letech v Nizozemí o integraci probíhají, nebude konečná podoba nové legislativní normy samostatný zákon o speciálním vzdělávání obsahovat.

Vzdělávací systém v Nizozemí tvoří školy hlavního vzdělávacího proudu a školy speciální. Pro žáky, kteří na výuku ve škole hlavního vzdělávacího proudu nestačí, se postupem doby v Nizozemí vytvořil rozsáhlý systém speciálního vzdělávání. Dlouho se na tento vysoce diferenciovaný a extenzivně se vyvíjející vzdělávací systém pohlíželo jako na projev péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

V současné době se však rostoucí počet odpovědných činitelů, učitelů i rodičů domnívá, že segregované vzdělávání zašlo příliš daleko. Postupně se zvyšuje i počet rodičů, kteří požadují, aby jejich děti se speciálními vzdělávacími potřebami navštěvovaly školu hlavního vzdělávacího proudu a dostávalo se jim běžné výuky.

Prvním krokem k integraci byl Zákon o základní škole z roku 1985. V zákoně se uvádí, že hlavním cílem základní školy je poskytovat odpovídající vzdělání všem žákům od 4 do 12 let a garantovat jim kontinuální vzdělávání. V ideálním případě by výuka každého žáka měla odpovídat jeho individuálním potřebám. Očekávalo se, že budou-li

základní školy schopny nabídnout tzv. přizpůsobenou výuku, bude počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami umístěných ve speciálních školách klesat víceméně spontánně. Avšak expanzivní rozvoj speciálního školství se po roce 1985 nezastavil.

Vláda vydala v roce 1990 dokument s názvem „Do školy znovu společně“, kterým vyjádřila svůj postoj k integraci a jehož záměrem bylo zahájit novou cestu v integrování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V rámci této politiky byla ze všech základních škol, zvláštních škol a speciálních škol pro žáky s poruchami učení vytvořena regionální seskupení škol. Pro tato regionální seskupení byly přiděleny zvláštní finanční zdroje. Tyto finanční prostředky byly vyčleněny na hrazení nákladů spojených s navýšením počtu pracovníků zajišťujících pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Na základě této politiky se rozvinula spolupráce mezi speciálními školami a školami hlavního vzdělávacího proudu, v každé škole hlavního vzdělávacího proudu byl ustanoven koordinátor pro speciální vzdělávání, bylo zahájeno další vzdělávání pracovníků. V platnost vešla nová legislativa a byla vypracována opatření umožňující zavést nový způsob financování speciálních škol a škol hlavního vzdělávacího proudu.

Podle posledního rozhodnutí parlamentu budou těmto 300 regionálním seskupením přiděleny finanční prostředky ve stejné výši na základě počtu všech žáků zapsaných v základním stupni vzdělávání. Asi 50 % těchto prostředků bude převedeno přímo pro účely financování stávajícího zabezpečení speciálního vzdělávání, druhá polovina bude převedena na regionální seskupení škol. Realizace těchto opatření byla zahájena v roce 1998 a počítalo se s tím, že plně operativní bude tento systém financování v roce 2003.

Do tohoto roku se jednotlivé regiony přizpůsobily tomuto novému systému financování i systému zabezpečování speciálního vzdělávání. To vedlo k tomu, že v některých regionech, které mají v porovnání s jinými vysokou koncentraci segregovaného vzdělávání, došlo k rušení speciálních škol, zatímco v jiných mohou být finanční prostředky navýšeny jako odměna za realizaci efektivní integrační politiky v regionu.

Otázkou však zůstává, zda tyto dva zdroje financování budou schopny zajistit cíl, který vláda sleduje, tj. integrovat oba vzdělávací systémy. Samo ustanovení regionálních

seskupení škol nepovede přímo k méně segregovanému vzdělávání. Je zapotřebí daleko více. Je však nutno říci, že bez dalších průvodních opatření, jakým je zabezpečení zvýšené péče, věnování více času i pozornosti žákům se speciálními vzdělávacími potřebami speciálními pedagogy, má integrace malou naději na úspěch. V tomto smyslu je nový systém financování jen jednou z nutných podmínek integrace.

Na středních školách byla pro žáky s poruchami učení ((I) VBO a MAVO) a na speciálních středních školách navržena restrukturalizace nižšího stupně středního vzdělávání, která přinesla čtyři typy programů výuky:

1. program orientovaný teoreticky, který je zaměřen na přechod do vyšších forem středního vzdělávání,
2. program orientovaný prakticky, který je zaměřen na přechod do profesní přípravy,
3. kombinace teoretického i praktického programu,
4. program zaměřený na přípravu pro trh práce.

Spolu s těmito čtyřmi programy bude vybudována podpůrná struktura. V souladu s realizací politiky integrace začlo od ledna 1999 v rámci regionálních školských seskupení docházet ke spolupráci mezi speciálními základními školami, školami nižšího stupně středního vzdělávání a speciálními středními školami.

V poslední době bylo zahájeno zpracovávání nové koncepce vzdělávání žáků se smyslovým, tělesným a mentálním postižením a žáků s problémy chování. Podle posledních informací je vládou navrhováno, aby se od dosavadního způsobu financování (financování speciálních škol podle počtu přijatých žáků) upustilo a aby byl tento systém nahrazen systémem financování podle objemu speciálních služeb, které jsou příslušnému žákovi zajišťovány bez ohledu na to, v jakém vzdělávacím systému se vzdělává. Záměrem tohoto opatření je změna financování vycházejícího z nabídky na financování založené na poptávce. Bude-li žák splňovat kritéria k přidělení „normativu“, mohou si rodiče i žáci volit školu – speciální, nebo školu hlavního vzdělávacího proudu – ve které se budou vzdělávat a spolurozhodovat o tom, jak bude těchto prostředků využíváno [11].

4.10 Norsko

Norská vláda stanovuje cíle a určuje rámec vzdělávání. Národní standard je zajišťován legislativou a národním kurikulem. V každé kraji je zřízen Národní úřad pro vzdělávání, jehož prostřednictvím je vykonávána funkce ústřední vlády a který plní současně i funkci odvolacího orgánu při rozhodování o záležitostech jednotlivých žáků. V posledních letech byla z centrální vlády přenesena na místní vlády řada pravomocí. Obce (municipality) jsou odpovědné za řízení a správu základních a nižších středních škol, kraje za vyšší střední školy.

Od roku 1975 nebyla vypracována žádná zvláštní legislativa týkající se oblasti speciálního vzdělávání. Zákon o základním a nižším středním vzdělávání ukládá obcím (municipalitám) odpovědnost za poskytování vzdělávání všem žákům v místě bez ohledu na jejich schopnosti. Každý žák je zapsán v místní škole a všichni žáci mají právo na výuku, která je přizpůsobena jejich schopnostem. Speciální vzdělávání může obec (municipality) organizovat ve škole hlavního vzdělávacího proudu, nebo mimo ni, ale hlavním principem norské vzdělávací politiky je, že žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají být integrováni do hlavního vzdělávacího proudu. Speciální vzdělávání by mělo být zajišťováno v souladu s principy integrace, participace a decentralizace. Zákon o základním a nižším středním vzdělávání také ukládá obcím povinnost zabezpečovat i pedagogicko-psychologické služby.

Navzdory tomu, že politika integrace probíhala oficiálně více než 20 let, do roku 1992 existovalo v Norsku 40 speciálních škol. Od roku 1991 probíhala reorganizace speciálního vzdělávání. Jejím hlavním cílem bylo změnit systém založený na existenci speciálních škol na systém, v němž bude uplatňována plná integrace. Důležitým prvkem této reorganizace byla skutečnost, že z 20 původně speciálních škol s národní působností byla vytvořena specializovaná odborná centra. Další důležitou součástí byl pětiletý výzkumný program (1993 – 1998), jehož cílem bylo definovat taková opatření a služby, která jsou nutná k tomu, aby mohlo být všem žákům poskytováno kvalitní vzdělávání v rámci komunity, do které patří.

Dále probíhal výzkumný rozvojový program zaměřený na posilování pedagogicko-psychologických služeb na úrovni komunity.

V letech 1996 a 1997 byla reorganizace speciálního vzdělávání evaluována. V současné době připravuje ministerstvo školství „Bílou knihu“, v níž předloží parlamentu návrhy, jakým způsobem by mělo být speciální vzdělávání v budoucnu organizováno, aby byla současně zajištěna i její kontinuita v rámci mimoškolního podpůrného systému [11].

4.11 Portugalsko

Až do roku 1970 bylo vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťováno v rámci institucí. Realizace jasně definované politiky integrace žáků se smyslovým postižením začala v polovině 70. let. V tomto období bylo při ministerstvu školství zřízeno oddělení speciálních vzdělávacích služeb. Toto oddělení vytvořilo tzv. speciálně pedagogické týmy, které prostřednictvím docházejících učitelů zajišťovaly pomoc žákům s různým postižením zařazeným do škol hlavního vzdělávacího proudu.

Zákonné opory se však právu handicapovaných dětí na vzdělávání a jejich přístupu do škol hlavního vzdělávacího proudu dostalo až schválením Uceleného zákona o vzdělávání (1986) a vládním Výnosem z roku 1991. Ucelený zákon o vzdělávání stanovuje povinnou devítiletou školní docházku a ukládá zabezpečovat speciální vzdělávání rozmanitými formami integrace, přičemž speciální vzdělávání ve specifických zařízeních je umožněno jen v případech žáků se zvláště závažným postižením. Povinné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je v Portugalsku od roku 1990.

Za vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami odpovídá Ministerstvo školství. Dosud však existuje řada speciálních škol, které jsou v kompetenci Ministerstva sociální pomoci a solidarity (speciální školy zřizované soukromými neziskovými organizacemi, tzv. Zařízeními sociální solidarity – IPPS). Dále existují ještě některé soukromé speciální školy (ziskové i neziskové), s nimiž má Ministerstvo školství uzavřené zvláštní dohody.

Školy a podpůrní učitelé jsou řízeni prostřednictvím pěti regionálních řídicích školských orgánů.

Z historického hlediska se péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vyvinula ze segregovaného systému k integrovanější formě zařazování žáků do škol hlavního vzdělávacího proudu. Pracoviště podpůrných vzdělávacích služeb jsou stále více chápána jako podpůrný odborný servis určený školám hlavního vzdělávacího proudu. Tak se stává, že speciální školy a zařízení se přeměňují v specializovaná odborná centra, která nabízejí pomoc jak pracovníkům v oblasti vzdělávání, tak přímo komunitě.

Důležitou zákonnou normou, která zavádí principy speciálního vzdělávání, byl Výnos č. 319 z roku 1991. Tato legislativa stanovuje, že žák má navštěvovat školu v místě svého bydliště, přičemž by měl být zařazen do prostředí, které je pro něho co nejméně omezující. Tento zákon byl příčinou i kompletní změny v paradigmatu v Portugalsku.

Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb se v současné době vychází z pedagogického, nikoli lékařského či terapeutického hlediska. K tomu, aby tento postup mohl být uplatňován v praxi, může škola vyvíjet řadu aktivit, kterými může průběh výchovy a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami pozitivně ovlivňovat. Mezi tyto aktivity patří např. vybavování škol kompenzačními pomůckami, vytváření podmínek k provádění vyhodnocování a diagnostiky a možnosti úpravy kurikula. Zákon poprvé stanoví povinnost pracovištím pedagogicko-psychologických služeb (SPO) vypracovávat individuální vzdělávací plán (IEP).

Po probíhajících debatách byl v roce 1997 schválen nový zákon (zákon č. 105 ze dne 1. 7. 1997), kterým se mění organizace speciálního vzdělávání. Zákon definuje podpůrného učitele jako poskytovatele odborných specializovaných služeb, který pracuje přímo s radou školy a spolupracuje s učiteli hlavního vzdělávacího proudu při volbě nejvhodnějších vzdělávacích postupů a strategií vedoucích ke zkvalitňování výuky žáka.

V současné době existuje v Portugalsku 187 koordinačních podpůrně vzdělávacích týmů, jejichž posláním je koordinace podpůrných služeb ve spádové oblasti, zjišťování

potřebnosti speciálních vzdělávacích potřeb, organizace podpůrných aktivit směřujících k modifikaci uplatňované pedagogické praxe.

Těmito koordinačními týmy jsou v Portugalsku realizovány některé projekty zaměřené na vybudování spolupráce mezi místními orgány zdravotnictví, sociálních služeb, práce a vzdělávání např. v oblasti rané péče nebo přechodu do aktivního života [11].

4.12 Španělsko

Ve Španělsku byla zahájena integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v roce 1985 realizací experimentálního integračního programu. Tento program dovozoval umístit maximálně dva žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do jedné třídy, přičemž celkový počet žáků v této třídě nesměl přesáhnout maximální počet 25 žáků. Na tento program se přednostně zaměřili i pracovníci týmů psychologicko-pedagogického poradenství. Pro účely jeho realizace byly vyčleněny zvláštní finanční prostředky a další zdroje.

Experiment probíhal tři školní roky a v závěru byla provedena jeho evaluace. Vzhledem k tomu, že byly prokázány pozitivní výsledky, byl program rozšířen na větší počet škol, aby tak mohla být pokryta skutečná poptávka ze strany žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Od roku 1995 bylo stanoveno, že každá škola, která je financována ze státních prostředků, musí zajišťovat vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Integrace přestala být experimentálním programem a rozšířila se podle požadavků kladených předběžným plánem zajišťování péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na všechny státní školy.

Integrace je realizována v předškolním vzdělávání, na základním stupni vzdělávání, na povinném středním stupni vzdělávání, v přípravě na bakalaureát a v profesní přípravě. Pro účely zařazování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou upravovány podmínky a vyhražována studijní místa i na univerzitách. K rozšíření integrace i na střední povinný stupeň vzdělávání došlo ve školním roce 1996/1997. Dalším inovačním prvkem,

kterým je charakterizován vývoj poslední doby, je rozšíření pojmu „speciální vzdělávací potřeby“ i na talentované žáky. V současné době jsou žáci, kteří dosahují intelektuálně mimořádné vzdělávací výsledky, zahrnuti do rámce žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ve Španělsku se v souvislosti s integrací používá materiálu, který vydalo Ministerstvo školství a kultury, s názvem „Průvodce k integraci“, který obsahuje seznam všech integrujících škol a dostupných zdrojů v příslušném regionu. Tento materiál je v současné době aktualizován [11].

4.13 Švédsko

Švédský zákon o vzdělávání zaručuje rovný přístup k odpovídajícímu vzdělávání všem dětem a mladým lidem bez ohledu na pohlaví, geografická hlediska a sociálně ekonomické okolnosti. Zákon stanovuje, že vzdělávání musí „poskytnout žákům vědomosti a dovednosti a v partnerské spolupráci s rodinou podporovat jejich vyrovnaný vývoj směřující k odpovědnému členství ve společnosti“. Ve vztahu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami lze udělovat výjimky. Zákon o vzdělávání obsahuje dodatky, v nichž jsou formulována speciální nařízení, která se týkají specifických typů škol, jako např. směrnice určené speciálním školám.

Odpovědnost za vzdělávání nese ve Švédsku stát a místní orgány. Národní kurikulum pro základní školu definoval švédský parlament a vláda.

Finanční prostředky určené na vzdělávání dostávají místní orgány, které jsou odpovědné za jejich přidělování. Místní orgány odpovídají rovněž za každodenní činnost školy a sledují tak, zda jsou stanovené cíle plněny. Je vypracováván vzdělávací plán, jehož obsahem je způsob financování činností, jejich organizace, rozvoj a hodnocení. Každý ředitel příslušné školy je povinen vypracovat plán práce, který vychází z příslušného kurikula, národních cílů vzdělávání a vzdělávacího plánu.

Rozvojem, monitorováním, supervizí a hodnocením veřejného školského sektoru je ve Švédsku pověřena Národní agentura pro vzdělávání, která rovněž předkládá návrhy na rozvoj školství.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami byli integrováni do škol hlavního vzdělávacího proudu od konce 50. let. V roce 1997 byla většina žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vyučována v základních školách hlavního vzdělávacího proudu. Pro žáky s funkčním postižením a pro žáky se sociálními a emocionálními problémy jsou ve školách zřizovány také speciální výukové programy. Pro žáky sluchově postižené a neslyšící, pro žáky se zrakovým postižením, pro žáky s poruchami řeči a jazykových schopností jsou zřízeny speciální školy. Speciální vzdělávací program pro žáky se závažnými poruchami učení organizuje obec (město). Tito žáci se vzdělávají ve speciálních třídách [11].

5 Uplatňování integrace ve společnosti UNIVERSIUM o. p. s.

5.1 Charakteristika organizace

Identifikační údaje o organizaci

Název : Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s.

Organizační forma (forma právní subjektivity): Obecně prospěšná společnost

IČ: 405080

Sídlo: Třída Generále Svobody 83, 460 01 Liberec 13

Obec: Liberec 13 **Kód obce:** CZ0513 **PSČ:** 460 01

Část obce: Nové Pavlovice **Okres:** Liberec **Kraj:** Liberecký

Telefon/Fax:
485 172 331

E-mail:
asistence@universium.cz

Internet -
www.universium.cz

**Oddíl
a vložka o. p. s. v obchodním rejstříku
(obecně prospěšná společnost):**

Oddíl 0, vložka 64, KS Ústí nad Labem

Číslo účtu: 78-6164240227/0100

u peněžního ústavu: KB Liberec

Adresa příslušného finančního úřadu:
PSČ

Třída 1. máje 97, Liberec 2,
460 02

Charakteristika organizace s ohledem na dosavadní činnost

Typ poskytovaných služeb: Sociální služby

Cílové sociální skupiny, jimž jsou služby především určeny:

- děti do 18 let,
- mládež do 26 let,
- rizikové skupiny dětí a mládeže,
- senioři,
- osoby se zdravotním postižením (věkově neomezeny),
- osoby v nepříznivé sociální situaci,
- příslušníci národnostních menšin,
- romská komunita (specifické problémy),
- osoby, ohrožené drogami nebo na drogách závislé,
- uprchlíci, cizinci,
- krajané,
- obyvatelé venkova,
- jiné.

Další projekty realizované organizací v roce 2004:

- Osobní asistence s celostátní působností a v celém Libereckém kraji.
- Bezbariérová doplňková doprava.
- Integrace těžce postižených osob z ústavů dle jejich žádostí a možností společnosti do domácí péče (3-5 těžce postižených osob ročně).
- Vaření a rozvoz obědů (včetně diet) pro handicapované v Liberci.
- Senioři – denní centrum.
- Vzdělávání s Akademií J. A. Komenského po celé ČR, vzdělávací centrum v LK, počítače proti bariérám.
- Sportovní aktivity handicapovaných osob za pomoci našich osobních asistentů s celostátní a mezinárodní působností (tandemové seskoky padákem pro vozíčkáře,

potápění a slaňování pro vozičkáře, jízda na čtyřkolkách pro vozičkáře atd.
rehabilitační pobyty pro velmi těžce postižené studenty, vozičkáře v ČR i v zahraničí,
převážně pro handicapované, kteří jsou odkázáni na pomoc druhých osob i při
základních hygienických úkonech (Chorvatsko, Ktová, rehabilitace a pobyt se
zdravotním personálem a specialisty Spinální jednotky Krajské nemocnice
Liberec).

- Ozdravné pobyty v ČR i zahraničí pro handicapované děti, mládež, studenty.
- Střední věk a seniory i s mezinárodní účastí.
- Informační centrum pro handicapované s celostátní působností.
- Zapůjčování kompenzačních pomůcek zdarma v celostátní působnosti získaných darem.
- Mechanické vozíky z Maltéžské pomoci o. p. s. a zahraničí.
- Kulturní činnost s celostátní působností pro handicapované (I. Ples vozičkářů).
- V MCU Liberec – v roce 2004 účast 238 osob, z toho 68 vozičkářů z celé ČR + osobní asistenti, INSPO – březen, měsíc internetu v Praze, Rehaprotex Brno.
- Semináře, školení atd.

Působnost organizace MCU

Mezinárodní (územní vymezení): Euroregion Nisa (SRN, Polsko, ČR), Francie, atd.

Celostátní: MCU o. p. s. Liberec má působnost s projekty po celé ČR

Zajišťuje:

ozdravné a rehabilitační pobyty s našimi asistenty a klienty (včetně pacientů Spinálních jednotek v ČR, pro seniory a handicapované, sociální oblast pro všechny handicapované všech věkových kategorií v ČR, sportovní aktivity pro všechny věkové kategorie postižených v ČR, vzdělávání pro postižené všech věkových kategorií v ČR se speciálními kritérii.

5. 2 Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s

Je obecně prospěšná společnost, kterou v roce 1999 založila v Liberci dvě občanská sdružení. Liberecké občanské sdružení Czech Handicap a pražské občanské sdružení Mobilis. Cílem Mezinárodního centra UNIVERSIUM o. p. s. je poskytování sociálních služeb lidem se zdravotním postižením - dětem, dospělým a seniorům.

Provozuje:

- tři chráněné dílny,
- dvě další pracoviště,
- doplňkovou bezbariérovou dopravu,
- osobní asistenci.

Tím poskytuje pracovní příležitosti mladým i starším lidem se zdravotním postižením. Společnost má mimo jiné podtextu heslo "Svobodný pohyb služeb", které je jedním ze základních principů jednotného evropského trhu.

Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. navazuje kontakty a spolupracuje s organizacemi působícími v sociální oblasti nejen v Euroregionu Nisa (SRN a Polsko), ale i v dalších zemích. UNIVERSIUM také pořádá výměnné pobyty zdravotně postižených dětí i dospělých, organizuje mezinárodní semináře k dané problematice a zpracovává projekty pro integraci zdravotně postižených do společnosti. Zapojuje se i do řešení bezbariérové dopravy v Liberci.

Společnost úzce spolupracuje s městem Liberec a jedním z výsledků této spolupráce byla smlouva na pronájem objektu Kolosea v Liberci 13, tř. gen. Svobody 83 od 1. 10. 1999 na 50 let za symbolické nájemné 1,00 Kč ročně.

1. 10. 2002 byla podepsána nová smlouva o pronájmu objektu Kolosea, ve které je pronájem stanoven na 10 000,00 Kč ročně. Důležitou součástí nové smlouvy je dohoda mezi městem Liberec a Mezinárodním centrem UNIVERSIUM o. p. s., ve které se město

rozhodlo hradit každoroční náklady za spotřebovanou el. energii, vodu a teplo s ohledem na to, že obecně prospěšná společnost poskytuje služby, které město zatím nepokrývá.

[41]

5.3 Sebeurčující osobní asistence

Je velmi progresivní způsob péče, díky němuž mohou být i osoby s velmi těžkým zdravotním postižením doma, rozhodovat o základních potřebách svého života, jako je studium či práce, kde a s kým bydlet, jak trávit svůj volný čas atd. Díky osobní asistenci nemusí být tyto lidé umísťováni v sociálních zařízeních.

Garantem projektu je Ing. Jana Hrdá (1. laureátka Ceny Výboru dobré vůle Olgy Havlové), která se také angažuje v Odborné komisi Národní rady ZP pro sociální politiku, dále v Expertní skupině pro sociální politiku a legislativu Krajské rady humanitárních organizací. Na projektu se také podílí spolupracovníci Ing. Havlové z Pražské organizace vozíčkářů, kteří hájí a prosazují zájmy lidí s postižením.

POV je v České republice centrem Evropského hnutí sebeurčujícího života – ENIL (The European Network of Independent Living) a metodickým centrem pro osobní asistenci.

Projekt osobní asistence pod Mezinárodním centrem UNIVERSIUM o. p. s. a Sdružením Vozíčkářů Region Nisa o. s. se snaží nabídnout klientům nepřetržitý provoz. 70 % asistentů zajišťuje tuto práci dobrovolně. Každý klient má finanční spoluúčast 15,00 Kč za 1 hod. výkonu.

Na tomto projektu dále spolupracují:

- Probační a Mediační služba Liberec,
- Český červený kříž Liberec,
- Farní úřad Vratislavice n. N., Rochlice,
- Diákonie - charita Beránek Liberec,
- Home Care Liberec,
- Úřad práce Liberec,
- Střední zdravotní škola a Vyšší zdravotní škola v Liberci,

- Dobrovolníci z širokého okolí.

[41]

5.4 Nabídka pronájmu prostor budovy Kolosea

Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. se snaží zajišťovat peněžní prostředky k financování své činnosti různým způsobem. Jednou z možností je nabídnout k pronájmu prostory budovy Kolosea, který získalo na určitou dobu za symbolickou částku od jejího majitele tj. Města Liberec.

Budova Kolosea, která je od roku 2004 bezbariérovou, je velmi známým libereckým objektem. V nedávné minulosti fungovala jako kulturní dům. V současné době jsou v budově umístěny kanceláře a chráněné dílny. Budova je prostorná, a proto může být využívána za úplatu i pro jiné zájemce například k pořádání různých kulturních, ale i jiných akcí. K budově přiléhají dvě parkoviště s kapacitou 30 a 38 parkovacích míst.

V bezbariérovém přízemí se nachází velká vstupní hala, šatna s kapacitou 320 míst, sociální zázemí, hala s barem, jídelna pro 50 strážníků v běžném uspořádání a hlavní foyer. Ten může sloužit pro prezentaci firmy, ale v případě velkých akcí na hlavním a malém sále může dobře posloužit jako další prostor i pro hudební skupinu, taneční parket a posezení například při plesech.

Jídelna slouží běžně strážníkům i zaměstnancům, ale může být využita i pro pořádání různých společenských akcí typu svatba, promoce atd.

Při akcích je otevřen také bar v přízemí (na snímku) a při akcích na velkém nebo malém sále je k dispozici i bar v patře.

V prvním patře budovy je dislokován velký sál s balkonem, kdysi největší sál v Liberci, s kapacitou 300 až 500 míst a malý sál s kapacitou max. 100 míst.

Oba sály, i další prostory v prvním patře i v přízemí, dobře poslouží při pořádání velkých akcích jako jsou plesy, konference, velké odborné semináře, koncerty, módní přehlídky, výstavy a aukce uměleckých děl apod.

Malý sál je vhodný pro pořádání i dalších akcí jako například podnikových akcí, školení, prezentací prodejců, rodinných oslav, setkání přátel či spolužáků, svatebních hostin. Díky výtahové plošině mohou malý sál využívat pro různé akce i organizace, které sdružují vozíčkáře a jinak pohybově postižené.

[41]

5.5 Chráněná dílna počítače - A&A AbbDesign

Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. zřídilo počítačovou dílnu, která plně odpovídá Zákonu o zaměstnanosti č.1/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů ze dne 29.11.2001, kde se výrazně změnil § 24 o zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností.

Aktivity dílny:

- tvorba webových stránek a jejich aktualizace, tvorba reklamních bannerů,
- předtisková příprava a tisk katalogů, reklamních letáků, plakátů, vizitek apod.,
- grafické práce (tvorba logotypů, scanování a úprava fotografií apod.),
- editace dat,
- přepisování textů.

[41]

5.6 Chráněná dílna gastronomie

Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. zřídilo v prostorách Kolosea chráněné pracoviště - dílnu gastronomie, které vzniklo za podpory Úřadu práce v Liberci. Bylo slavnostně otevřeno 19. 5. 2000. V této dílně, jejíž kapacita je 350 obědů, pracuje zkušený mistr kuchař s kolektivem handicapovaných pomocných kuchařů, absolventů libereckého speciálního učiliště. Ti byli vedeni na Úřadu Práce v Liberci, jako uchazeči o zaměstnání a nemohli díky svému postižení najít pracovní uplatnění. Zřízení chráněného pracoviště získali pracovní příležitost.

V jídelně gastronomické dílny se stravují zaměstnanci centra, senioři a handicapovaní občané z blízkého okolí. Imobilním občanům a seniorům z Pečovatelské služby Liberec jsou obědy rozvázeny až do bytu. Centrum také nabízí výrobu dietních obědů.

Tab. 8: Cena obědů k 1. 5. 2005 v Kč

Druh oběda	Cena oběda
normální oběd	40
normální oběd s dovozem	52
dietní oběd	43
dietní oběd s dovozem	55

Zdroj: www.universium.cz

Gastronomická dílna nabízí různé druhy diety:

- dieta s omezením tuků (pro lidi s onemocněním žlučníku, jater),
- dieta neslaná,
- dieta diabetická.

Způsob objednávání obědů

Obědy se objednávají telefonicky, týden před každým pracovním dnem. Zájemci si musí zajistit 2 ks třídičných jídelnosíčů.

[41]

5.7 Chráněná dílna Mozaika

Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. otevřelo 3. 10. 2001 třetí chráněnou dílnu. V současné době v ní pracuje 11 handicapovaných chlapců a dívek. O práci projevují zájem další mladí lidé, vedení v evidenci na Úřadu práce v Liberci.

Dílna je rozdělena na dvě odvětví činnosti

1. Práce s keramickou hlinou

- převážně tvorba tématicky zaměřených výrobků, drobných upomínkových předmětů.

2. Ruční práce

- drhání,
- pletení,
- šití,
- tkaní,
- aj.

Zaměstnání v této chráněné dílně našli mladí lidé, kteří byli závislí na svých rodičích nebo opatrovnících. Díky zapojení do práce v dílně rozšiřují své schopnosti a dovednosti a naučí se být samostatnější.

[41]

5.8 Bezbariérová doplňková doprava

Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. provozuje bezbariérovou dopravu mikrobusem Ford Transit, speciálně upraveným pro dopravu vozíčkářů a osob s pohybovým postižením. Auto může být variabilně upraveno pro dopravu čtyř osob na vozíku a tří sedících, nebo jedné osoby vozíku a šesti sedících. Pokud jede řidič bez asistenta, zvýší se v obou variantách počet sedících osob o jedno místo. Provoz tohoto mikrobuse je částečně dotován Statutárním městem Liberec. Mikrobus jezdí ve všedních dnech od 7,00 do 9,45 hod. a od 12,30 do 17,45 hod.

Bezbariérová doplňková doprava je určena

Především držitelům průkazů ZTP a ZTP/P, hlavně vozičkářům ale i chodícím, kteří nedokážou nastoupit do prostředků MHD. Slouží i občanům Liberce, kteří nemají průkazy ZTP nebo ZTP/P, pokud jim trvalé nebo krátkodobé zdravotní postižení znemožní nástup do prostředků MHD. Mají např. těžkou artrosu v dolních končetinách, těžké revmatické změny, stáří, ale i stavy po operacích a úrazech, kdy je postižení krátkodobé. Tito občané potřebují potvrzení lékaře o tom, že nejsou schopni použít běžné prostředky MHD.

Klienti bezbariérové doplňkové dopravy ji mohou využít při odvozu do školy, do zaměstnání, do zdravotnických zařízení, na nádraží ČSD a ČSAD, na úřad, za nákupy, na návštěvu příbuzných nebo přátel, na návštěvy kulturních akcí, výlety po okolí Liberce atd.

Bezbariérová doplňková doprava se poskytuje jako

1. doprava po Liberci

Doprava vozičkářů a osob s pohybovým postižením po městě Liberci. Městem se rozumí od značky "začátek obce" ke značce "konec obce". V takto vymezeném prostoru je jízdné stanoveno na 20,00 Kč za jednu jízdu. Jízdné platí, jak člověk mající průkaz ZTP nebo ZTP/P, tak i jeho doprovod. Jízdné převezme asistent nebo při jeho nepřítomnosti řidič a vydá jízdenku, jejíž převzetí přepravovaný podepíše. V době od 7.00 do 17.45 hod. je ve vozidle kromě řidiče i asistent. Jeho náplní práce je pomoc cestujícím při nastupování a vystupování, při najetí a výjezdu vozičkářů a bezpečné zajištění vozíku ve vozidle. Cestující je povinen řídit se přepravním řádem viz příloha č. 3).

2. dálková doprava

Dálková doprava sedících vozičkářů do lázní nebo jiných léčebných zařízení. Je potřeba stejný poukaz od lékaře jako na sanitku. V tomto případě je přeprava zdarma.

3. víkendová doprava

Doprava o víkendech jednotlivých osob, skupin a organizací. Ceník je k dispozici na dispečinku. Návrh trasy dle zadání a s výpočtem orientační ceny vypracuje dispečer.

Doprava je určena nejenom postiženým občanům, ale i ostatním občanům. Pronájem auta je zásadně s řidičem.

[41]

5.9 Ozdravné a školící centrum Ktová

Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. vlastní Rekreační zařízení Ktová, kde se mohou pořádat ozdravné i školící pobyty. Středisko se nachází v obci Ktová, které je vzdálené 10 km od Turnova směrem na Jičín.

Ve středisku se nabízí víkendové nebo týdenní pobyty v rekreačně oblíbené oblasti Českého ráje. Ubytování je zajištěno ve dvou nebo čtyř až pěti lůžkových pokojích. Celková kapacita zařízení je max. 30 osob. Pobyty jsou vhodné jak pro rodiny s dětmi tak pro větší skupiny.

Přízemí objektu je plně bezbariérové včetně sociálního zařízení. Vybavená kuchyně nabízí možnost vlastního vaření, v případě zájmu větší skupiny je možnost zajistit stravování jako polopenzi nebo plná penzi.

Součástí objektu je společenská místnost vhodná pro pořádání školení, společenských her, stolního tenisu apod. Exteriér zahrady umožňuje příjemné posezení na sluníčku nebo strávit večerní chvilky u ohně a koupání v bazénu, který je vyhříváný, s vířivkou, perličkou 120 cm hluboký, široký 3,50 m a dlouhý 4,50 m .

Okolí rekreačního zařízení umožňuje turistické vycházky a výlety. Například na *hrady a zámky*: Trosky, Hrubou Skálu, Valdštejn, Kost, Hrubý Rohozec, Humprecht a Sychrov.

Do lázní: Sedmihorky a Železnice a okolních *měst*: do Turnova, Jičína, Sobotky a Rovenska pod Troskami. V okolí se také nacházejí skalní města Hruboskalsko, Prachovské a Borecké skály a naučné stezky: Podtrosecké údolí a Hruboskalsko. Příjemné koupání je zajištěno na koupalištích v Sedmihorkách, Jinolických a v Podtroseckých rybnících.

Cena za jedno lůžko se pohybuje od 60,00 do 150,00 Kč podle typu zdravotního postižení návštěvníka a cena za polopenzi je stanovena na Kč 100,00 za jeden den a u plné penze na Kč 150,00 Kč za jeden den..

[41]

5.10 OÁZA NADĚJE - cukrárna a občerstvení

Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. v únoru roku 2005 chráněnou dílnu – cukrárnu., která se nachází v centru statutárního města Liberec (viz příloha č. 7).

Pod vedením zkušené vedoucí v ní pracuje osm lidí se zdravotním postižením. Na malém vyvýšeném prostoru se povedlo vytvořit příjemné prostředí k posezení i s nabídkovým a prodejním pultem.

Cukrárna nabízí kromě velkého výběru tradičních zákusků, zmrzlinových pohárů a teplých i studených nápojů také jiné občerstvení. Jako například chlebíčky, smaženky, párek v rohlíku i domácí koláče nebo jablečný závin. Pro milovníky obyčejné české kuchyně připravila ke svačině třeba kakao a krajíc chleba s máslem a sýrem.

Ve vestibulu u schodiště je umístěn počítač, na kterém mohou návštěvníci surfovat na internetových stránkách. Tato nabídka platí v plné míře i pro vozíčkáře. Zatím se vozíčkáři bohužel nedostanou bez problémů do hlavního vyvýšeného prostoru cukrárny, ale urychleně se hledá možnost na získání finančních prostředků k pořízení plošiny. Ta umožní i lidem na těžkém elektrickém vozíku zdolat rozdíl pěti schodů. Po dokončení úprav WC a zabudování plošiny bude cukrárna plně bezbariérová.

D e n

pondělí - pátek
8,30 – 17,30 hod.

sobota
9,00 – 16,00
hod.

neděle
12,00 – 16,00 hod.

[41]

6 Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených do společnosti

Součástí probíhající reformy veřejné správy je i Reforma v oblasti sociálních služeb (viz příloha č. 10), která se týká mimo jiné integrace zdravotně postižených do společnosti.

Jako jednu z možností rozšíření integrace zdravotně postižených do společnosti osobně navrhuji zlepšit a zpřístupnit vzdělání na všech stupních škol.

6.1 Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených dětí z mateřských škol do společnosti

Stejně jako u „zdravých dětí“ je i u postižených dětí potřeba začínat se vzděláváním již v mateřských školách.

6.2 Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených dětí ze základních škol do společnosti

Za nejvhodnější považuji začlenit postižené děti do škol mezi zdravé děti, pokud to umožňuje jejich zdravotní stav. Postižené děti jsou pak více motivovány a chtějí se vyrovnat ostatním (často schopnějším) dětem. Zdravé děti se tak již v útlém věku naučí být nápomocí, shovívaví, ohleduplní, chápaví, zkrátka přátelštější ke svým postiženým spolužákům.

6.3 Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených studentů středních škol do společnosti

Středoškolské studium je postiženými často opomíjeno, a to především ze dvou důvodů:

- 1) za postižené rozhodne někdo jiný (rodiče, učitelé ZŠ nebo z ústavu, stát...) a umístí je pouze na učební obory nebo často jim umožní získat pouze základní vzdělání,
- 2) není dostatečná informovanost o následných vyšších formách studia a téměř neexistují žádné projekty usnadňující získat zdravotně postiženým středoškolské vzdělání.

6.4 Návrhy na rozšíření integrace zdravotně postižených studentů vysokých škol do společnosti

Vysokoškolské studium není zcela běžné ani u „zdravých“ studentů, ale ani pro postižené není nereálné. Proto je třeba vytvořit vhodné projekty umožňující zdravotně postiženým studium na vysokých školách. Např. už 5 let úspěšně funguje projekt zpřístupňující studium na Technické univerzitě v Liberci (viz příloha č. 6, příloha č. 8, příloha č. 11).

Uvědomuji si, že vážným problémem integrace zdravotně postižených dětí a studentů je nedostatek finančních prostředků. Postižené děti a studenti vyžadují individuální přístup, tzn. více vychovatelek, učitelek, školních asistentů apod. Potřebují také, aby školní prostředí, ve kterém se pohybují bylo bezbariérově uzpůsobeno. To u stávajících budov, které byly postaveny před rokem 1994 není samozřejmostí.

Závěr

Po roce 1989 se v životě zdravotně postižených mnoho zlepšilo. Přesto současný stav v České republice ještě zdaleka neodpovídá evropským, ani světovým standardům v této oblasti.

První část diplomové práce se zabývá základní terminologií, charakteristikou a vysvětlením některých typů postižení a výší státních finančních dávek a podpor určených zdravotně postiženým občanům. Většina „zdravých“ lidí si při laickém pohledu na výčet těchto podpor pomyslí, že jsou vlastně dost vysoké a že si postižení nemají na co stěžovat. Ale většinou se uvádí maximální možná částka podpory, která je ale v praxi nedosažitelná a navíc nikdy není možné získat více těchto dávek současně.

Obecně je však možno konstatovat, že ze strany státu je na podporu zdravotně postižených vynakládáno nedostatečné množství finančních prostředků. Také zdravotní pojišťovny „hřeší“ na fakt, že existuje řada nadací, které zdravotně postiženým pomohou, ve smyslu poskytnutí jim potřebných finančních prostředků chybějících na doplacení nutných zdravotních a kompenzačních pomůcek (např. zvedáku, invalidního vozíku...). Ale ani nadace působící na území České republiky nemají takové prostředky, kterými by zdravotně postiženým občanům poskytly všechny chybějící prostředky.

Zdravotně postižený občan, který je finančně závislý sám na sobě, má velmi nízký příjem, který dostává ve formě invalidního, nebo částečně invalidního důchodu. Je nucen si hledat další dodatečný příjem, což mu jeho zdravotní stav buď vůbec neumožňuje, nebo to neumožňuje technický stav budov, které neodpovídají předepsanému bezbariérovému prostředí a ve kterých by měl pracovat.

Literatura

1. ASKHEIM, O.P. *Personal assistance for disabled people – Norwegian experience*. In: International social welfare
2. ČERVENKOVÁ A., KOTÍKOVÁ J. *Odborná příprava zdravotně postižené mládeže a její uplatnění na trhu práce*. VUPSV, Praha 2001
3. HRDÁ, J. *Osobní asistence, příručka postupů a rad pro klienty*, informace o péči o občany se zdravotním postižením, POV, Praha 1997
4. HRDÁ, J. *Týden v Sonnenbergu aneb co je a co není nezávislý způsob života*, In: Můžeš, 11/98
5. HRDÁ, J. *Osobní asistence, příručka rad pro osobní asistenty* POV, Praha 2002
6. HRDÁ, J., ŠROŇKOVÁ, M. *Osobní asistence jako jedna z cest k samostatnému životu - informace o péči o občany*, POV, Praha 1996
7. HUTAŘ, J. *Sociálně právní minimum pro postižené*, Praha 2004
8. JESENSKÝ, J. A KOL. *Kontrapunktů integrace zdravotně postižených*, 1. vyd. Praha, Karolinum, 1995
9. LOUCKÁ, K. *Sociální péče* In Tröster Pet a kolektiv, *Právo sociálního zabezpečení*, Praha: C. H. Beck, 2000
10. MAKOVCOVÁ, S. *Intervence státu ve prospěch zdravotně postižených*, In: Můžeš 3/97, s. 2
11. MEIJER, J. W. COR *Integrace v Evropě*, Praha 2002
12. Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. *Interní materiály*
13. Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. *Výroční zpráva 2003*
14. Mezinárodní centrum UNIVERSIUM o. p. s. *Zpráva o činnosti Osobní asistence za rok 2003*
15. TITZL, B. *Postižený člověk ve společnosti - Hledání počátku*, Karolinum, Praha 1995
16. TITZL, B. *Integrace postižených - jev u nás neznámý?* in: (Jesenský. J. a kol. *Kontrapunktů integrace zdravotně postižených*, Karolinum, Praha 1995
17. TOMEŠ, I. *Sociální politika teorie a mezinárodní zkušenost*, Socioklub, Praha 1996

18. UHERKOVÁ, A. *Chráněné bydlení, osobní asistence*. in: sborník z konference Legislativa pro zdravotně postižené a jejich integrace do společnosti – VII. Celonárodní seminář s mezinárodní účastí, Benešov u Prahy 13. – 15.9. 1997, s. 212)
19. VYSOKAJOVÁ, M. *Hospodářská, sociální a kulturní práva a zdravotně postižení*, Praha: Karolinum 2000
20. Provděcí vyhláška č. 174/1994, *o obecných požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace*
21. Vyhláška č. 35/1997 Sb., *podrobnosti zřizování společensky účelných pracovních míst* v platném znění, Úplné znění, Sociální zabezpečení, Ostrava: Sagit, 2003
22. Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí, kterou se mění a doplňuje vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění
23. Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí o provádění pracovní rehabilitace občanů se změněnou pracovní schopností
24. Vyhláška č. 132/1998 Sb. Ministerstva pro místní rozvoj, kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona
25. Vyhláška č. 137/1998 Sb. Ministerstva pro místní rozvoj o obecných technických požadavcích na výstavbu
26. Vyhláška č. 104/1997 Sb. Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích
27. Vyhláška č. 144/1988 Sb., Ministerstva zahraničních věcí o Úmluvě o statistikách práce (č. 160)
28. Vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
29. Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení
30. Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění
31. Zákon č. 102/1992 Sb. České národní rady, kterým se zpravují některé otázky související s vydáním zákona ač. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník
32. Zákon č. 155/1998 Sb., o znakové řeči a o změně dalších zákonů
33. Zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti
34. Zákon č. 425/2004 Sb., o zaměstnanosti
35. Zákon č. 100/1998 Sb., *o sociálním zabezpečení* v platném znění, Úplné znění, Sociální

zabezpečení, Ostrava: Sagit, 2003

36. Zákon č. 50/1976 Sb., *o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)*

37. Zákon č. 435/2004 Sb., *o zaměstnanosti*

38. Zákon č. 474/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti

39. [on line]. [cit. 13. 5. 2005]. Dostupné z: www.fugasoft.cz/myvoice.htm?kat=znaky

40. [on line]. [cit. 3. 1. 2005]. Dostupné z: www.mpsv.cz/scripts/clanek.asp?lg=1&id=873

41. [on line]. [cit. 15. 4. 2005]. Dostupné z: www.universium.cz

42. [on line]. [cit. 13. 5. 2005]. Dostupné z:
www.lexikon.cz/znakovka/index.php?clanek=121

Seznam příloh

Příloha 1 – Oznámení za rok 2004 (2 strany)

Příloha 2 – Personální zajištění služby (2 strany)

Příloha 3 – Bezbariérová doprava (3 strany)

Příloha 4 – Vzdělávání v MCU (1 strana)

Příloha 5 – Harmonogram MCU 2004/2005 (11 stran)

Příloha 6 – Neslyšícím vysokoškolákům pomáhá poradna (2strany)

Příloha 7 – Pozvánka na slavnostní otevření nové chráněné dílny OÁZA NADĚJE
(1strana)

Příloha 8 – O programu MyVoice (3 strany)

Příloha 9 – Ukázka znakové řeči (2 strany)

Příloha 10 – Reforma v oblasti sociálních služeb (3 strany)

Příloha 11 – Projekt: Finanční zajištění činnosti akademické poradny pro zpřístupňování
studia pro zdravotně postižené studenty na TUL (2 strany)

Oznámení za rok 2004

Úřadu práce místně příslušnému podle sídla zaměstnavatele o plnění povinného podílu občanů se Změněnou pracovní schopností na celkovém počtu zaměstnanců zaměstnavatele podle § 24 odst. 8 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 474/2001 Sb. (dále jen „zákon“) a podle § 148 odst. 9 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

ZAMĚSTNAVATEL

Název: Sídlo: IČ:

A. Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců (§ 24 odst. 6 zákona)

..... osob*

z toho povinný podíl 4 % osob*

B. Plnění povinnosti podle § 24 odst. 3 písm. a) a b) zákona:

1. zaměstnáním u zaměstnavatele osob
2. odběrem výrobků a služeb nebo zadáním výrobních programů osob
3. součet (ř.1 + ř.2) osob*

C. Odvod do státního rozpočtu podle § 24 odst. 3 písm. c) zákona :

(nevyplyne se, pokud je povinný podíl splněn podle A. a B.)

1. odvod do státního rozpočtu za osob*
2. vypočtená výše odvodu (26.127,-Kč x ř.1) Kč

Odvod uhrazen dne doklad

zaměstnavatel prohlašuje, že uvedené údaje odpovídají skutečnosti i a souhlasí s jeho personální a účetní evidencí vedenou v souladu s platnými předpisy.

Doklady prokazující plnění podle § 24 zákona musí být u zaměstnavatele k dispozici pro účely kontroly ze strany úřadu práce.

Zpracoval: dne Telefon

.....
podpis zaměstnavatele (pověřená osoba)

a razítko zaměstnavatele

Poznámka:

* zaokrouhleno na celá čísla

Obrátte.

Poučení

k vyplnění oznámení o plnění povinného podílu občanů se změněnou pracovní schopností na celkovém počtu zaměstnanců

zaměstnavatele

K části A:

Zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 25 zaměstnanců je v § 24 odst. 8 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 474/2001 Sb. (dále jen „zákon“) uložena povinnost oznámit místně příslušnému úřadu práce plnění povinného podílu za uplynulý kalendářní rok a způsob jeho plnění. Při zjišťování počtu zaměstnanců zaměstnavatele je pro tyto účely rozhodný **průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců**. Zaměstnavatelé, kteří uplatňují slevu na dani z příjmů podle § 35 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zjišťují průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců stejným způsobem jako pro účely slevy na dani. Zaměstnavatelé, kteří slevu na dani neuplatňují, zjišťují průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců podle § 24 odst. 6 zákona. Do počtu odpracovaných hodin se přitom nezapočítávají hodiny

- odpracované zaměstnanci, na jejichž zaměstnávání se povinnost uvedená v § 24 odst. 2 zákona nevztahuje (§ 28 a § 24 odst. 9 zákona)

- odpracované na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Počet odpracovaných hodin se zvyšuje o neodpracované hodiny v důsledku

1. čerpání dovolené na zotavenou

2. překážek v práci z důvodu:

- překážek v práci na straně zaměstnavatele (§ 129 a 130 ZP)

- překážek v práci na straně zaměstnance z důvodu obecného zájmu (§ 124 ZP, vyhl. č. 18/1991 Sb.)

- důležitých osobních překážek v práci (§ 128 odst. 1 a 2 ZP, nař. vl. č. 108/1994 Sb.)

- vojenského cvičení (§ 125 odst. 3 ZP)

- školení a studia při zaměstnání (§ 126 ZP)

3. pracovní neschopnosti, za niž jsou poskytovány dávky nemocenského pojištění Do počtu neodpracovaných hodin se započítávají pouze hodiny, které by zaměstnanec odpracoval v rámci rozvržení své pracovní doby.

Doba pracovní neschopnosti, za kterou nejsou poskytovány dávky nemocenského pojištění, se nezapočítává.

Rovněž se nezapočítávají doby, za které jsou poskytovány dávky nemocenského pojištění, ale které nejsou pracovní neschopností (mateřská dovolená, ošetřování člena rodiny).

U každého zaměstnance lze celkem započítat nejvýše počet hodin vyplývající z rozvržení pracovní doby u zaměstnavatele nebo z individuálně sjednané pracovní doby a délky trvání pracovního poměru ve sledovaném kalendářním roce.

Fondem pracovní doby se rozumí fond pracovní doby bez svátků, stanovený u zaměstnavatele nebo vyplývající z obecně závazných právních předpisů. Jestliže zaměstnavatel zaměstnává zaměstnance v různých pracovních režimech (např. jednosměnný a směnný provoz), zjišťuje se průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců v každém pracovním režimu samostatně a součet průměrných přepočtených počtů z jednotlivých pracovních režimů, který se zaokrouhlí na celé číslo, tvoří celkový roční přepočtený počet zaměstnanců zaměstnavatele. K individuálním úpravám pracovní doby se nepřihlíží, použije se při nich celkový roční fond pracovní doby, odpovídající fondu pracovní doby zaměstnance pracujícího na plnou pracovní dobu v příslušném pracovním režimu. Při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby a u domáckých zaměstnanců se vychází z nominálního fondu pracovní doby.

Zjištěný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se zaokrouhlí na celé číslo.

Ze zjištěného průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců se stanoví **povinný podíl 4 %**, který se zaokrouhlí na celé číslo.

K části B:

Bod 1.: Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se změněnou pracovní schopností a zaměstnanců se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením se zjišťuje stejným způsobem jako celkový průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců (viz k části A). Trojnásobek průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením se sečte s průměrným ročním přepočteným počtem zaměstnanců se změněnou pracovní schopností a výsledkem je počet zaměstnanců se ZPS, které zaměstnavatel ve sledovaném roce zaměstnával.

Bod 2.: Přepočet odebraných výrobků nebo služeb nebo zadaných výrobních programů se provede podle § 24 odst. 5 zákona tak, že se cena všech skutečně zaplacených výrobků nebo služeb a souhrn tržeb ze zadaného výrobního programu (vše bez DPH) vydělí trojnásobkem průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. – 3. čtvrtletí roku 2004, tj. částkou 52.254,-Kč. Cenu nezaplacených výrobků nebo služeb lze započítat pouze tehdy, pokud byly dodány ve sledovaném roce, ale datum jejich splatnosti spadá mimo sledované období. V případě placení ve splátkách se započítají částky skutečně zaplacené v každém kalendářním roce.

Výsledkem je počet zaměstnanců se ZPS, které si zaměstnavatel započítá do povinného podílu na základě odebrání výrobků nebo služeb nebo zadávání výrobních programů.

Bod 3.: Počet zaměstnanců se ZPS, zjištěný podle bodu 1. se sečte s počtem zaměstnanců se ZPS zjištěným podle bodu 2. a součet se zaokrouhlí na celé číslo.

K části C:

Výše průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. – 3. čtvrtletí roku 2004 činí 17.418,-Kč. Odvod do státního rozpočtu za jednoho přepočteného zaměstnance činí ročně 1,5 násobek této částky, tj. 26.127,-Kč.

Zaměstnavatel uvede počet zaměstnanců, za které bude odvod provádět, tento počet vynásobí částkou 26.127,-Kč a uvede výslednou sumu. Doklad o jejím zaplacení (výpis z účtu, poštovní poukázka apod.) předloží zaměstnavatel úřadu práce spolu s tímto oznámením.

Poznámka: Výpočty se provádějí na dvě platná desetinná místa. Zaokrouhluje se matematicky, tj. do poloviny směrem dolů, od poloviny včetně směrem nahoru.

Personální zajištění služby

- Ředitel organizace -**
- 1) schvaluje a podepisuje veškeré granty a nadační programy
 - 2) zúčastní se dle svých časových možností jednání na Vládním výboru ZP v ČR, v ČRHO, v NRZP
 - 3) schvaluje vícedenní akce bezbariérovým tranzitem pro vozičkáře
 - 4) schvaluje zapůjčení bezbariérové budovy ve Ktové p/Troskami pro vozičkáře a dobrovolníky v projektu osobní asistence
 - 5) schvaluje prostory pro osobní asistenci
 - 6) schvaluje hlavní pracovní poměry Osobních asistentů
- Vedoucí osobní asistence –**
- 1) připravuje a píše grantové programy s místní, celostátní působností, Mezinárodní působností, obrací se na nadace
 - 2) jedná vždy s postiženou osobou a rodinou klienta, školou a zaměstnavatelem postižené osoby v celém **Libereckém kraji, popřípadě v celé ČR**
 - 3) schvaluje dohody o poskytování služeb a dohody s asistenty
 - 4) uzavírá pojištění za asistenty (pojistka v pracovním procesu)
 - 5) zúčastní se vždy všech celostátních setkání v ČR, školení k službám osobní asistence, akcí k postiženým osobám, seminářů
 - 6) vytváří modelové projekty a akce pro postižené klienty s asistenty i do zahraničí včetně rehabilitačních pobytů
 - 7) připravuje podklady pro výplaty či je kontroluje a podepisuje
 - 8) jezdí na školení a konzultace do Pražské organizace vozičkářů do Prahy, dále do Parlamentu na čtení zákonů v sociální sféře, na ČRHO a NRZP v celostátní působnosti
 - 9) zúčastní se všech jednání osobní asistence na obcích, magistrátech, krajích, Úřadech práce atd.
- Vedoucí osobních asistentů -**
- 1) jedná vždy s postiženou osobou a rodinou klienta v terénu, školou zaměstnavatelem postižené osoby v **Jablenci nad Nisou, Turnově, Mladé Boleslavi a okolí, Tanvaldě a okolí**
 - 2) školí všechny osobní asistenty v Bezpečnosti práce a ostatní
 - 3) zúčastní se vždy všech celostátních setkání v ČR, školení k OA
 - 4) jezdí na kontroly ke klientům, do terénu, kontroluje výkazy
 - 5) připravuje podklady pro výplaty
 - 6) zastupuje v rámci možností vedoucí osobní asistence
 - 7) jezdí na školení a konzultace do POV v Praze, dále do Parlamentu ČR na čtení zákonů o sociální sféře.
 - 8) drží noční pohotovost dle služby a dle potřeb postiženého vyjíždí do terénu
 - 9) plánuje harmonogramy asistentů u klientů
- Administrativní pracovník -**
- 1) jedná vždy s postiženou osobou a rodinou klienta v terénu, školou, zaměstnavatelem postižené osoby v **Frydlantě v Čech., Hejnicemi, Raspenavou, Oldřichovem v Hájích, v Českém D.**
 - 2) účastní se školení a 1x týdně schůzek – informace o všech klien.
- Administrativní pracovníci:**
- 1) evidují veškeré žádosti, emaily, stížnosti a chod asistence
 - 2) udržují kontakt s klienty, kteří se osobně dostaví do Universia
 - 3) udržují chod informačního centra pro postižené klienty a asistenty
Pondělí a středa od 09.00 hod. do 17.00 hod. v budově
 - 4) domlouvají schůzky u těžce postižených klientů doma či v

nemocnici, či v terénu, nebo MCU

- 5) 1x týdně předávají informace nadřízeným pracovníkům
- 6) zúčastní se školení a 1x týdně schůzek a školení
- 7) vedou administrativu jízdného (výdajové doklady) včetně výkazů
- 8) vedou administrativu školní asistence
- 9) dovedou koordinovat a plánovat harmonogramy klientů

Osobní asistenti -

- 1) udržují chod v terénu u postižených klientů
- 2) zúčastní se školení a dle potřeby kontaktují vedoucí pracovníky
- 3) předávají včas výkazy a zúčastní se pravidelných schůzek

Účetní -

- 1) zpracovávají výplaty asistentů včetně přihlášení a odhlášení zaměstnanců
- 2) zpracovávají příjmy a výdaje a účtují je, vedou pokladní knihu
- 3) připravují podklady pro žádosti grantů včetně vyúčtování
- 4) zpracovávají průběžně ekonomiku

Bezbariérová doplňková doprava roce 2004

S koncem roku 2004 byl uzavřen již čtvrtý rok provozu bezbariérové doplňkové dopravy. Tato doprava funguje od květnu roku 2001 a nemalý díky náleží Magistrátu Statutárního města Liberec, který každoročně poskytuje příspěvek na provoz této dopravy. Doprava je uskutečňována pomocí mikrobuse zn. Ford Transit Combi, který je vybaven nájezdovou rampou a úchyty v podlaze, které slouží pro bezpečnou přepravu vozíčkářů a skládacími schůdky pro nastupování špatně chodících klientů. V autě jsou k dispozici tři místa sedadlech a čtyři místa pro ortopedické vozíky. Kromě řidiče je v autě i asistent, který pomáhá klientům při nástupu do auta i výstupu z auta a někdy, díky přenosným rampám, i do několika schodů v objektech, které nejsou zcela bezbariérové.

Nyní několik čísel :

V roce 2004 bylo přepraveno celkem 2 570 osob, tj. průměrně 214 osob za měsíc. Je to o 708 osob víc než v roce 2003, kdy jsme přepravili 1 862 osob a předčí to i úspěšný rok 2002, kdy služba byla poskytnuta 2 257 osobám.

Tato doprava slouží vozíčkářům a zdravotně postiženým lidem, kteří nemohou použít běžné dopravní prostředky MHD. Přepravuje všechny věkové skupiny zájemců. Ráno dopravuje studenty do škol, maminky s postiženými dětmi do školek nebo k lékaři, dale klienty do zaměstnání, během dopoledne na nákupy, do úřadů, do zdravotnických zařízení a odpoledne jsou dopravováni zpět. Zvlášť oceňují lidé tuto dopravu v zimním období, kdy je pro ně mnohdy jedinou možností, jak se dostat tam, kam potřebují.

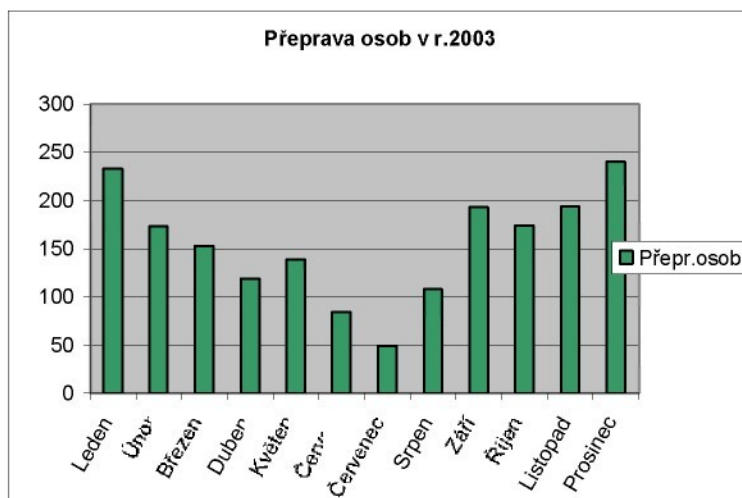
Kromě této činnosti využívají klienti i možnost využít i upravený mikrobuse pro pohodlnou dopravu do lázní či jiných zdravotnických zařízení, ležících mimo Liberec. Tato doprava je hrazena zdravotními pojišťovnami, které mají uzavřenou smlouvu se Zdravotnickou záchrannou službou Libereckého kraje. Do různých lázní bylo uskutečněno sedm jízd a přepraveno celkem 13 osob. Tato nabídka klienty stále ještě není plně využívána i přes nabídku zveřejněnou na webových stránkách MCU i na letáčcích.

Další možností bezbariérové doplňkové dopravy jsou zahraniční zájezdy pro vozíčkáře. V roce 2004 to byl zájezd do Chorvatska. Nesmí být zapomenuta ani na dopravu vozíčkářů i jinak postižených na pobytové akce ve Ktové, na zajištění dopravy na různé akce v Praze, v Liberci i jednodenní návštěvy v SRN. Zvláštní kapitolou je doprava vozíčkářů na letiště u Příbrami, kde jsou uskutečňovány tandemové seskoky padákem, pořádané MCU pro postižené. Při těchto akcích a zájezdech bylo dopraveno 56 osob, vesměs vozíčkářů. V roce 2005 je očekáván zájem tuto dopravu srovnatelný se zájmem v roce 2004.

Porovnání tabulky a grafu za rok 2003 s tabulkou a grafem za rok 2004

Tabulka a graf 2003

Datum	Přepr.osob
Leden	233
Únor	173
Březen	153
Duben	119
Květen	139
Červen	84
Červenec	49
Srpen	108
Září	193
Říjen	174
Listopad	194
Prosinec	240

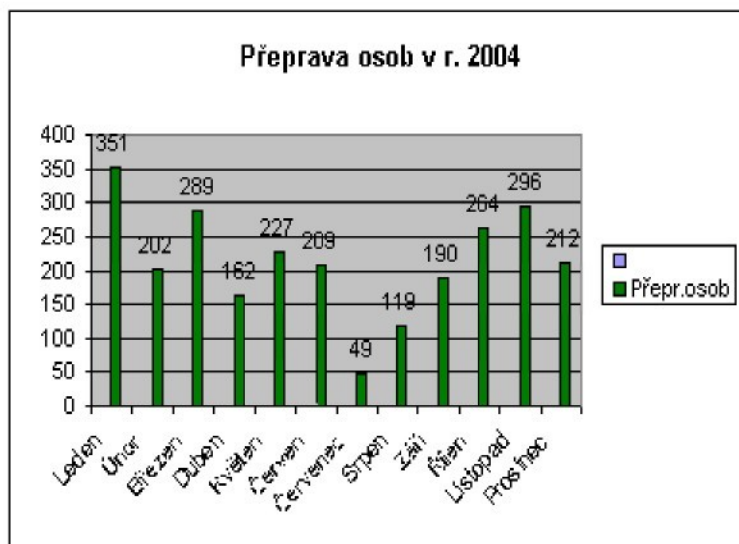
Celkem

1 862

Tabulka a graf 2004

Datum	Přepr.osob
Leden	351
Únor	202
Březen	289
Duben	162
Květen	227
Červen	209
Červenec	49
Srpen	119
Září	190
Říjen	264
Listopad	296
Prosinec	212

Celkem **2 570**

Závěr

Z uvedených výsledků můžeme usuzovat na potřebnost bezbariérové doplňkové dopravy pomocí mikrobuse, přestože Dopravní podnik města Liberce, a. s. provozuje již čtyřicet nízkopodlažních autobusů. Tyto autobusy pomohou při dopravě špatně chodících lidí a maminek s kočárky, neřeší však úplně dopravu vozíčkářů a lidí s těžkým pohybovým postižením, kdy je nutná doprava od domu k domu. Proto je zřejmé, že v Liberci je bezbariérová doprava stejně potřebná jako v ostatních městech, ve kterých podobná doprava už také existuje. Stejně jako v Liberci i v ostatních městech je nutné takovouto dopravu dotovat Městem podobně jako MHD, protože příjmy z dopravy v obou případech nemohou nikdy zcela uhradit provozní náklady.

ROZVRH HODIN VZDĚLÁVÁNÍ V MCU

školní rok 2004/2005

PONDĚLÍ	1. PC handicapované děti 16.00 – 17.30 od 11.10. 2004 (Ing.Ibrahim Kamil) 2. Angličtina začátečníci 16.15 – 17.45 od 18.10. 2004 (Mgr. Dobrovičová)
ÚTERÝ 3. PC (rekvalifikační) matky postižených dětí 8.30 – 10.45 od 19.10.2004 (Ing. Veselý) 5. Angličtina pro začátečníky 8.00 –9.30 (Mgr. Raslová)	4. Integrace dětí se speciálními potřebami do škol a školských zařízení 16.15 – 17.45 od 19.10.2004 (PhDr. Čechová, SPC TP, SPC sluchově postižené Mgr. Uhrová, SPC pro zrakově postižené Mgr. Paříková)
STŘEDA	4. PC (rekvalifikační) pro vozíčkáře, asistenty a zaměstnance MCU 16.15 – 17.45 od 20.10.2004 (Ing. Čmelík)
ČTVRTEK	
PÁTEK 7. PC (rekvalifikační) matky postižených dětí 09.00 – 10.30 od 22.10.2004 – pokračování (Ing. Veselý) 8. PC pro seniory 10.30 – 12.30 Ing.Samšíňák	

MEZINÁRODNÍ CENTRUM UNIVERSIUM o.p.s.

ul. gen. Svobody 83 – „Koloseum“, 460 01 Liberec 13
tel.: (+420) 485 124 336, fax: (+420) 485 122 743
e-mail: info@universium.cz, WWW: <http://www.universium.cz>

HARMONOGRAM PROGRAMU OA NA ROK 2005:

(Osobní asistence při MCU)

9. 1. 2005 (sobota) – 12 osobních asistentů – dobrovolníků

1. pomoc bude v rámci spolupráce zajištěna Maltézskou pomocí o.p.s. Praha

Jízda na třech zimních skútrech (ALPINA III. – pracovní, GT-1000 – turistický, MXZ-800 – sportovní, dále jízda na čtyřkolce BOMBARDIER 4 x 4 po části Magistrály Jizerské padesátky v Bedřichově (trasa okolo 1 km) s našimi vozíčkáři z celé ČR (16 vozíčkářů). Doprovodný program tohoto velkého sportovního dne bude zajištěn našimi dobrovolnými asistenty včetně zdravotního personálu Maltézské pomoci Praha. Vjezd do uzavřeného Bedřichova a parkování bude zajištěno panem Lindnerem – povolenka na volné parkování na soukromém pozemku pro 4 vozy vozíčkářů, dále Městskou policií Jablonec n/Nisou (3 park. místa spodní parkoviště). Skútry budou zapůjčeny z Prahy a Liberce od pana Kurta Lindnera z Motocentra Suzuki Liberec. Sraz pro vozíčkáře a asistenty z jiných měst včetně Maltézské pomoci u Hypernovy v 9.00 hod. – horní parkoviště (ul. Chlebová), pro liberecké vozíčkáře a asistenty v Harcově u restaurace Na Bříze v 9.15 hod., poté odjezd na Bedřichov ke startu Jizerské 50 (u sídla Horské služby). Cena jízdy na skútr či čtyřkolka na 5 min.: 25,- Kč, 10 min.: 50,- Kč. Spotovní akce začíná v 10.30 h a končí ve 14.00 hod.. Ostatní náklady zajištěny sponzorsky firmami Motocentrum Lindner, Autogas s. r. o. Liberec – Pavlovice, Nadace Stadion „Přilož ruku k dílu“.

21. 1. 2005 (pátek) – 2 osobní asistenti

Návštěva Ústavu v Hořicích v Podkrkonoší a přednáška o integraci postižených do společnosti. Postižení se seznámí s problematikou úplné integrace postižených z ústavů, mohou řešit sociální a bytovou problematiku z praxe 2 bývalých klientů – vozíčkářů. Ti budou též přednášet o samostatnosti a jejich možnostech a úskalích. Zároveň se budou seznamovat s péčí (asistenční, pečovatelské, dobrovolnické) a dalšími možnostmi péče o ně samotné. Návštěva s přednáškou je na přání klientů tohoto ústavu.

27. 1. 2005 (čtvrtek) – 1 osobní asistentka – zdravotní sestra

Přednáška v nemocnici LK na oddělení RHC lůžka o terénní péči u velmi vážně postižených klientů osobní asistence Mezinárodního centra osobní asistence v domácím prostředí, smysl této péče, integrace velmi vážně postižených osob zpět do společnosti, možnosti pracovního zařazení vozíčkářů, nárokové a nenárokové sociální dávky od obcí,

magistrátů atd., komunitní plánování pečovatelské služby, Home Care a ostatních poskytovatelů (včetně neziskových) této terénní péče, praxe studentů v naší organizaci, důležitost nepřetržitého provozu osobní asistence, výběr klientů a jejich nutná péče. Bodovací systém klientů osobní asistence v ČR, standardy osobní asistence. Začátek ve 13.30 hod. v nemocnici ve 3. patře.

19. 2. 2005 (sobota) – PLES ANNOLKU v Babylonu – ve stylu Safari – 5 osobních dobrovolných asistentů

Ples pořádá Asociace nestátních neziskových organizací Libereckého kraje. I naši klienti – vozičkáři s asistenty se zúčastní tohoto plesu včetně ředitele naší společnosti.

19. 2. 2005 - Plochá dráha - Pavlovice

Sraz ve 13. hod. u stadionu. Vozičkáři si mají možnost ve 13.hod. vyzkoušet jízdu zručnosti na sněhu ve svých upravených automobilech na ploché dráze Pavlovického stadionu Liberec, který je upraven na tuto akci. Opět nám pan Jiří Kollert připraví prostory jejich stadionu a věnuje jeho vzácný čas.

12. 2. 2005 (sobota) – 10 asistentů a 10 dobrovolníků AČR (profesionální vojáci) Odpadá!! Přesun termínu předběžně na 1 týden v březnu.

1.pomoc bude v rámci spolupráce zajištěna Maltézskou pomocí o.p.s. Praha

Mašérské závody ve spolupráci s dobrovolníky AČR Liberec pod vedením štabního rotmistra Jiřího Ivančova. Vozičkáři si mohou ozkoušet za účasti profesionální armády jízdu na saních se psím spřežením. Vozičkáře lze příkurtovat včetně asistenta. Saně si povedou sami zástupci AČR po části Magistrály Jizerské padesátky v Bedřichově, trasa asi 3 km. Pokud nebude sníh, lze přesunout tuto akci na měsíc březen, při špatném počasí zkrácení trasy na 1,5 km. Poplatky za jízdu až na místě (symbolické). Ostatní náklady zajištěny sponzorsky.

17. 2. 2005 (čtvrtek) 2 dobrovolní asistenti

1 - 2 dobrovolný asistenti si vyzkouší pomoc a nutný doprovod k monoski v Bedřichově na sjezdovce Maliník. Lyžování pro své vozičkáře na speciálně upravených monoski (skořápka pro vozičkáře) pořádá Paraple Praha. Naši asistenti se pod speciálním vedením seznámí s problematikou sportovních aktivit pro vozičkáře na lyžích, s asistencí při tomto sportu na monoski a na vleku, také s výrobou a financováním a možným zapůjčením této skořepiny. Chtěli bychom do konce tohoto roku za pomoci zástupců ostatních organizací též zkušebně zorganizovat pro více vozičkářů tento sjezd, jelikož Liberec je střediskem zimních sportů. Pro naše vozičkáře by nebyly náklady na ubytování, mohli bychom jezdit denně domů bezbariérovou dopravou za pomoci asistentů. Velké poděkování patří asistentovi soběstačnosti J. Suchánkovi, který zařídil veškeré školení

17. 2. 2005 (čtvrtek) – MOSTY - 2 dobrovolní asistenti

V odpoledních hodinách se naši vozičkáři s asistenty Mezinárodního centra UNIVERSIUM zúčastní slavnostního vyhlášení cen MOSTY 2004 v Praze na Žofíně od 15.00 hod. Tuto cenu každoročně vyhlašuje Národní rada zdravotně postižených ve třech kategoriích. Kategorie 1 „Pro instituce veřejné správy“, kategorie 2 – „Pro nestátní subjekty“, kategorie 3 – „Zvláštní cena“. Program uvádí moderátorka Martina Kociánová. Úvodní slovo má předseda NRZP ČR pan Václav Krása a úvodní slovo místopředseda vlády JUDr. Pavel Němec. V programu vystoupí Marta Kubišová, Ladislav Kerndl, Lenka Filipová.

28. 2. 2005 (pondělí) – OÁZA NADĚJE – 3 asistenti a 3 dobrovolní asistenti

Slavnostní otevření další chráněné dílny OÁZA NADĚJE (bezbariérové) dne 28. 2. 2005 ve 14.hod – cukrárna - občerstvení s Infocentrem pro handicapované občany, internet pro handicapované při Mezinárodním centru UNIVERSIUM. Slavnostního otevření se zúčastní předseda senátu ČR MUDr. Přemysl Sobotka, Václav Krása – předseda Národní rady ZP v ČR, zástupci Libereckého kraje, Statutárního města Liberec, Úřadu práce Liberec, zahraničních hostů a provozovatelů chráněných dílen z Francie, SRN a Polska. K významným hostům také bude patřit ředitelka Konta Bariéry 77 Mgr. Božena Jirků, která spolu se zástupci řetězce marketů Globus Praha, dále prodejců vozů FIAT Praha předá naší organizaci dar – devítimístné vozidlo Fiat Ducato, určený k přepravě imobilních spoluobčanů.

13. 3. 2005 (neděle) – MOTOCYKL - 3 osobní asistenti a 2 dobrovolníci

9.mezinárodní veletrh motocyklů a doplňků na výstavišti v Holešovicích v Praze. Odjezd od Kolosea v 9.00 hod, náklady na benzín i stravu si platí vozičkáři i asistenti sami. Návrat ve večerních hodinách.

12. 3. 2005 (sobota) – 4 osobní asistenti

Konference INSPO 2005 v Kongresovém centru Praha. Každoroční nejvýznamnější akce Měsíce internetu 2005. Již 5. ročník se uskuteční od 9.hod. do 18.hod. a měl by mít početnou zahraniční účast. Konferenci pořádá spolu s BMI sdružením Asociace informačních systémů pro osoby se specifickými potřebami (AISO) a Křižovatka. Cílem konference je ukázat na možnosti, jak využít internetu k lepšímu uplatnění lidí se zdravotním postižením na trhu práce a ke kvalitnějšímu zapojení do společenského života. Prezence – předseda NRZP ČR, představitel MPSV, Ministerstvo informatiky ČR, Dotační programy Informační společnost a Vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů, ředitel Abel Computer atd. Konference se zúčastní každoročně 5-8 vozičkářů naší organizace, 1 vozičkář Spinální jednotky Krajské nemocnice Liberec a 2-5 vozičkářů dalších organizací. Odjezd bude zajištěn bezbariérovým tranzitem v 7.00 hod. z Liberce od Kolosea, zajištění 4 osobní asistenti MCU, ostatní se dopraví sami vlastními automobily ke Kongresovému centru Praha v 8.50 hod.

Viz loňský rok 2004 www.universium.cz

12. 3. 2005 (sobota) – 4 osobní asistenti

Dětský karneval ve velkém sále budově Kolosea

26. 3. 2005 (pátek) – 8 asistentů a dobrovolníci, 1.pomoc v rámci spolupráce zajištěna AČR

V rámci spolupráce s Mezinárodní AČR Liberec pod vedením štabního rotmistra Jiřího Ivančova jízda v BVP, předvedení vojenské techniky a jízda v této vojenské technice pro postižené vozičkáře a starší děti v kasárnách Liberec. Při špatném počasí možná změna termínu!!

9. 4. 2005 (sobota) – Benefiční koncert MCU „Cesta k radosti“

Benefiční koncert Mezinárodního centra UNIVERSIUM „Cesta k radosti“.

13. 4. – 20. 4.2005 – Francie – 1 dobrovolný osobní asistent

Naši zaměstnanci a část vedení naší organizace se zástupci SRN Diakonie Löbau jsou pozváni do chráněných dílen ve Francii na výměnný pracovní pobyt.

19. 4. 2005 – PRAGOMEDICA – 4 osobní asistenti

27.mezinárodní zdravotnický veletrh na výstavišti v Praze Holešovicích

20. 4. – 22. 4. 2005 – HANDICAP – 3 osobní asistenti a 3 dobrovolníci

9. specializovaná výstava pro zdravotně postižené v Praze na výstavišti v Holešovicích. Zároveň se zde uskuteční setkání poskytovatelů osobní asistence v ČR.

21. 4. 2005 (čtvrtek) – 4 osobní asistenti

FLORA OLOMOUC – jarní zahradnické trhy - odjezd od Kolosea v 7.00 hod. bezbariérovým tranzitem, pro vozičkáře tranzit přistave dle rozpisu. Při větší účasti žadatelů je možné + 9 míst dalším bezbariérovým autem Fiat Ducato. Cena bude upřesněna přesně před odjezdem. Platí se pouze náklady na naftu auta. Oběd a stravu si každý účastník hradí sám včetně asistentů. Návrat ve večerních hodinách.

23. 4. 2005 (sobota) – maximální počet asistentů a průvodců (minimálně 50 osob),

1. pomoc bude v rámci spolupráce zajištěna Maltézskou pomocí o.p.s. Praha

Ples vozičkářů v ČR v Mezinárodním centru UNIVERSIUM Liberec, Tř. Gen. Svobody 83, LBC ve spolupráci se Sdružením vozičkářů Regionu Nisa o.s. Bezbariérové ubytování zajištěno pro 65 vozičkářů – 1 noc 240,- Kč, dle potřeb vozičkářů byl zajištěn odvoz do ubytovacích zařízení bezbariérovým tranzitem (1 osoba 20,- Kč za jednu jízdu po Liberci), zajištěn bude i bezbariérový tranzit na trase po Liberci (rozpis bude upřesněn, jízda 20,- Kč). Kapacita sálu je pro 350 - 400 osob včetně vozičkářů. Zdravotní dohled

bude zajištěn **Maltézskou pomocí o. p. s. Praha**, moderovat bude **Jiří Melichar z Tábora**. Dále jsou pozváni zástupci Elva – Help pod vedením A. Tvrdé – Canisterapie, Pražské organizace vozíčkářů – Ing. J.Hrdou, Probační a mediační služby Liberec, dobrovolných hasičů z Požárního sboru Jinolice a Hlavičky, atd. Na ples budou pozváni účinkující Heidi Janků, Stela Zázvorková, František Peterka, Black Beagle, atd.

Sponzoři byli vloni úžasní a tak již i na tento rok 2005 s nimi plánujeme spolupráci!!! (Pivovar Svijany, firma API s. r. o. Tábor, Termizo a. s., Trmal Jan – ruční výroba a zpracování skla, Moliten s.r.o., Akademie J.A.Komenského – pobočka Liberec, skupina Black Beagle, Elva Help, paní Ceidlerová, atd. Vstupné bude ve výši 75,- Kč a občerstvení bude zajištěno za lidové ceny včetně bohaté tomboly, která může být uskutečněna pouze díky štědrosti sponzorů! Na II. Ples vozíčkářů MCU v Liberci budou pozváni zástupci pořadu Klíč z televize ČT1, z regionálního vysílání TV NOVA, TV Markíza, TV Region Genus, Českého rozhlasu a dále zástupci medií Blesk, Právo, Libereckého dne a Mladá Fronta Dnes.

Ples se v roce 2004 opravdu vydařil, účast byla velká. Přijelo se podívat více jak 230 osob, z toho 94 vozíčkářů z celé ČR včetně rodinných příslušníků a kamarádů, proto počítáme i nyní s velkou účastí.

Viz rok 2004 www.universium.cz

30. 4. – 1. 5. 2005 (So, Ne) – 8 asistentů a dobrovolníci včetně rodin a dětí

KTOVÁ POD TROSKAMI v našem bezbariérovém středisku – pálení čarodějnic, pečení vuřtů, volná zábava. Objednáno 12 rodin s postiženými klienty, celkem 35 osob dle rozpisu včetně dětí. Každý postižený s rodinou si odvoz a stravu zajistí sám na vlastní náklady včetně asistentů. Dobrovolníci MCU mají vše ubytování včetně rodinných příslušníků zdarma. Cena za noc byla ve výši: 100,- Kč (dospělá osoba), 70,- Kč (dítě). Pro děti večer soutěže. Dle počasí výlety s dětmi po okolí.

Viz rok 2004 www.universium.cz

2. 5. 2005 – (pondělí) - 2 osobní asistenti

MŮJ DŮM, MŮJ HRAD – výstavní plocha v Litoměřicích. Výstava v areálu výstaviště. Odjezd bezbariérovým autem Renault Kangoo v ranních hodinách.

6. 5. – 8. 5. 2004 (Pá, So, Ne) – 4 asistenti

Ktová pod Troskami – zaměstnanec Spinální jednotky Krajské nemocnice Liberec se svými kamarády - vozíčkáři a rodinnými příslušníky včetně našich asistentů (12 – 15 osob). Pouze osoby dle rozpisu.

12. 5. 2005 (čtvrtek) – 1 osobní asistent na seminář + 2 dobrovolníci

Seminář na velkém sále Kolosea v sídle MCU pro všechny poskytovatele Osobní asistence a uživatele školní asistence. Zúčastní se MŠMT PaedDr. Kaprová, zástupce MPSV Mgr. Pagodová, zástupce školských úřadů, Speciálně pedagogická centra a Pedagogicko-psychologické poradny, ředitelé škol, kde jsou integrováni postižení

děti, rodiče postižených dětí a zástupci organizací, zabývající se Osobní asistencí ve školách. Zúčastní se i mnoho plně imobilních osob, které studují a nemohou si asistenta z nějakých důvodů dovolit či zaplatit.

12. 6. 2005 – Mezinárodní turnaj baseballu v Liberci – Aréna – 12 dobrovolníků

Mezinárodní turnaj baseballu handicapovaných Polsko, ČR, SRN.

Květen 2005 , datum bude dodatečně upřesněn (5 dobrovolných asistentů)

Jízda na čtyřkolkách pro vozičkáře na stadionu Ploché dráhy Pavlovickém stadionu v Liberci.

Květen 2005 (28. 5.)– výlet na výstavu květin Flora Olomouc – 2 asistenti

Jednodenní výlet na výstavu květin do města Olomouc bezbariérovým tranzitem – maximální počet vozičkářů bude upřesněn (4 mechanické či 3 elektrické vozíky). Počet osob a datum bude včas upřesněn včetně ceny.

24. 6. 2005 (Pátek) – 15 asistentů, 1.pomoc bude v rámci spolupráce zajištěna profesionály Maltéžské pomoci o. p. s. Praha, ve spolupráci s panem J. Melicharem z Tábora

Tandemový seskok padákem z výšky 4 000 m při 210 km rychlosti – volným pádem pro 12 vozičkářů (i jiná postižení) a 8 osobních asistentů na letišti v Příbrami. V pátek odjezd bezbariérovým tranzitem v 5.30 hod. od Zeleného Údolí Liberec. Sraz všech asistentů s vozičkáři z celé ČR v 8.30 hodin na letišti v Příbrami. Profesionální První pomoc při celé akci nám bude zajišťovat Nadace Maltéžské pomoci o. p. s., která byla i u všech přesunů vozičkářů do letadla, jejich oblékání do leteckých kombinéz, ale i doskocích v loňském roce. Byli prostě perfektní! Dle počasí možné přesunutí termínu. Náhradní termín zajištěn. Cena tandemových seskoků včetně videozáznamu bude upřesněna až na místě vzhledem k počtu uchazečů. Pozváni jsou opět všechny média jako v loňském roce – TV Markíza (Slovensko), TV Nova, ČT 1 Klíč, Český rozhlas, Regionální deník, Právo, Mladá Fronta Dnes. Kameramani televizí s námi vloni trávili celý den a byli úžasní! Všichni včetně nás byli přeci jenom zvědaví, jakým způsobem budou vozičkáři skákat, jak se dostanou do letadla, jak budou připevnění na parašutisty a hlavně, jak dopadnou na zem! První seskoky začnou dle počasí, asi v 10.00 hod., poslední ve 14.45 hodin. Vozičkáři s asistenty, parašutisti a kameramani budou jako v loňském roce rozděleni do 4 skupin, v každém letadle budou i zástupce jedné televize. Takový adrenalinový zážitek se nedá pořádně ani popsat, musí to každý zažít na vlastní kůži, je to nádherná! Seskok opět nabídneme i zástupcům Maltéžské pomoci. Díky této nevšední sportovní aktivitě vozičkářů jsme byli v loňském roce zařazeni i do hlavních večerních zpráv televize ČT 1, televize Nova, televize Markíza. Dále do pořadu pro handicapované občany – Klíč. Hlavní poděkování patřilo v loňském roce panu Emilu Fraňkovi, vedoucímu PARACENTRA Příbram, který se svými parašutisty a kameramany řídil a vedl celou akci, videozáznamy každého tandemového seskoku jsme si odvezli ihned po akci domů. Dále patří poděkování panu Jiřímu Melicharovi z Tábora, který nám pomohl zajistit tuto celou akci a samozřejmě velké dík patří Maltéžské pomoci o. p. s., kteří veškerou péči o nás zajišťovali zcela zdarma.

Viz rok 2004 www.universium.cz, www.paracentrum.cz

2. 7. 2005 (sobota) – 8 asistentů a dobrovolníci

Slaňování horolezecké stěny Kuba pro vozičkáře na Pavlovickém stadionu (majitel p.Kolert) Liberec pod vedením **výcvikového centra KEEN CZ spol. s.r.o.- Martin Stolín.**

16. 7. 2005 (sobota) – RETRO PRAGUE - 4 dobrovolní asistenti

6.setkání příznivců historických automobilů na výstavišti v Praze Holešovicích. Vzhledem k velkému počtu nadšených vozičkářů jedou 2 bezbariérové auta. Odjezd v 8.30 hod. od budovy Kolosea, návrat ve večerních hodinách. Vozičkáři i dobrovolníci si hradí stravu sami.

29. 7. – 6. 8. 2005 (10 denní pobyt) – asistenti a zdravotní personál (15 osob)

Rehabilitační pobyt pro vozičkáře z celé České republiky a jejich rodinných příslušníků a kamarádů a samozřejmě asistentů v Českém ráji ve Ktové pod Troskami. Nástup 29. 7. 2005 (pátek) v odpoledních hodinách, odjezd 6. 8. 2005 (sobota) ve večerních hodinách. Přítomen bude opět zdravotní a rehabilitační personál, podle počasí bude denní rehabilitace v bazénu a výlety na Trosky, Hrubou skálu, Valdštejn, Zvonici, zámek Dětenice a jeho Pivovar atd. Rehabilitační pobyt bude pouze pro předem určené klienty vzhledem ke kapacitě (kapacita 35 lůžek – z toho 16 bezbariérových). Pro velkou účast bude některým vozičkářům zkrácen pobyt dle svého zdravotního stavu a možnosti kapacity budovy. Ubytování bude 100,- Kč bez stravy. Vyvažovat nám budou asistentky a pan ředitel MCU J.Sedláček. Strava v loňské i předloňském roce byla výborná, takže se máme na co těšit.

Viz rok 2004 www.universium.cz

16. 7. 2005 (So) – 15 asistentů, 1. pomoc bude v rámci spolupráce zajištěna Maltézskou pomocí o.p.s. Praha ?

Slaňování vozičkářů v Prachovských skalách do propasti asi 20 m s horolezci ve spolupráci s panem Jiřím Melicharem z Táboru. Dále **výcvikového centra KEEN CZ spol. s.r.o.- Martin Stolín.** Sraz bude upřesněn. Přihlásit se mohou vozičkáři z celé ČR. Slaňování za poplatek 50,-Kč na 1 osobu (vozičkář, asistent, dítě), platí se pouze strava a převoz bezbariérovým tranzitem dle ujetých km.

13. 8. 2005 (Sobota) 12 asistentů, 1.pomoc bude v rámci spolupráce zajištěna Maltézskou pomocí o.p.s. Praha

Jízda na čtyřkolkách pro vozičkáře na Pavlovickém stadionu v Liberci. Tato sportovní akce se v loňském roce připravovala od května do srpna. Hlavním organizátorem této adrenalinové akce bude opět Jiří Suchánek – asistent soběstačnosti Spinální jednotky Krajské nemocnice Liberec, který je sám připoután na invalidním vozíku. Čtyřkolky do Liberce přiveze a zapůjčí opět zcela zdarma Jan Kašpar, herec divadla Jára Cimrmana, který je také upoután na invalidním vozíku. Vozičkáři zase přijedou opět z celé republiky. Zařadí si postižení, ale i asistenti. Kdo z vozičkářů neudrží rovnováhu, či mu ruce neslouží,

dobrovolní asistenti rádi pomohou. V loňském roce z počátku každý jezdil velice pomalu, ovšem v odpoledních hodinách jezdili všichni, co to dalo! Už jim nestačil rovný terén, ale jezdili i po muldách a okolním terénu. Této akce se vloni zúčastnilo 15 vozičkářů a 11 asistentů. Jízdy začali od 9.30 hod. a končily se ve 14.30 hodin. Další jízdy nám umožnil v odpoledních hodinách pan Kurt Linder - Motocentrum, prodejce motorek v Pavlovicích, který na Pavlovickém stadionu čtyřkolky zároveň vystavoval. Poděkování patřilo i majiteli Stadionu Libereckého stadionu, který nám zdarma umožnil tento sportovní den pro vozičkáře uskutečnit. Největší poděkování samozřejmě patřilo herci Janu Kašparovi. Pro velký úspěch tuto akci budeme konat každoročně. Účast asistentů nutná!

Viz rok 2004 www.universium.cz

18. 8. 2005 (čtvrtek) – LETNÍ FLORA OLOMOUC - 3 dobrovolní asistenti

Naši vozičkáři vyjedou na letní etapu mezinárodní zahradnické výstavy a veletrh na Floru Olomouc. Odjezd od Kolosea v ranních hodinách, čas bude včas upřesněn. Náklady na benzín a stravu si vozičkáři i asistenti hradí sami.

19. 8. 2005 – 21. 8. 2005 (Pá – Ne) - 8 asistentů

Víkendový pobyt v naší bezbariérové budově ve Ktové pod Troskami pro vozičkáře s asistenty a výlet na každoroční akci SLAMÁK. Výlety pro všechny účastníky pobytu dle jejich schopností a možností. Dále pečení vuřtů. Odjezd od budovy Kolosea - Mezinárodního centra UNIVERSIUM v pátek v 16.30 hod. bezbariérovým tranzitem a Renaultem Kangoo. Strava a vaření zajištěno našimi dobrovolnými asistentkami. V neděli odjezd opět bezbariérovou dopravou MCU v 17. hodin. 1 noc/1 osoba – 100,- Kč. Slamák se opravdu vydařil i v loňském roce. Tam, kde vozičkáři nemohli, asistenti řádili za nás. Prostě prima parta! Pro úspěch opakujeme i v tomto roce.

Viz rok 2004 www.universium.cz

26. 8. 2005 – 28. 8. 2005 (Pá - Ne) - 7 asistentů

Víkendový ozdravný pobyt ve Ktové pod Troskami v rámci spolupráce a integrace postižených. Pobytu se zúčastní 2 klienti Ústavu sociální péče pro těžce postižené z Hořic v Podkrkonoší, dále 2 klienti z DD, 4 vozičkáři MCU a jejich kamarádi, 2 zdravotní personál a naši asistenti, jelikož jsou všichni klienti plně imobilní. Výlety a denní rozpisy upřesníme až na místě. Ubytování bez stravy – 100,- Kč (dospělá osoba), 70,- Kč (dítě). Bezbariérový tranzit zajištěn pouze na delší trasy (LBC – Hořice, LBC - Mnichovo Hradiště atd.), ne na výlety! Vše budeme absolvovat pěšky. Zároveň se bude uklízet s asistenty – dobrovolníky ubytovací zařízení včetně vypouštění bazénu a naši asistenti ho již zazimují a uklidí budovu, jelikož končí letní sezóna.

Viz rok 2004 www.universium.cz Pozvání jsou zástupci MPSV, MŠMT, MZČR, MVČR, MIČR atd.

Srpen 2005 – MOTOMÁNIE – Krásná studánka – Liberec – 2 dobrovolní asistenti

I naši vozičkáři se zúčastní tohoto srazu motorkářů a jejich soutěží na čtyřkolkách.
Datum včas upřesníme.

10. 9. 2005 – (sobota) – 15 asistentů včetně dobrovolníků

1.pomoc bude zajištěna v rámci spolupráce s Maltézskou pomocí o.p.s. Praha

Orientační závody v terénu ve spolupráci se zástupci turistického oddílu Liberec na Magistrále Jizerské 50 v Bedřichově pro vozičkáře z celé ČR. Bohatý program!

7. 9 – 17. 9. 2005 (10 denní ozdravný pobyt) – minimálně 12 asistentů, 1.pomoc bude zajištěna zdravotním personálem nemocnice Liberec

Ozdravný pobyt do Chorvatska na Ostrov Šolta pro vybrané postižené klienty (asi 30 osob, z toho maximálně 12 vozičkářů) včetně jejich asistentů a dalších rodinných příslušníků a kamarádů dle rozpisu organizace MCU. Nyní velký počet bývalých pacientů Spinální jednotky nemocnice Liberec a ostatních Spinálních jednotek. Naše organizace zajišťuje jako každý rok osobní asistenty k postiženým klientům. Postižení mají vyjednaný 2 doprovodné vozidla Renault Kangoo a Mitsubishi combi na zvedák a další kompenzační pomůcky nutné pro přesun a hygienu vozičkářů, chodící osoby včetně asistentů mají zajištěn autobus společnosti HAPTOUR. Bohužel i někteří vozičkáři musí být nanošeni do autobusu, jelikož se nám nepodařilo zajistit větší doprovodná vozidla z finančních důvodů. Asistenti se opravdu nadřou! Přesný čas odjezdu bude ve 14. hod. od hotelu Imperial dne 10. 9. 2005. Cena včetně polopenze, ubytování v apartmánech a cesty na 1 osobu byla ve výši 5 500,- Kč. Cena se sníží pouze pro asistenty, které si platí přímo postižení. Ozdravný pobyt se každý rok opravdu vydaří, nádherné počasí, svatá trpělivost a fyzická schopnost asistentů je vždy opravdu obdivuhodná. Letos jedeme již potřetí. Viz webové stránky 2004 www.universium.cz

20. 9. 2005 (Út) – minimálně 10 asistentů

Konference asistenčních služeb z celé ČR a komunitní plánování sociálních služeb v celé ČR a Libereckém, Hradeckém a Středočeském kraji. Pozváni jsou zástupci MPSV, MŠMT, MZČR, MVČR, MČR atd., dále veškeré organizace zabývající se těmito službami. Samozřejmě jsou pozváni uživatelé těchto služeb, zástupci obcí, magistrátů, krajů.

Termín bude včas uveřejněn.

23. 9. 2005 – Zahrada Čech v Litoměřicích - 2 asistenti

Jednodenní výlet na Zahradu Čech v Litoměřicích upraveným autem - bezbariérovým Renaultem Kangoo, 4 vozičkáři. Datum bude včas upřesněn! Náklady na benzín budou rozpočítány mezi všechny osoby v autě. Při větším počtu uchazečů (+ 9 osob) je možné objednat i bezbariérový tranzit MCU.

Potápění do hloubky 17 m a Ponor do hloubky 5 m pro vozičkáře a asistenty ve spolupráci s panem Jiřím Melicharem z Tábora. Akce bude upřesněna dle možností cenové relace a bezbariérového bazénu v ČR.

Září 2005 – jednodenní akce a výlety dle Informačního centra Liberce budou upřesněny včetně počtů asistentů.

7. 10. 2005 (sobota) – AUTOEXPO 2005 – 3 asistenti

6. veletrh osobních a užitkových automobilů, příslušenství a servisní techniky na výstavišti Letňany Praha

8. 10. 2005 (neděle) – TRUCK 2005 – 4 dobrovolní asistenti

3. veletrh nákladních automobilů na výstavišti Letňany Praha

13. 10. – 16. 10. 2005 (St-So) – 4 osobní asistenti

VÝMĚNNÝ ŠKOLÍCÍ POBYT asistentů včetně jejich postižených klientů ze SRN – Leipzig - Centra personální asistence pod vedením Alexandra Panse (Peer Counselor) v Mezinárodním centru UNIVERSIUM o.p.s. Liberec (částečně terén). Školení v rámci spolupráce se zúčastní 1 asistent - ELVA HELP, 1 asistent Centra pro zdravotně postižené v Libereckém kraji, 2 asistenti Mezinárodního centra UNIVERSIUM, 2 těžce postižení klienti MCU. Cestu ze SRN hradí německá strana, pobyt (snídaně zajištěny při ubytování), obědy zajištěny v naší organizaci MCU (obědy), studené večere si hradí sami (každá strana – SRN, ČR). Změna příjezdu a odjezdu vyhrazena! Výměnný pobyt v ČR a SRN včetně dalších poskytovatelů osobní asistence z celé ČR (pracovní návštěvy a ukázka osobní asistence nepřetržité péče u našich stálých klientů, integrace a pracovní terapie klientů MCU Liberec, ELVA – HELP – Canisterapie pod vedením A. Tvrdé na lůžkovém oddělení Léčebny dlouhodobě nemocných v Liberci, dále návštěva na Spinální jednotce Krajské nemocnice Liberec a přednáška o jejich práci a význam – J. Suchánek, M. Lančaričová, 4 denní kurz pro asistenty SRN a ČR s lektory Akademie J.A.Komenského Liberec v Koloseu, návštěva v Brně – Liga za práva vozíčkářů – jejich smysl a pomoc pro postižené v celé ČR, osobní asistence v této organizaci)

Říjen 2004. Harmonogram bude upřesněn do 30. 6. 2005

Listopad 2005 (asistenti dle počtu zájemců), minimálně 4 asistenti.

Výstava REHAPROTEX BRNO. Celostátní 4 denní výstava v Brně pro klienty všech postižení z celé ČR s doprovodným programem. Možnost ubytování v Brně prostřednictvím organizace Liga za práva vozíčkářů Brno v bezbariérovém hotelu. Jednodenní návštěva. Cesta zajištěna bezbariérovým tranzitem MCU, den bude včas upřesněn. Vše včas uveřejníme na stránkách naší organizace i v našem Informačním centru osobní asistence www.universium.cz.

30. 12. 2005 (pátek) – 2 dobrovolní asistenti

Spanilá jízda na motorkách a čtyřkolkách na vrchol Ještědu v Liberci i se zahraniční účastí. I naši vozíčkáři se chtějí zúčastnit na čtyřkolkách a zkusit své možnosti na sněhu. Sraz je v 11.hod. na Husově ul. Liberec, vše bude včas upřesněno!

Prosinec 2005. Harmonogram bude včas upřesněn do 30. 7. 2004

Ostatní akce budou vždy včas upřesněny na našich stránkách www.universium.cz.

Veškeré informace a dotazy na vedoucí osobní asistence pro klienty Libereckého kraje, nebo na zaměstnance Informačního centra osobní asistence v MCU.

Zimmermannová Lenka – vedoucí osobní asistence v MCU a koordinátor dobrovolníků včetně PMS, koordinátor akcí, šetření u těžce postižených klientů (žadatelů), rozvrh asistentů do terénu, školení asistentů, přednášky pro SŠ (zkušenosti z terénu u těžce postižených osob)

Valčíková Jitka – koordinátor Osobní asistence a Informačního centra OA, vedení školní asistence v Libereckém kraji (zástupce vedoucí OA)

Petrement Martin – vedoucí osobních asistentů v terénu a noční pohotovostní služba

Vochomůrka Václav – zacvičení asistentů v terénu a šetření péče v terénu, zácvik praktikantů ze SŠ, SZŠ, ZVŠ, SŠ, Sociálně - právní SŠ, atd., kontroly pracovního vytížení asistentů v terénu (zástup Meierová Alexandra)

Suchánek Jiří – koordinátor sportovních akcí pro vozíčkáře a asistenty, jinak pracovník Spinální jednotky Krajské nemocnice Liberec

Čvančarová Tereza – Informační centrum Osobní asistence v MCU dle harmonogramu (administrativa klientů),

Čvančarová Gabriela - Informační centrum Osobní asistence v MCU dle harmonogramu (administrativa asistentů mimo školních asistentů)

Telefon na Informační centrum Osobní asistence při MCU: 485 172 331

Neslyšícím vysokoškolákům v Liberci pomáhá poradna

V roce 1992 byla zřízena Akademická poradna pro zpřístupňování studia pro studenty se zdravotním postižením jako součást Technické univerzity v Liberci (TUL). V současné době na univerzitě pracuje poradenské pracoviště, jež nabízí své služby nejen 28 studentům s postižením, kteří na TUL studují, ale také klientele z celé ČR (evidují asi 200 poradenských zásahů či kontaktů ročně). O tom, co poradna nabízí neslyšícím studentům, jsme si povídali s vedoucím Akademické poradny RNDr. Mgr. Liborem Novosadem, Ph.D. a vedoucí organizačního a personálního oddělení a spolupracovnicí poradny Mgr. Marcelou Adamičkovou.

Jaké projekty a podpůrné kroky týkající se sluchově postižených studentů se vám podařilo realizovat?

"V letech 1993 až 1995 byly zahájeny bakalářské studijní programy speciální pedagogika a sociální práce zaměřené na péči a podporu lidí s postižením. Tato studia mimo jiné absolvovalo již 15 studujících s postižením a všichni jsou zaměstnáni v pomáhajících profesích. V roce 2003 jsme vybavili stěžejní místa univerzity psacími telefony pro sluchově postižené studenty a zajistili jsme tlumočnicka znakové řeči. V roce 2004 byla zahájena digitalizace studijních textů za finanční podpory Nadačního fondu. V současné době poradna realizuje projekt z Fondu rozvoje vysokých škol s názvem *Počítač jako komunikační paralela a alternativní komunikace pro studenty se zdravotním postižením*. Jde o rozvojový projekt programu na podporu integrace zdravotně postižených studentů a redukci vzdělávacích bariér."

To je zajímavé. Sluchově postižení vysokoškoláci mají totiž velmi často problémy s přístupem ke studijním materiálům v písemné podobě. Co je podstatou zmíněného projektu?

"Záměrem je vybudování digitalizované speciální knihovny skript a studijních materiálů na naší univerzitě a doplnění vybavení stávajících studentských PC pracovišť se zřetelem na speciální potřeby smyslově či komunikačně znevýhodněných studentů. V současné době se studenti se zdravotním postižením dostávají ke studijním materiálům komplikovaněji, často za přímé pomoci pedagogů, studentů, v případě závažnějších diagnóz, respektive forem funkčního postižení) pouze za pomoci osobních asistentů. Stále se však jedná o součinnou (do)pomoc dalších osob. Není tak podporována samostatnost a individuální přístup handicapovaných studentů ke studiu. To má negativní vliv na vývoj jejich osobnosti, na jejich budoucí schopnost soběstačnosti a samostatné orientace v životě. Vlastně je tím i zpomalován proces sociální integrace těchto studentů."

Jak budete tuto digitální knihovnu vytvářet?

"Ve spolupráci s autory jednotlivých textů budou postupně zpracována veškerá skripta a studijní materiály na CD. Tím se vytvoří rozsáhlá a operativně dostupná "elektronická knihovna", která bude k dispozici studentům se specifickými potřebami ve formě digitalizovaného archivu. Vytvořením této CD knihovny - podpůrných studijních materiálů - v souladu s autorským zákonem se přístup zjednoduší na komunikaci s univerzitní knihovnou. Klasickou formou výpůjčky a zpřístupnění těchto materiálů na speciálně doplněných počítačových pracovištích se tak snáze umožní větší samostatnost studia. Studentům bude dána i větší šíře možností pro výběr studijních materiálů. Tento systém jim ušetří i čas pro snadnější orientaci a důslednější přípravu v daném oboru."

Tzv. knihovna bude zpracovávána podle tématických okruhů ve vazbě na studijní programy, průběžně bude katalogizována."

Na digitalizaci knihovny bude navazovat další důležitá část projektu - vybavení pracoviště potřebnými programy, neboť některé jsou v běžné podobě pro studenty se zdravotním postižením z hlediska obsluhy nevhodné. Instalaci pomocných softwarů bude studentům se specifickými potřebami umožněn samostatný přístup ke studiu. Využíváním těchto prostředků bude možné nastavit výstupy na obrazovce podle zrakových, sluchových, popř. motorických potřeb. Jedná se o využití různých stupňů zvětšení, sledování myši, invertování barev, nastavování velikostí posuvníku, rychlost blikání, šířku kurzoru. Pro neslyšící se jedná hlavně o upozorňování na přehrávání zvuků, zobrazování zkratk apod. Dále projekt počítá s úpravou webových materiálů Akademické poradny pro zveřejňování na webu univerzity a zaškolením dozoru a obsluhy specializované studovny a rovněž obsluhy PC kavárny.

Budete spolupracovat se středisky pro handicapované studenty na jiných univerzitách?

"Ano. Chceme těsněji spolupracovat s obdobnými pracovišti na dalších univerzitách, například střediskem Tereza při ČVUT, Teiresiás při MU v Brně a dalšími. Zaměříme se na výměnu informací, cirkulaci digitalizovaných textů a předávání zkušeností mezi jednotlivými pracovišti i samotnými studenty."

Kolik sluchově postižených studentů u vás studuje?

"V současné době na základě dostupných informací ze studijních oddělení studují na naší univerzitě 2 studenti se sluchovým postižením. Pan Jiří Trpišovský, který je studentem 4. ročníku fakulty strojní a student kombinovaného studia. Pan Trpišovský dosud nevyužíval služeb naší poradny. Druhý kolega je studentem kombinovaného studia na Centru dalšího vzdělávání. (Pozn. redakce: Jde o Davida Jordy). Prostřednictvím zaměstnanců centra jsou mu poskytovány služby na podporu a získávání studijních materiálů v potřebné formě a současně je mu i zprostředkováván tlumočnick ve znakové řeči."

Srdečně Vás zveme na slavnostní otevření nové chráněné dílny

v centru Liberce tř.1. Máje 59, 460 01 Liberec (vedle CK Fischer, naproti OD Tesco).

OÁZA NADĚJE – cukrárna s občerstvením včetně *Infocentra* pro handicapované občany se otevírá **28. 2. 2005 ve 14.00 hod. za přítomnosti předsedy senátu ČR MUDr. Přemysla Sobotky, Václava Krásky, předsedy Národní rady ZP v ČR, zástupců LK, Úřadu práce Liberec, zahraničních hostů a provozovatelů chráněných dílen z Francie, Německa a Polska.**

K významným hostům také bude patřit **Mgr. Božena Jirků, ředitelka Konto Bariéry 77**, která spolu se zástupci řetězce marketů *Globus Praha a prodejce vozů Fiat Praha* předá *Mezinárodnímu centru UNIVERSIUM o. p. s. Liberec* dar určený k přepravě imobilních spoluobčanů – devítimístné vozidlo *Fiat Ducato*, které má více jak 550.000,- Kč.

Tisková konference se koná v cukrárně – chráněné dílně OÁZA ve 13.50 hod. dne 28. 2. 2005.

Informace na tel.: 485 124 336, 485 172 331, 608 739 953, 776 217 555.

O programu MyVoice

Program MyVoice byl vyvinut s cílem pomoci zejména handicapovaným lidem v přístupu k počítačové technice a k informačním technologiím. Umožňuje totiž ovládat počítač a na něm instalované programy výhradně pomocí hlasových povelů. Těmito povely lze uskutečnit tytéž akce, k jejichž provedení by jinak byla nutná klávesnice a myš. Nejjednodušší povely simulují stisk konkrétní klávesy či jednoduchou akci myši, složitějšími povely je možné najednou provést sekvenci stisku různých kláves či jiných elementárních akcí.

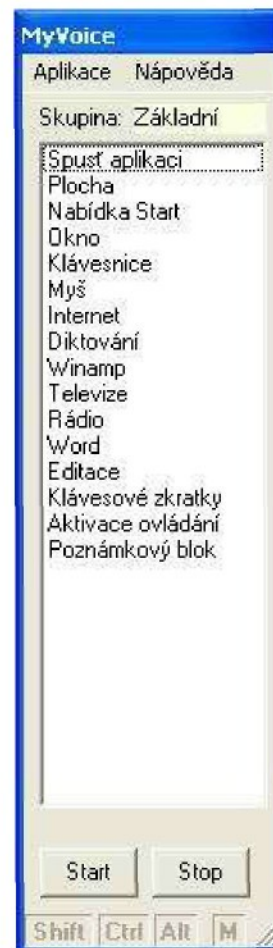
Program umožňuje hlasové ovládání počítače všem osobám, které jsou schopny dobře vyslovovat krátké české povely a zároveň očima sledovat dění na obrazovce počítače.

Díky programu MyVoice je možné hlasem ovládat jakýkoliv program určený pro operační systém MS Windows (od verze 2000 výše). Videoukázky dokumentující možnosti práce s programem MyVoice najdete na stránce **Videoukázky**.

Pomocí programu MyVoice můžete mimo jiné:

- Hlasem spouštět libovolné programy, ať jsou umístěny na ploše, v Nabídce Start nebo, kdekoliv na disku počítače.
- Hlasem nadiktovat textový dokument (např. v programu Word nebo Poznámkový blok), přičemž diktování se provádí po písmenech, případně po celých slovech nebo frázích (pokud je má uživatel předem připravené).
- Hlasem ovládat elektronickou poštu, tj. přijímat i odesílat dopisy.
- Hlasem ovládat internetový prohlížeč, tj. navštěvovat webové stránky na celém světě, pohybovat se po odkazech, vyplňovat formuláře na Webu, listovat v elektronickém tisku, atd.
- Hlasem spouštět a ovládat programy určené pro zábavu i pro vážnou práci, např. hry, programy pro kreslení, prohlížeče obrázků a videonahrávek, přehrávače hudby, apod.
- Hlasem řídit televizi i rádio, pokud je v počítači nainstalována karta pro příjem televize a rádia.
- Hlasem vytočit telefonní číslo a vést telefonní hovor, pokud je k počítači připojen speciální modem...

hlavní okno programu MyVoice

Další důležité rysy programu MyVoice:

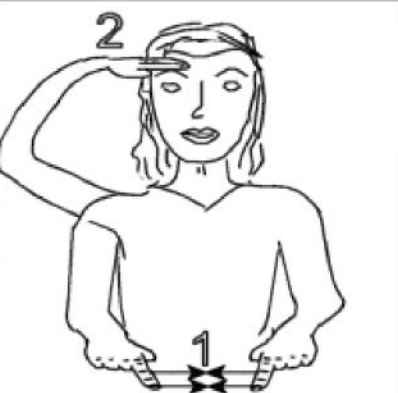
1. Program je schopen okamžitě rozpoznávat hlasové povely od libovolné osoby, nevyžaduje tedy, aby tato osoba předem cokoliv namluvila.
2. Program je již od dodavatele vybaven několika stovkami základních povelů, které jsou rozděleny do skupin, např. povely pro diktování, pro ovládání myši, pro textový editor Word, atd.

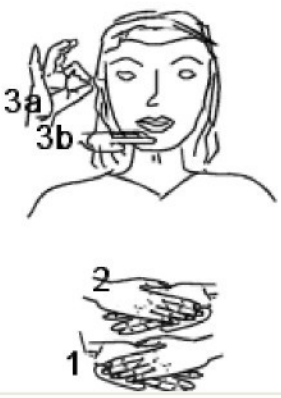
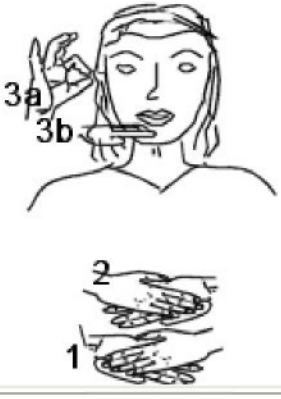
3. Uživatel má možnost přidávat si své vlastní povely či modifikovat stávající, čímž si může usnadnit práci se svým oblíbeným programem.
4. Uživatel si může, zejména pro účely diktování, sestavit seznam nejčastěji používaných slov, frází či krátkých vět, které pak může vkládat jediným hlasovým povelům.
5. Uživatel může hlasové ovládání snadno postupně rozšiřovat na nově instalované programy i hardwarové komponenty.

Minimální systémové požadavky:

- **Procesor :** Intel kompatibilní (o frekvenci > 1 GHz pro ovládání náročnějších aplikací)
- **Operační paměť :** 128 MB a více
- **Místo na disku :** nejméně 10 MB volného místa
- **Operační systém :** Windows 2000 nebo Windows XP a novější
- **Zvuková karta :** kvalitní 16 a více bitová (neměla by být integrována na základní desce)
- **Mikrofon :** vyšší kvality, doporučujeme náhlavní typ se sluchátky a mikrofonem (HEADSET), krajně nevhodný je naopak tzv. tyčkový typ

Ukázka znakové řeči

Bratr	nejprve ukažte znak stejný - natažené ukazováčky se dotknou před tělem, potom znak chlapec - "salutování" před čelem	
dcera (Praha)	spojený ukazováček a palec jakoby něco zandává do náprsní kapsičky	
dědeček (Praha)	natažený ukazováček se pohybuje od čela, u brady se ruka sevře v pěst	
děti (Praha)	P v úrovni pasu, dlaní dolů, několikrát se pohybuje v oblouku	

manžel (Praha)	První část znaku manžel a manželka je stejný, ruce spojené dlaněmi k sobě před tělem, nejprve je pravá ruka dlaní k zemi a levá	
manželka (Praha)	První část znaku manžel a manželka je stejný, ruce spojené dlaněmi k sobě před tělem, nejprve je pravá ruka dlaní k zemi a levá	
matka (Praha)	natažený ukazováček se pohybuje od ucha k bradě	
otec (Praha)	natažený ukazováček se pohybuje od čela k bradě	

Reforma v oblasti sociálních služeb

Obecným cílem probíhající reformy veřejné správy je oprostít centrální úroveň od operativního rozhodování a vytvořit z centrálních úřadů státní správy **koncepční, legislativní a řídicí centra**. Vychází se z předpokladu, že řízení veřejných záležitostí, které se dotýkají každého člověka, se v demokraticky uspořádaných společnostech ujímají subjekty veřejné správy, které jsou občany voleny a kontrolovány. Sociální služby jsou služby veřejné, které musí bezprostředně reagovat na měnící se potřeby občanů, jsou věcí veřejnou a jejich fungování vyžaduje bezprostřední zájem zastupitelů a občanů na místní úrovni.

Důsledné uplatňování **principu subsidiarity** umožňuje efektivnější zmapování potřeb občanů v oblasti sociální pomoci, jejich vyšší spoluúčast při plánování sociálních služeb a také jejich efektivnější veřejnou kontrolu.

Prostupnost komunity a sociálních služeb je zárukou, že jejich uživatelé budou součástí místního společenství a nebudou z tohoto společenství vyčleňováni. **V souladu s reformou veřejné správy podporujeme rozvoj sociálních služeb na místní úrovni.**

Sociální služby jsou praktické činnosti, které pomáhají lidem v obtížné životní situaci. Dotýkají se a značně ovlivňují životy lidí, kteří se v tíživém stavu nemohou rozhodovat podle svých vnitřních pocitů a aktuálních možností.

Ochrana zranitelných skupin obyvatelstva, k nimž uživatelé sociálních služeb patří, před poskytnutím nekvalitní služby či institucionálním zneužitím je **smyslem hodnocení kvality sociálních služeb**. Současně vycházíme z toho, že sociální služby jsou služby veřejné, tedy financované z veřejných zdrojů, a je proto potřeba na **centrální úrovni definovat požadovanou kvalitu sociálních služeb a vytvořit nástroje pro její zjišťování a ověřování**.

Ministerstvo práce a sociálních věcí navrhuje **model zajištění kvality sociálních služeb**, jehož hlavními prvky jsou:

- oprávnění k poskytování sociálních služeb,
- inspekce.

Prvním krokem k ochraně uživatelů sociálních služeb před nekvalitní službou je **stanovení povinnosti** všem subjektům, kteří chtějí sociální služby poskytovat, **získat oprávnění** k této činnosti. O oprávnění musí fyzické nebo právnické osoby, které chtějí sociální

služby poskytovat, požádat prostřednictvím odpovědného zástupce zvlášť pro každé zařízení. Způsobilost k poskytování sociálních služeb bude ověřována přímo v místě poskytování

služby. Nejedná se tedy jen o administrativní kontrolu předepsané dokumentace, ale o skutečné ověřování toho, jak se realizovaná sociální služba promítne do života jejího uživatele. **Hodnocení kvality** sociálních služeb **přímo v místě** budou provádět nezávislí odborníci, kteří musí splňovat požadované vzdělání a odbornou praxi, popřípadě další podmínky stanovené právním předpisem.

O vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb rozhodne MPSV na základě posudku vydaného **Inspektorátem**. Inspektorát bude založen ministerstvem a bude kontrolním orgánem ministerstva podle zákona o státní kontrole. Podstatou posudku bude zhodnocení připravenosti žadatele poskytovat sociální služby v souladu s platnými standardy, respektive posouzení záměru poskytování sociální služby, který vypracuje žadatel.

Rozhodnutí o oprávnění vydá ministerstvo písemnou formou a proti rozhodnutí se žadatel bude moci odvolat. O odvolání rozhodne soud. Ministerstvo povede **seznam oprávněných poskytovatelů** sociálních služeb.

Dalším krokem k zajištění kvality sociálních služeb bude pravidelné hodnocení poskytovaných služeb v procesu tzv. **inspekce**, to znamená pravidelné ověřování **souladu praxe poskytovatele sociálních služeb se standardy kvality**. Inspekce se bude provádět u všech poskytovatelů sociálních služeb a její součástí bude podpora rozvoje kvality služeb především z pohledu potřeb jejich uživatelů. Metodika inspekci, tedy postup při zjišťování toho, zda služba plní svůj účel, je založena na rozhovorech s uživateli, na ověřování, zda se pozitivně promítá do jejich života a napomáhá jejich nezávislosti, zvyšování samostatnosti a respektuje jejich svobodnou volbu.

Zjištění kvality je založeno na existenci **standardu**, jejichž plnění a realizace mohou být měřeny. Standard lze definovat jako **měřítko požadované úrovně kvality** sociální služby, jejíž dosažení je prokazatelné a ověřitelné.

Ministerstvo přistoupilo ke standardizaci sociálních služeb ve spolupráci se zástupci desítek poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb širší odborné veřejnosti.

Při tvorbě standardu považujeme za klíčové tyto principy:

1) Cíl sociálních služeb

Umožnit lidem v nepříznivé sociální situaci udržet se nebo se znovu zapojit do života v místním společenství a využívat obvyklým způsobem vztahové a institucionální sítě .

2) Ochrana práv uživatelů sociálních služeb

Předejít záměně ochrany uživatelů služeb za omezování jejich základních lidských i občanských práv. Vycházíme ze známého paradoxu sociálního jednání: „Síla, která chce stále dobro, vždy páchá zlo.“ Merton, 2001. Předejít zneužití postavení moci pracovníků v sociálních službách .

3) Zachovat důstojnost lidí, kteří služby využívají

Možnost uplatňovat vlastní vůli, jednat na základě vlastního svobodného rozhodnutí, být vnitřně soudržný .

Projekt: Finanční zajištění činnosti akademické poradny pro zpřístupňování studia pro zdravotně postižené studenty na TUL

Cílem projektu v roce 2002 bylo zajištění činnosti akademické poradny pro zpřístupňování studia pro zdravotně postižené studenty.

Projekt byl řešen takto:

Cílem prointegračních snah TUL je zpřístupnit vysokoškolské studium mladým lidem s postižením, redukovat tak jejich sociální izolaci a na principu partnerské podpory jim tak přibližovat individuální příležitosti k osobnímu rozvoji, seberealizaci a následnému pracovnímu i společenskému uplatnění.

Poradna, která je již 5 let zařazena do sítě psychosociálních zařízení v libereckém regionu a má celostátní působnost, **poskytuje především tyto služby:**

- studijně-informační poradenství,
- speciálně pedagogické poradenství, koncipování individuálních vzdělávacích strategií,
- základní sociálně-právní poradenství,
- pedagogicko-psychologické poradenství,
- konzultace v oblasti mezilidských vztahů,
- informační činnost v oblasti kompenzačních pomůcek, zdravotní péče a občanských aktivit, zaměřených na ZPO,
- profesní a kariérové poradenství;
- porady v oblasti pozitivní sebe prezentace (kupř. při vstupním pohovoru u zaměstnavatele
- konzultace při projektování i realizaci humanitárních projektů,
- zprostředkování služeb osobní asistence.

O přijetí ke studiu rozhoduje příslušný děkan fakulty po zvážení všech rozhodných skutečností (tj. studijní výsledky a předpoklady ve vztahu ke zvolenému oboru, vyjádření odborníků – např. psychologa, speciálního pedagoga nebo lékaře – specialisty i Akademické poradny TU). Poradna pro zpřístupňování studia lidem se zdravotním postižením se nachází v bezbariérových prostorách Centra dalšího vzdělávání.

V akademickém roce poradna pracovala s: 14 studenty FP, 4 studenty FH, 2 studenty FS, 2 studenty FT a 3 studenty CDV. Celkem studovalo na TUL 25 studentů s těžším tělesným, smyslovým nebo jiným zdravotním postižením, z toho 5 studentům byly prostřednictvím OOP poskytovány služby osobní asistence (civilní voj.služba). Studium úspěšně ukončilo 5 studentů se ZP. Nově přijati byli 3 studenti. Pozn: Evidováni jsou jen studenti, kteří využili služeb AP TUL. Poradnu dále navštívilo 9 studentů ohledně sociálně-právních konzultací. Mimo klientelu z TUL pracovala poradna s 22 osobami s postižením (studium, zaměstnání, služby) a kooperovala s mnoha státními i nestátními subjekty.

Momentálně se poradna mj. podílí na řešení projektu Ochrana zdravotně postižených před násilím a sexuálním zneužíváním (Národní rada zdravotně postižených a MZd ČR).

Za pozitivum lze považovat i to, že pro 26 (z 28) dosavadních ZP absolventů (1993 – 2002) se podařilo získat odpovídající pracovní uplatnění.

Celkem bylo poskytnuto 296 poradenských konzultací, z toho 35 % osobně, 42 % e-mailem a 23 % písemně (formy kontaktu s klienty jsou jen orientační, neboť se v některých případech prolínají).

V případech, že se na AP TUL obrátili klienti s problematikou mimo kompetence nebo možnosti poradny, byla jim zprostředkována pomoc příslušného pracoviště v rámci Libereckého kraje.

Příloha č. 1

Oznámení za rok 2004

Příloha č. 2

Personální zajištění služby

Příloha č. 3

Bezbariérová doprava

Příloha č. 4

Vzdělávání v MCU

Příloha č. 5

Harmonogram programu OA na rok 2005

Příloha č. 6

**Neslyšícím vysokoškolákům pomáhá
poradna**

Příloha č. 7

**Pozvánka na slavnostní otevření nové
chráně dílny OÁZA NADĚJE**

Příloha č. 8

O programu MyVoice

Příloha č. 9

Ukázka znakové řeči

Příloha č. 10

Reforma v oblasti sociálních služeb

Příloha č. 11

Projekt:

**Finanční zajištění činnosti akademické
poradny pro zpřístupňování studia pro
zdravotně postižené studenty na TUL**

